

Betænkning over forslag til lov om elforsyning.

(Afgivet af det energipolitiske udvalg den 5. februar 1976).

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til handelsministeren, der har besvaret dem skriftligt. Handelsministerens svar på udvalgets spørgsmål er optrykt i et særligt bilagshæfte, blad nr. 320.

Udvalget har modtaget mundtlige og skriftlige henvendelser fra:

Andelsvirksomheder mellem Horsens og Vejle,
Arden kommune,
Elselskabet Arke, samtlige folkevalgte medlemmer af repræsentantskabet i,
Bjerger-Hatting Herreders Højspændingsanlæg A/S,
Brabrand Elektricitetsselskab,
Brønderslev og Oplands Elforsyning – BOE,
Danske Elværkers Forening,
De Jydske Kalkværker A/S,
De sønderjydske elforsyningselskaber,
Det jysk-fynske Elsam arbejde,
Elselskabet EFFO, Frederiksværk,
Elektroinstallatørforeningen for Horsens og Omegn,
Elforbrugergruppen fra Horsens,
Elforsyningen Nordvendsyssel,
Elforsyningen Sydvendsyssel,
ELRO A/S, Randers,
Forbrugerrådet,
Frederiksberg kommune, borgmesteren,
Galten Elværk Andelsselskab,
Himmerlands Elektricitetsforsyning An/S,
Hornslet Bogtrykkeri,
Hovedgård og Omegns Højspændingsanlæg An/S,
Ejnar Ibsen, kommunalbestyrelsesmedlem,
Pederstrup,
Kommunernes Landsforening,

Løgstør kommune,
Toksvig Mortensen, gårdejer, Bøvl, Sdr. Omme,
Nordjylland, 9 borgmestre i,
Novopan Træindustri A/S, Pindstrup,
Nørhald kommune, kommunalbestyrelsen,
Nørre Djurs kommune, kommunalbestyrelsen,
Purhus kommune, byrådet,
Rougø kommunalbestyrelse,
Sindal kommune,
Sønderhald kommune, kommunalbestyrelsen,
G. Kirk Thøgersen, borgmester, Øster Alling og
Tjele kommune, kommunalbestyrelsen.

Ved behandlingen af lovforslaget har udvalget, ligesom også handelsministeren i sin besvarelse af udvalgets spørgsmål, betragtet det i marts fremsatte forslag til lov om elforsyning som en integreret del af udvalgets materiale. Udvalget henviser i denne forbindelse til den beretning, som udvalget afgav den 29. august 1975 (Folketingstidende 1974-75, 2. samling, tillæg B, spalte 1489). Udvalgets spørgsmål i forbindelse med martsforslaget er ligeledes optrykt i det ovenfor nævnte bilagshæfte.

Inden omtalen af de enkelte bestemmelser ønsker udvalget at gøre opmærksom på, at bestemmelserne i martsforslagets § 3, stk. 2, vedrørende handelsministerens bemyndigelse til at træffe bestemmelser eller fastsætte regler om samarbejdet med den af bevillingssystemet omfattede elforsyningsvirksomhed, om den geografiske afgrænsning af forsyningsområder og om forsyningspligt er udgået af lovforslaget samtidig med, at bestående virksomheders ret til at opnå bevilling er fastslået i selve lovforslagets tekst, ligesom det er fastslået, at bevil-

lingen ikke kan gives for et tidsrum af mindre end 20 år. Udvalget har bemærket, at sammenlutninger af bestående elforsyningsvirksomheder har samme ret til at opnå bevilling som den enkelte større virksomhed, jfr. herved lovforslagets overgangsbestemmelse i § 17, stk. 2.

Endvidere har udvalget bemærket, at lovforslagets bestemmelser om indretningen af elforsyningsvirksomhedernes produktionsanlæg nu er udformet således, at der sikres den størst mulige nyttevirkning af den anvendte energi, herunder ved kombineret el- og varmeproduktion. Endvidere er § 13 ændret således, at martsforslagets begrænsning til brændsel er erstattet med »energi«, hvorved det er tilsigtet, at der vil kunne gives påbud om anvendelse af f. eks. vindkraft, såfremt dette fremtidig skulle være muligt og hensigtsmæssigt.

Udvalgets bemærkninger til enkelte af lovforslagets bestemmelser.

1. Til lovforslagets § 3.

Det i § 3, jfr. §§ 5-8, indeholdte bevillingssystem er blevet nøje gennemgået i udvalget. På baggrund heraf og af handelsministerens oplysning om, at det ikke har været hensigten, at bevillingssystemet skulle finde anvendelse på rene distributionsvirksomheder, har handelsministeren stillet ændringsforslag nr. 4, hvorefter elforsyningsvirksomheder, som alene distribuerer elektricitet, ikke omfattes af bevillingssystemet, uanset om virksomheden udøves fra distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV.

2. Til lovforslagets § 5.

Udvalget har især drøftet, på hvilke selskaber bestemmelsen i § 5, stk. 2, vil kunne finde anvendelse. Handelsministeren har oplyst over for udvalget, at lovforslagets § 5, stk. 2, alene vil finde anvendelse på 1) elforsyningsvirksomhed, der kræver bevilling efter § 4 (kerne-kraft) og 2) helt nye elforsyningsvirksomheder, der omfattes af lovens § 3, men som ikke kan anses for at være sammenslutning af bestående virksomheder. Socialdemokratiets, venstres og fremskridtspartiets medlemmer af udvalget kan tiltræde denne fortolkning.

3. Lovforslagets §§ 9-12 (Elprisudvalget).

Udvalget har indgående drøftet lovforslagets bestemmelser om elprisudvalget.

Handelsministeren har erklæret over for ud-

valget, at bestemmelserne vedrørende prisfastsættelsen for elektricitet, der forudsættes administreret af elprisudvalget, har til formål at forbedre de nuværende forhold. Ved administrationen af monopol- og prislovgivningen har det været vanskeligt at opnå det fornødne overblik over elsektoren som helhed, bl. a. fordi kun en del af elforsyningsvirksomheden omfattes af denne lovgivning. (Der bortses herved fra den særlig avancestoplov).

De foreslåede bestemmelser i lovforslaget tilsigter således etablering af en ordning, der indebærer, at prismyndigheden (elprisudvalget) på grundlag af regler, som er tilpasset elpris-sektorens særlige forhold, kan koncentrere sit arbejde om prisfastsættelsen i denne sektor. Elforsyningerne og kommunerne vil være repræsenteret i udvalget og vil herigennem få rimelig mulighed for at varetage deres interesser. Elprisudvalget skulle således i sin opbygning sikre en hurtig sagsbehandling samt sikre, at der tages hensyn til en langsigtet investerings- og prispolitik, således at elprisudvalget gennem de af handelsministeren fastsatte generelle regler ved sine afgørelser sættes i stand til at sikre elforsyningsvirksomhederne en rimelig selvfinansieringsgrad.

Handelsministeren har oplyst, at han, forinden reglerne om beregning af driftsmæssige afskrivninger m. v. udformes, vil indhente udtalelse fra Danske Elværkes Forening.

Handelsministeren har stillet nedenstående ændringsforslag nr. 18 og 21, hvorefter der dels gives de mellemstore distributionsselskaber større frihed til at tilrettelægge deres kalkulations-, regnskabs- og budgetforhold, dels friholdes ca. 80 pct. af de lokale distributionsselskaber fra reglerne i lovforslagets § 9, stk. 1 og 2. Der henvises herom til bemærkningerne til ændringsforslagene.

4. Lovforslagets § 17, ikrafttrædelsestidspunkt.

Handelsministeren har stillet nedenstående ændringsforslag nr. 38, hvorefter lovens ikrafttrædelse udskydes til 1. januar 1977, dog at § 13, jfr. § 15, træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende. Der henvises til handelsministerens bemærkninger til ændringsforslaget.

Herefter indstiller et flertal (socialdemokratiets og venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af handelsministeren under nr. 4, 18, 21, 26, 35 og 38 stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) ønsker at bemærke:

Det er et falsum, når socialdemokratiet og venstre hævder, at nærværende lovforslag har et energipolitisk sigte. Forslaget yder ikke på noget punkt væsentlige bidrag til udformningen af en dansk energipolitik. Påstanden om forslagens energipolitiske sigte er ikke under udvalgsarbejdet på nogen måde blevet dokumenteret, hvorimod udvalgsarbejdet til fulde har bekræftet, at det reelle formål med lovforslaget er at opbygge en central statslig styring af elforsyningen.

Mindretallet vil ved den endelige afstemning i folketinget stemme *imod* lovforslaget. Mange af mindretallets indvendinger mod lovforslaget fremgår af bemærkningerne til de ændringsforslag, dette mindretal har stillet. Derudover fremhæves navnlig følgende:

1. Forslagets centraliserede bevillings- og pris-system fjerner afgørelser vedrørende forsyning, udbygning og prispolitik fra den hidtidige sammenhæng med den lokale økonomiske og fysiske planlægning. Forslaget bygger på en konsekvent afvisning af det lokale, nærdemokratiske initiativ til fordel for en tung og bureaukratisk statsstyring.
2. Forslaget er som ovenfor nævnt ikke egnet som bidrag til udformning af en dansk energipolitik. Elværkerne har igennem den foreslåede samarbejdsaftale tilbudt fuld medvirken til at opfylde folketingets og regeringens energipolitiske hensigter. Lovforslaget derimod indebærer en svækkelse af dansk energipolitik ved en central styring, der vil langsommeliggøre den daglige tekniske planlægning overalt i landet.
3. Forslagets vidtgående bemyndigelser til handelsministeren og ikke mindst priskontrolreglerne vil vise sig ikke blot overflødige, men direkte skadelige, fordi de vil svække de hidtidige incitamenter til at varetage forbrugernes interesser gennem rationel drift. Den højest mulige grad af selvfinansiering vil på lang sigt give de laveste elpriser. Forslaget rummer en fare for øget overgang til lånefinansiering med deraf følgende højere elpriser.
4. Handelsministerens bemyndigelse til at afgøre grænsetvister er farlig, fordi den kan føre til vilkårlige begunstigelser af nogle forsyningsvirksomheder eller forbrugere.

5. Forslaget indebærer reelt en socialisering af elforsyningsvirksomhederne. Forslagets gennemførelse vil være en væsentlig landvinding for dem, der foretrækker socialisme som samfundssystem, og forslaget kan danne model for tilsvarende lovgivning på andre områder af erhvervslivet (landbrugsproduktion, byggeri, håndværk etc.).
6. Forslaget skaber en meget farlig adgang for den til enhver tid værende regering til styring af hele erhvervslivet gennem »samfundsmæssigt hensigtsmæssig« prisdifferentiering, der reelt kan styre erhvervenes produktion.

Mindretallet har fra første færd taget afstand fra lovforslaget. Det har for disse medlemmer af udvalget været meget vanskeligt at forstå, at partiet venstre, der oprindeligt tog initiativ til lovforslaget, har fastholdt sin støtte til forslaget efter den nuværende handelsministers genfremsættelse. Venstres støtte er særlig uforståelig på baggrund af de overordentlig mange oplysninger og vurderinger, der under udvalgsarbejdet er fremkommet fra branchen og fra andre interesserede organisationer m. fl.

Efter mindretallets opfattelse er gennemførelsen af dette lovforslag et skibbrud for tanker om »det nære samfund« og i det hele taget et afgørende brud med det liberale samfunds ideer om privat initiativ.

Mindretallet har tilstræbt at bidrage til udvalgsarbejdet med størst mulig grundighed. Mindretallets medlemmer af udvalget har bestrebt sig på gennem adgangen til via udvalget at stille spørgsmål til ministeren at få tilvejebragt et kritisk og alsidigt beslutningsgrundlag. Det har været mindretallets håb, at der herved kunne samles et ikke-socialistisk flertal imod lovforslaget.

Dette har ikke været muligt, men mindretallet hilser med tilfredshed, at det igennem de oplysninger og kritiske vurderinger, der er fremkommet som et resultat af det nævnte udvalgsarbejde, er lykkedes at skabe forståelse for i det mindste en vis begrænsning af skadevirkningerne i det oprindeligt af venstre-regeringen fremsatte lovforslag.

Mindretallet kan derfor tiltræde handelsministerens ændringsforslag nr. 4 og 21 og vil – såfremt mindretallets egne ændringsforslag nr. 17, 33 og 37 forkastes – støtte handelsministerens ændringsforslag nr. 18, 35 og 38.

Et *andet mindretal* (det radikale venstres medlemmer af udvalget) pegede allerede under 1. behandling af lovforslag nr. 180 i 2. samling 1974-75 på, at det var en uhensigtsmæssig og indviklet procedure, regeringen havde lagt for energilovgivningen. Samtidig nævnte mindretallet, at det er nødvendigt, at elforsyningen indpasses efter nogle samfundsmæssige hensyn på energiområdet, men at det ikke har nogen mening at gennemføre en styringslov, hvis der ikke foreligger et mål for styringen. Mindretallet opfordrede derfor regeringen til at udarbejde en energipolitisk plan. Regeringens arbejde med de energipolitiske spørgsmål er ikke blevet mindre udviklede siden da, og der foreligger på nuværende tidspunkt ikke klare oplysninger om regeringens planer for det videre arbejde på energiområdet.

På denne baggrund og på baggrund af de henvendelser og oplysninger, der er fremkommet under udvalgsarbejdet, finder mindretallet, at dette i forhold til sidste samling reviderede lovforslag med de af flertallet stillede ændringsforslag vil betyde øget administration inden for elsektoren, uden at der er skabt sikkerhed for, at man får en overordnet energipolitisk målsætning. Mindretallet kan derfor ikke medvirke til lovens gennemførelse og har i konsekvens heraf ikke selv stillet ændringsforslag, og partiet vil undlade at stemme om de fremsatte ændringsforslag, også selv om der er dele i elloven og ændringsforslagene, det finder rigtige, f. eks. at elproduktion med kernebrændsel kun må finde sted efter eneretsbevilling.

Et *tredje mindretal* (det konservative folkepartis medlem af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Mindretallet betragter lovforslaget som aldeles overflødig. Som det fremgår af nærværende betænkning, side 1, har udvalget modtaget skriftlige og mundtlige henvendelser fra en lang række elforsyningsselskaber, kommuner og erhvervsvirksomheder. Næsten samtlige disse deputationer har fremsat særdeles kraftige indvendinger imod lovforslaget og har betonet betydningen af at opretholde den selvstændighed for elselskaberne, som forslaget krænker gennem bestemmelser, der går ud på at gennemføre en statsstyring.

Af principielle grunde kan det konservative folkeparti ikke deltage i en lovgivning, hvor bestemmelsesretten overflyttes fra private selskaber og kommuner til staten. Da elforsynin-

gen tilmed – også efter flertallets opfattelse – har virket på særdeles tilfredsstillende måde under den hidtidige struktur, må mindretallet anse lovforslaget i sin helhed som en uheldig lovgivningsforanstaltning.

Under forhandlingerne har mindretallet foresøgt at opnå en udsættelse af denne lovgivning, indtil spørgsmålet om indførelse af atomkraft var afgjort gennem færdiggørelse af den nødvendige lovgivning herom.

I betragtning af, at flertallet har fremsat et ændringsforslag (nr. 38), hvorefter loven først skal træde i kraft den 1. januar 1977, må det forekomme uforståeligt, at flertallet vil gennemføre denne lovgivning allerede på nuværende tidspunkt, hvor forhandlingerne om, hvorvidt der skal indføres atomkraft, er uafgjort.

Efter mindretallets opfattelse er det af væsentlig betydning af hensyn til vor kommende energiforsyning at opnå en hurtig og positiv afgørelse vedrørende atomkraften. Dette lovforslag har medvirket til at skubbe denne afgørelse ud, og lovforslagets oprindelige hensigt: at fastlægge en styring, når atomkraften indføres, er ganske gledet i baggrunden, når flertallet end ikke har taget stilling til spørgsmålet om atomkraftens indførelse.

Et *fjerde mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) kan fortsat tilslutte sig lovens hovedprincip, men beklager den svækkelse af loven, der tilstræbes ved de af flertallet stillede almene ændringsforslag, der væsentligt begrænser lovens virke som et planlægningsinstrument.

Specielt er der grund til at beklage, at der sker en stærk forringelse af mulighederne for rationelle omlægninger af distributionsselskabernes grænser.

Mindretallet vil således stemme imod samtlige materielle ændringsforslag. Mindretallet kan heller ikke tiltræde den anførte indsnævrende fortolkning af § 5.

Et *femte mindretal* (kristeligt folkepartis medlem af udvalget) finder, at elforsyningen i Danmark har fungeret stort set tilfredsstillende. Derfor bør der ikke foretages større ændringer i de nuværende forhold ud over sådanne, som også elforsyningsselskaberne kan indse det gavnlige i.

Af denne grund finder mindretallet, at kun elproduktion med kernebrændsel bør omfattes

af et bevillingssystem. For anden form for elforsyning bør der sluttes en samarbejdsaftale; kun hvis forsøgene på at opnå en tilfredsstillende samarbejdsaftale mislykkes, er mindretallet villigt til at overveje en udvidelse af bevillingssystemet til de i forslaget § 3 nævnte elforsyningsvirksomheder.

Handelsministerens kommentarer og ændringsforslag har efter mindretallets mening ændret lovforslaget i en mindre centraliserende retning.

Mindretallet vil meddele sin endelige stilling til lovforslaget ved tredje behandling.

Et *sjette mindretal* (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) anser en samfundsmæssig overtagelse og styring af energisektoren som nødvendig og har derfor allerede anset det oprindelige lovforslag for utilstrækkeligt, selv om det indeholdt visse fremskridt. De af flertallet stillede ændringsforslag nr. 4 og 18 betyde en afsvækkelse af de først foreslåede styringsmuligheder og afvises derfor af mindretallet. De af fremskridtspartiet og kristeligt folkeparti stillede ændringsforslag tilslutter direkte at give de store elselskaber ledelsen af elproduktion og -forsyning, og mindretallet tager derfor afstand fra dem som helhed. Efter mindretallets opfattelse har elselskabernes udfordrende optræden i forbindelse med lovforslagets behandling gjort det påkrævet, at de i forslaget indeholdte kontrolbestemmelser hurtigst muligt sættes i kraft, og mindretallet afviser derfor ændringsforslag nr. 38. Under de givne omstændigheder afstår mindretallet fra at stille selvstændige ændringsforslag.

Mindretallet vil tage stilling til det endelige lovforslag ved 3. behandling.

Æ n d r i n g s f o r s l a g .

Til § 1.

Af et *mindretal* (Kjærulff-Schmidt (FP), Arentoft (FP), Nauerby (FP) og Wamberg (FP)):

1) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3.* Elforsyningsvirksomheder, der drives som andelsvirksomheder, interessentskaber eller i øvrigt i det væsentlige ejes af forbrugerne, er ikke omfattet af loven. Handelsministeren kan derudover bestemme, at visse former for elforsyning helt eller delvis ikke skal være omfattet af loven.«

Til § 3.

Af et *mindretal* (Honoré (KrF)):

2) Paragraffen udgår.

Af *mindretallet under nr. 1:*

3) Som nyt punktum indsættes efter 2. pkt.:

»Bevilling skal på bevillingshaverens begæring fornys, medmindre det godtgøres, at bevillingshaveren har misligholdt vilkårene for bevillingen.«

Af *handelsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Kir-

sten Sparre Andersen (V), Nyboe Andersen (V), Guldberg (V), Karlskov Jensen (V), Lennart Larson (V), Kjærulff-Schmidt (FP), Arentoft (FP), Nauerby (FP), Wamberg (FP), Dorte Bennedsen (S), Ole Espersen (S), Erik Holst (S), Henning Jensen (S), Kampmann (S) og K. J. Mortensen (S)):

4) Som nyt *stk. 2* indsættes:

»*Stk. 2.* Elforsyningsvirksomheder, som alene distribuerer elektricitet, omfattes ikke af bevillingssystemet efter *stk. 1*, jfr. §§ 5–8, uanset om virksomheden udøves fra distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV.«

Til § 4.

Af *mindretallet under nr. 2:*

5) I *stk. 1* ændres »eneretsbevilling« til: »bevilling«.

(Såfremt dette ændringsforslag vedtages, foretages tilsvarende ændring i § 6, *stk. 2*).

6) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2.* Bevillingshaveren skal, uanset kraftværkernes antal og beliggenhed, være ansvarlig for planlægning, projektering, opførelse og drift af værkerne.«

Til § 5.

7) I *stk. 1* udgår ordene »og eneretsbevilling«.

(Såfremt dette ændringsforslag vedtages, foretages tilsvarende ændringer i § 6, *stk. 1*, § 7, *stk. 1*, og § 8, *stk. 1*).

Af *mindretallet under nr. 1:*

8) *Stk. 1, nr. 1*, affattes således:

»1) at bevillingshaveren underretter handelsministeren om vedtægter og vedtægtsændringer.«

9) *Stk. 1, nr. 2*, affattes således:

»2) at bevillingshaveren påtager sig forsyningspligt i det omfang, selskabet i samråd med handelsministeren finder det muligt under hensyn til anlæg, den nødvendige selvfinansiering m. m.«.

10) *Stk. 1, nr. 4*, affattes således:

»4) at bevillingshaveren orienterer handelsministeren om investeringsplaner og finansieringsplaner i et sådant omfang, at ministeren og folketinget løbende er orienteret om hovedtrækkene i bevillingshaverens planer.«.

11) *Stk. 1, nr. 5*, affattes således:

»5) at bevillingshaveren underretter handelsministeren om beslutning om iværksættelse af anlægsarbejder i form af væsentlig ændring af bestående eller opførelse af nye produktions-, transmissions- eller distributionsanlæg af den i § 3 nævnte størrelse.«.

12) *Stk. 1, nr. 6*, affattes således:

»6) at bevillingshaveren i sin virksomhed overholder de af handelsministeren i samråd med folketingets energipolitiske udvalg fastsatte generelle bevillingsvilkår, samt«.

Af mindretallet under nr. 2:

13) I *stk. 2* udgår ordene »eller eneretsbevilling«.

(Såfremt ændringsforslaget vedtages, foretages tilsvarende ændring i § 7, *stk. 2*, og § 15, *stk. 1, nr. 2*).

Af mindretallet under nr. 1:

14) I *stk. 2* indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Yderligere vilkår kan dog alene fastsættes efter, at handelsministeren har indhentet tilslutning hertil hos folketingets energipolitiske udvalg.«

Til § 6.

15) Paragraffen affattes således:

»§ 6. Bevilling og eneretsbevilling kan frit overdrages til andre, der opfylder de i § 5 fastsatte vilkår.«

Til § 8.

16) Som nyt stykke indsættes:

»*Stk. 2*. Såfremt bevilling fortabes, eller så-

fremt bevilling ikke fornys eller søges fornyet, kan den hidtidige bevillingshaver forlange, at handelsministeriet overtager de af bevillingen omfattede produktions-, transmissions- og distributionsanlæg. Overtagelsen sker mod fuld erstatning, der fastsættes af en ekspropriationskommission. Erstatningen fastsættes til et beløb svarende til genanskaffelsesværdien for tilsvarende anlæg. Ekspropriationskommissionens afgørelse kan indbringes for domstolene.«

Til § 9.

17) I *stk. 1* udgår 2. pkt., og i stedet indsættes:

»Herudover kan indregnes de efter vedkommende virksomheds skøn nødvendige henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital. Ved fastsættelsen af priser skal til stadighed tilstræbes den højest mulige grad af selvfinansiering.«

Af handelsministeren, tiltrådt af et flertal (Kirsten Sparre Andersen (V), Nyboe Andersen (V), Guldberg (V), Karlskov Jensen (V); Lennart Larson (V), Dorte Bennedsen (S), Ole Espersen (S), Erik Holst (S), Henning Jensen (S), Kampmann (S) og K. J. Mortensen (S)):

18) I *stk. 1* udgår 2. pkt., og i stedet indsættes:

»Herudover kan der for de af § 3 omfattede elforsyningsvirksomheder med det i § 10 nævnte elprisudvalgs tiltræden indregnes henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital. For øvrige elforsyningsvirksomheder omfattet af loven er regler fastsat efter *stk. 2* vejledende.«

Af mindretallet under nr. 1:

19) *Stk. 2* udgår.

20) I *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »fastsætte«: »efter indhentet udtalelse fra Danske Elværkers Forening«.

Af handelsministeren, tiltrådt af flertallet under nr. 4:

21) Efter *stk. 3* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 4*. Bestemmelserne i *stk. 1-3* gælder ikke for elforsyningsvirksomheder, som alene leverer elektricitet ved spænding under 500 volt.«

Til § 10.

Af *mindretallet under nr. 2:*

22) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2.* De anmeldte priser og betingelser er offentligt tilgængelige.«

Af *mindretallet under nr. 1:*

23) *Stk. 3* udgår.

24) *Stk. 4* affattes således:

»*Stk. 4.* Finder udvalget, at priser eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i § 9, kan udvalget foreslå ændringer, der skønnes at kunne styrke selvfinansieringen.«

25) *Stk. 5* udgår.

Til § 11.

Af *handelsministeren*, tiltrådt af *udvalget:*

26) I *stk. 2, 1. pkt.*, erstattes »et lige antal« af: »et lige stort antal«.

Af *mindretallet under nr. 1:*

27) *Stk. 2, 2. pkt.*, affattes således:

»Udvalget kan med 2/3 flertal træffe beslutning om at meddele de af loven omfattede virksomheder pålæg, forslag, henstillinger etc.«

28) *Stk. 4* affattes således:

»*Stk. 4.* Udvalget fastsætter selv sin forretningsorden.«

29) Som nyt *stk. 5* indsættes:

»*Stk. 5.* Udvalgets møder er åbne for offentligheden.«

Til § 12.

30) I *stk. 1* indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Afgørelserne kan indbringes for domstolene.«

Til § 13.

31) Indledningen til *stk. 1* affattes således:

»Handelsministeren kan – når ministeren og folketingets energipolitiske udvalg skønner det nødvendigt – indlede forhandlinger med elforsyningsevireksomhederne med henblik på forbed-

redelse af lovgivning om, at virksomhederne pålægges:«

32) *Stk. 2* udgår.

Til § 14.

33) *Stk. 1* affattes således:

»*Stk. 1.* Handelsministeren bemyndiges til, efter forudgående mæglingforsøg af elektricitetsrådet, at træffe endelig afgørelse i tilfælde af grænsetvist mellem to eller flere elforsyningsanlæg, hvorunder der også vil være at tage fornødent hensyn til forbrugernes interesser.«

Af *mindretallet under nr. 2:*

34) I *stk. 1* indsættes efter »forhandlinger med«: »elektricitetsrådet og«.

Af *handelsministeren*, tiltrådt af *flertallet under nr. 18:*

35) *Stk. 1* affattes således:

»Handelsministeren bemyndiges til efter forudgående mæglingforsøg og efter indhentet udtalelse fra elektricitetsrådet, Kommunernes Landsforening, respektive Københavns kommune og Frederiksberg kommune samt Danske Elværkers Forening at træffe endelig afgørelse i tilfælde af grænsetvist mellem to eller flere elforsyningsanlæg, hvorunder der også vil være at tage fornødent hensyn til forbrugernes interesser.«

Af *mindretallet under nr. 1:*

Til § 15.

36) I *stk. 1, nr. 4*, udgår ordene »eller for-tier forhold«.

Til § 17.

37) *Stk. 1* affattes således:

»Loven træder i kraft den 1. juli 1977«.

Af *handelsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Kirsten Sparre Andersen (V), Nyboe Andersen (V), Guldberg (V), Karlskov Jensen (V), Lennart Larson (V), Dorte Bennedsen (S), Ole Espersen (S), Erik Holst (S), Henning Jensen (S), Kampmann (S), K. J. Mortensen (S) og Honoré (KrF)):

38) *Stk. 1* affattes således:

»Loven træder i kraft den 1. januar 1977. Dog træder § 13, jfr. § 15, i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.«

Af mindretallet under nr. 2:

39) *Stk. 2 og stk. 3* udgår.

Af mindretallet under nr. 1:

40) Som nyt *stk. 5* indsættes:

»*Stk. 5.* Loven tages op til revision senest 2 år efter dens ikrafttræden.«

B e m æ r k n i n g e r.

Til nr. 1.

Ændringen af § 1, stk. 3, har til hensigt at undtage elforsyningsvirksomheder, der helt eller hovedsagelig er forbrugerejede, fra loven. Baggrunden herfor er, at denne kategori af elforsyningsvirksomheder i alt væsentligt drives uden fortjeneste, men således at eventuelt overskud ved salg af elektricitet anvendes til nyinvesteringer eller nedsættelse af elpriserne. Allerede af denne grund er der ikke behov for at lade disse selskaber være omfattet af lovens prisbestemmelser. Det tjener heller intet selvstændigt formål at lade denne kategori af selskaber være omfattet af bevillingssystemet, og det er derfor ud fra ethvert hensyn mest hensigtsmæssigt helt at undtage disse selskaber fra lovens bestemmelser.

Til nr. 3.

Administrationen af bevillingsfornyelserne forenkles ved den foreslåede ændring af § 3, der normalt vil medføre automatisk fornyelse af bevillingerne, medmindre handelsministeren positivt godtgør, at bevillingsvilkårene er misligholdt.

Til nr. 4.

Der henvises til betænkningens tekst pkt. 1.

Til nr. 8.

Der er ikke noget reelt behov for, at handelsministeren nu skal til at overveje, om han kan godkende eller ikke godkende vedtægter, der i årevis har fungeret tilfredsstillende. Ændringen af § 5, stk. 1, nr. 1, indebærer, at bevillingshaveren derfor blot er forpligtet til at underrette ministeren om vedtægter og om ændringer i disse. Det forenkler administrationen, at ministerens virksomhed i denne sammenhæng bliver af rent registrerende karakter.

Til nr. 9.

Efter ændringsforslaget til § 5, stk. 1, nr. 2, er det selskabet, og ikke ministeren, der har den endelige afgørelse af, om det er muligt for selskabet at påtage sig forsyningspligt i det omfang, ministeren ønsker. Forslagets baggrund er, at det enkelte selskab langt mere korrekt og ansvarligt end centraladministrationen vil kunne vurdere eksisterende og påtænkte anlægs udnyttelsesmuligheder.

Ændringen af § 5, stk. 1, nr. 4 og nr. 5, indebærer, at handelsministeren og folketingets energipolitiske udvalg til enhver tid er fuldt ud orienteret om hovedtrækkene i bevillingshaverens anlægs-, investerings- og finansieringsplaner. Der er ikke behov for at pålægge bevillingshaverne en videregående orienteringspligt, som reelt blot vil indebære tusindvis af ørkesløse papirekspeditioner uden reel interesse for hverken forbrugere, selskaber, minister eller folketingsudvalg. Ændringen indebærer endvidere, at ministeren ikke skal tage stilling til, om han kan godkende eller ikke godkende hvert enkelt af de i lovforslaget omhandlede anlægsarbejder. Sådanne arbejder besluttet efter mindretallets opfattelse langt bedre af de pågældende selskaber selv.

Til nr. 12.

Ændringen af § 5, stk. 1, nr. 6, tillægger folketingets energipolitiske udvalg indflydelse på fastsættelsen af generelle bevillingsvilkår. Dette må være langt at foretrække fremfor lovforslagets mere vidtgående og uklare bemyndigelse til ministeren.

Til nr. 14.

Bestemmelsen i lovforslagets § 5, stk. 2, rummer en ganske ubegrænset bemyndigelse til handelsministeren til at fastsætte supplerende betingelser for bevillingens meddelelse eller opretholdelse. Der er f. eks. intet, der hindrer ministeren i at fastsætte som bevillingsvilkår, at elektriciteten skal leveres gratis til bestemte grupper af forbrugere, at leverancer fra elskabet til bestemte forbrugergrupper skal rationeres eller lignende. Ubegrænsede bemyndigelser til en minister er farlige og unødvendige. Det er efter fremskridtspartiets udvalgsmedlemmers opfattelse helt nødvendigt, at ministeren i de tilfælde, hvor han ønsker at fastsætte specielle bevillingsvilkår, må indhente samtykke hos folketingets energipolitiske udvalg,

hvorved risikoen for misbrug af bestemmelsen formindskes.

Til nr. 15:

Sammenlægninger af bestående elforsyningsvirksomheder og andre former for samarbejde, der kræver overdragelse af anlæg og installationer, lettes ved ændringsforslaget til § 6. Efter dette ændringsforslag kan bevilling og eneretsbevilling frit overdrages til andre. Det er dog en betingelse, at den, der erhverver bevillingen ved sådan overdragelse, selv opfylder betingelserne for at kunne opnå bevilling.

Til nr. 16.

Lovens § 8 efterlader uklare om, hvorledes der skal forholdes i de tilfælde, hvor bevilling eller eneretsbevilling ophører. Med ændringsforslaget skabes en klar regel, der sikrer bevillingshaveren fuld erstatning ved bevillingens ophør. Erstatningen opnås ved, at bevillingshaveren kan forlange offentlig overtagelse mod en af en ekspropriationskommission fastsat erstatning. Det vil naturligvis være ønskeligt, at det offentlige ikke ved forfejlede dispositioner bringer en bevillingshaver i en situation, der nødvendiggør fremsættelse af krav om offentlig overtagelse, men det er på den anden side klart i bevillingshavernes såvel som i det offentlige interesse, at der – hvis den beskrevne situation skulle komme til at foreligge – gælder klare regler, så de implicerede parter nogenlunde kan vurdere de økonomiske konsekvenser.

Til nr. 17.

Ændringsforslaget til § 9, stk. 1, 2. pkt., har til formål at sikre, at elforsyningsvirksomhederne selv træffer bestemmelse om henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af egenkapital. Dette vil generelt være en langt bedre ordning end den af ministeren foreslåede, for det første fordi der herved langt bedre kan sikres en høj grad af selvfinansiering, for det andet fordi man herved undgår den af ministeren foreslåede upraktiske opdeling af virksomhederne i tre kategorier, der henholdsvis er fuldt ud omfattet af § 9, i nogen grad omfattet af § 9, eller slet ikke omfattet af § 9.

Til nr. 18 og 21.

Formålet med ændringen af § 9, stk. 1, er at give de mellemstore distributionselskaber

større frihed til at tilrettelægge deres kalkulations-, regnskabs- og budgetforhold. For de store virksomheders vedkommende vil lovens formål, jfr. lovforslagets § 1, ikke kunne tilgodeses på betryggende måde, medmindre der tilvejebringes et ensartet sammenligningsgrundlag.

Uanset ændringerne er disse distributionselskaber omfattet af §§ 10, 11 og 12.

Ved den foreslåede nye § 9, stk. 4, vil skønsmæssigt ca. 80 pct. af de i alt ca. 1000 lokale distributionsvirksomheder blive undtaget fra kalkulations-, regnskabs- og budgetreglerne i § 9, stk. 1 og 2. Bestemmelsen i stk. 3 kan ikke antages at have praktisk betydning for de pågældende virksomheder.

Det har været overvejet, om den foreslåede lempelse vil kunne give incitament til modvirkning af den igangværende strukturudvikling. Det er imidlertid skønnet, at bestemmelsen i § 10, stk. 4, vil give tilstrækkelig sikkerhed herimod, ligesom den fra elforsyningsside klart tilkendegivne vilje til på frivilligt grundlag at arbejde for en fortsat strukturrationalisering er taget i betragtning.

Til nr. 19.

Efter dette ændringsforslag til § 9 udgår ministerens adgang til at fastsætte generelle regler for beregning af driftsmæssige afskrivninger m. v. Det er mindretallets opfattelse, at ministeren ikke er i besiddelse af samme tekniske og driftsøkonomiske ekspertise som virksomhederne selv, og ministeren er derfor mindre kvalificeret end virksomhederne til at tage stilling til afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer m. v.

Til nr. 23.

Bestemmelsen i § 10, stk. 3, bør udgå. Overtrædelse af prisbestemmelserne sanktioneres efter andre regler i loven, men det vil være direkte upraktisk, om den blotte forglemmelse eller forsinkelse vedrørende anmeldelse af priser eller andre leveringsvilkår skal føre til, at prisen eller vilkårene anses for ugyldige i forholdet mellem virksomhed og forbruger.

Til nr. 24.

Det er væsentligt at forhindre, at minister og elprisudvalg på grund af manglende forretningskyndighed og misforstået barnepigen-talitet over for elforbrugerne tvinger virksom-

hederne til formindskelse af selvfinansieringsgraden. Øget lånefinansiering kan befrygtes, når man reelt flytter prisfastsættelsen fra de ansvarlige virksomheder til et elprisudvalg, der kun for en del af medlemmernes vedkommende repræsenterer den nødvendige ekspertise. En sådan øget grad af lånefinansiering vil på kortere sigt i nogle tilfælde kunne danne baggrund for nedsættelse af eller undladelse af forhøjelse af elpriser. På blot lidt længere sigt vil øget lånefinansiering derimod ikke indebære lavere, men formentlig tværtimod højere elpriser. Handelsministerens adgang til indgreb i medfør af § 10, stk. 4, bør derfor udgå.

Til nr. 25.

Forslagets § 10, stk. 5, er urovækkende farlig. Denne bestemmelse giver minister og elprisudvalg uindskrænket magt til uden om folketinget at fastsætte priser og øvrige betingelser. Bestemmelsen kan misbruges til styring af erhvervslivet gennem vilkår, hvorved prisdifferentiering favoriserer – eller forhindrer – bestemte former for produktion. Ændringsforslaget indebærer, at bestemmelsen fjernes.

Til nr. 27, 28 og 29.

Ændringsforslagene til § 11, stk. 2, fastslår, at elprisudvalget kun med kvalificeret majoritet kan meddele pålæg, henstillinger m. v., at udvalget selv fastsætter sin forretningsorden, og at udvalgets møder er åbne for offentligheden. De åbne møder vil i højere grad end offentliggørelsen af udvalgets afgørelser indeholde en vis sikkerhed mod usaglige hensyn under udvalgsarbejdet.

Til nr. 30.

Med de vidtgående beføjelser, der efter lovforslaget er tillagt elprisudvalget, bør bevilningshaverne kunne indbringe udvalgets afgørelser for domstolene.

Til nr. 31 og 32.

Ved at vedtage ændringsforslaget til § 13, stk. 1, kan folketinget undgå at overlade handelsministeren ubegrænset myndighed til uden om folketinget at fastlægge væsentlige detaljer i dansk energipolitik. De i bestemmelsen omhandlede pålæg til elforsyningsvirksomhederne bør være et lovgivningsanliggende. Efter ændringsforslaget vil virksomhederne på et tidligt tidspunkt blive inddraget i forhandlinger om nødvendige lovgivningsinitiativer.

Til nr. 33.

Ændringsforslaget til § 14 betyder, at elektricitetsrådet bevarer sin funktion som mæglende instans. Dette vil være naturligt, fordi rådet indtil nu har været både mæglende og besluttende instans. Rådet har en samfundsmæssig bred sammensætning; således at alle berørte grupper er rimeligt repræsenteret, og rådet er i højere grad end handelsministeren i besiddelse af den ekspertise, som er nødvendig i grænsetvistsager. Endelig er det mindretallets opfattelse, at den holdning, Kommunernes Landsforening har givet udtryk for, vil betyde en ensidig støtte til de 40 af landets kommuner, som driver elforsyning, på de øvrige kommuners bekostning.

Til nr. 38.

Handelsministeriet og monopoltilsynet er af den opfattelse, at en udskydelse af lovens ikrafttrædelse vil kunne være nyttig bl. a. under hensyn til de forskrifter, der skal udfærdiges i medfør af loven. For så vidt angår lovforslagets § 13 (jfr. herved også straffebestemmelsen i § 15) er forholdet imidlertid det, at de to i bemærkningerne nævnte EF-direktiver forpligter medlemsstaterne til at sætte de nødvendige administrative eller ved lov fastsatte bestemmelser i kraft senest den 31. december 1975.

Kirsten Sparre Andersen (V). Nyboe Andersen (V), Guldborg (V).

formand.

Karlskov Jensen (V). Lennart Larson (V). Kjærulff-Schmidt (FP). Arentoft (FP).

Nauerby (FP). Wamberg (FP). Honoré (KrF). Dorte Bennedsen (S).

Ole Espersen (S). Erik Holst (S). Henning Jensen (S).

Kampmann (S). K. J. Mortensen (S). Lone Dybkjær (RV), Edele Kruchow (RV).
næstformand.

Gert Petersen (SF). Ib Nørlund (DKP). Ninn-Hansen (KF).

Bilag
til betænkning over
forslag til lov om elforsyning.

Indholdsfortegnelse.

	Spalte
Udvalgets spørgsmål til handelsministeren og dennes svar i forbindelse med forslag til lov om elforsyning, fremsat den 17. oktober 1975	439
Udvalgets spørgsmål til handelsministeren og dennes svar i forbindelse med forslag til lov om elforsyning, fremsat den 20. marts 1975	499

Spørgsmål til handelsministeren og dennes svar herpå.

Spørgsmål 1:

Hvor mange bevillinger skønner ministeren, der vil skulle gives i henhold til lovforslagets § 3?

Svar:

I henhold til lovforslagets § 3 må elforsyningsvirksomhed fra produktionsanlæg med en kapacitet over 25 MW eller transmissions- eller distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV kun udøves efter bevilling givet af handelsministeren.

På produktionssiden findes med den nuværende struktur inden for elsektoren 11 produktionsvirksomheder med kapacitet over 25 MW, nemlig:

- 1) I/S Nordkraft
- 2) I/S Nordjyllands Elektricitetsforsyning, NEFO
- 3) I/S Midtkraft
- 4) I/S Den Sydøstjyske Fællescentral Skærbækværket
- 5) I/S Fynsværket
- 6) Elektricitetsselskabet Isefjordværket, Interessentskab
- 7) I/S Vestkraft
- 8) Sønderjyllands Højspændingsværk
- 9) Københavns Belysningsvæsen
- 10) Sydøstjyllands Elektricitets Aktieselskab (SEAS)
- 11) Andelsselskabet Østkraft

På transmissions-/distributionssiden findes i alt 12 elforsyningsvirksomheder med anlæg beregnet for spændinger over 100 kV, nemlig foruden ELSAM og Kraftimport de ovenfor under 1-10 nævnte produktionsvirksomheder.

Det bemærkes, at antallet af virksomheder kan blive indskrænket, såfremt muligheden for fælles ansøgning efter lovforslagets § 17, stk. 2, udnyttes.

Spørgsmål 2:

Vil der være noget til hinder for at hæve grænsen i § 3 fra 100 kV til 140 kV? Hvor

mange bevillinger vil en sådan forhøjelse afskære?

Svar:

Såfremt spændingsgrænsen hæves fra 100 kV til 140 kV, vil dette medføre en urimelig forskelsbehandling mellem virksomhederne henholdsvis øst og vest for Storebælt. De sjællandske incl. Bornholms transmissionsanlæg har spændinger på op til 120 kV og ville således i givet fald ikke blive omfattet af den højere spændingsgrænse, der kræver bevilling. Virksomhederne i det jyskfynske område har transmissionsanlæg på op til 150 kV og skulle således søge bevilling til såvel produktionsanlæggene som transmissions-/distributionsanlæggene.

Det bemærkes yderligere, at en konsekvens af en forhøjet spændingsgrænse vil være, at 120 kV forbindelsen mellem Danmark og Sverige ikke ville blive omfattet af bevillingssystemet.

En forhøjelse af spændingsgrænsen til 140 kV ville fritage 4 virksomheder i det sjællandske område fra at søge bevilling til transmissions-/distributionsvirksomhed, nemlig: Kraftimport, Isefjordværket, Københavns Belysningsvæsen og SEAS.

DANSKE ELVÆRKERS FORENING

Handelsministeriet

Slotsholmsgade 12, 1216 København K

Den 25. november 1975.

Angående: Forslag til lov om elforsyning.

Vi henviser til telefonsamtale angående kraftværkernes spændingsniveauer for transmissionsanlæg. Som oplyst drives de jyske og fynske kraftværkers transmissionsanlæg ved op til 150 kV og de sjællandske kraftværkers transmissionsanlæg ved op til 120 kV (132 kV). Det jydsk-fynske elsamarbejde ELSAM har bygget trans-

missionsanlæg på 400 kV, der drives ved op til 220 kV, og det sjællandske I/S Kraftimport driver et transmissionsanlæg på 400 kV mellem Hovegaard og Skibstrup (ca. 57 km) som et led i forbindelsen mellem Sjælland og Sverige.

I forbindelse med ministeriets besvarelse af Folketingets energipolitiske udvalgsspørgsmål angående konsekvenserne af at hæve grænsen i § 3 fra 100 kV til 140 kV vil ovennævnte bevirke, at kun tre sjællandske virksomheder ville blive fritaget for at søge bevilling til transmissionsvirksomhed, nemlig: I/S Isefjordværket, København Belysningsvæsen og SEAS. I/S Kraftimport ville skulle søge om bevilling til transmissionsvirksomhed.

Med venlig hilsen

Danske Elværkers Forening

L. Leonell.

Spørgsmål 3:

Vil ministeren erstatte den i § 5, stk. 1, nr. 1), omtalte vedtægtsgodkendelse af et sæt vedtægtskrav, som elselskabernes vedtægter skal opfylde?

Svar:

Indledningsvis tillader jeg mig at henvise til min besvarelse af spørgsmålene 13 og 42 i forrige samling.

Det er fortsat min opfattelse, at det hverken er nødvendigt eller rimeligt begrundet at søge optaget standard-vedtægtskrav for eksisterende elforsyningsvirksomheder eller sammenslutninger af sådanne, der søger bevilling efter § 3. Forskellene i organisatorisk og økonomisk struktur i de enkelte virksomheder taler herimod, hvortil kommer, at den ændrede formulering af lovforslagets overgangsbestemmelser, jfr. § 17, stk. 2 og 3, heller ikke åbner adgang til at stille sådanne krav. Bestemmelsen i § 17, stk. 3, nr. 2, forudsætter, at det fra ministeriets side alene påses, at en ansøgers vedtægter ikke indeholder bestemmelser, der strider mod § 5, stk. 1, nr. 2-7, eller mod loven i øvrigt.

Spørgsmål 4:

Hvilke ændringer vil § 5, stk. 1, 2), medføre i forhold til i dag?

Svar:

Bestemmelsen i § 5, stk. 1, nr. 2, om, at bevillingshaveren skal påtage sig forsyningspligt i det af handelsministeren fastsatte omfang, kan for eksisterende elforsyningsvirksomheder ikke antages at medføre større ændringer. Elforsyningsvirksomhederne har hidtil frivilligt påtaget sig pligt til at forsyne aftagerne med elektricitet. Det er imidlertid nu fundet rigtigt og nødvendigt at sikre forbrugerne (aftagerne) i de forskellige led en lovhjemlet ret.

Den mulighed, som marts-forslaget åbnede, til at pålægge en bevillingshaver efter § 3 forsyningspligt for et isoleret område — typisk et ø-samfund — er ikke opretholdt, for så vidt angår eksisterende elforsyningsvirksomheder. Jfr. herved § 17, stk. 2 og 3 og bemærkningerne hertil.

Spørgsmål 5:

Hvilke opgaver vil tilsynet i § 5, stk. 1, nr. 7), få? (jfr. spørgsmål 15 fra sidste samling).

Svar:

Tilsynets opgave vil blive at påse, at lovens og bevillingernes vilkår overholdes, jfr. § 5, stk. 1, nr. 6.

Som et eksempel på, hvilke områder der vil kunne kræve opmærksomhed fra tilsynets side, kan nævnes bestemmelserne i lovforslagets § 13 om elproduktionsvirksomhedernes indretning, anvendelse og udnyttelse af produktionsanlæggene.

Tilsynet skal ikke beskæftige sig med de sikkerhedsmæssige spørgsmål; disse sorteres især under elektricitetsrådet, arbejdstilsynet og — for eventuelle kernekraftværkers vedkommende — under tilsynet med nukleare anlæg, sundhedsstyrelsen m. v.

Spørgsmål 6:

På hvilke selskaber vil § 5, stk. 2, kunne finde anvendelse?

Svar:

- § 5, stk. 2, vil finde anvendelse på
- 1) elforsyningsvirksomhed, der kræver bevilling efter § 4 (kernekraft)
 - 2) helt nye elforsyningsvirksomheder, der omfattes af lovens § 3, men som ikke kan anses for at være sammenslutning af bestående virksomheder.

Spørgsmål 7:

Er der behov for en dispensationsmulighed i § 7, stk. 1?

Svar:

Der henvises indledningsvis til bemærkningerne til § 7 i marts-forslaget.

Begreberne likvidation og konkurs er fastlagt i lovgivningen herom, og når en bevillingshaver kommer i en sådan situation, indtræder der sådanne retsvirkninger, at dette ikke kan forenes med en opretholdelse af bevillingen.

Spørgsmål 8:

Falder §§ 9-14 uden for eller inden for grænsen i § 3?

Dersom dette besvares benægtende, hvilke elselskaber falder da under §§ 9-14?

Svar:

Enhver elforsyningsvirksomhed, som defineret i lovforslagets § 1, stk. 2, er principielt uanset størrelse omfattet af bestemmelserne i §§ 9-14.

Efter bestemmelsen i § 1, stk. 3, kan det dog bestemmes, at visse former for elforsyning helt eller delvis ikke skal være omfattet af loven. Jeg henviser her til bemærkningerne til marts-forslaget og til min besvarelse af spørgsmål 5 i sidste samling.

Det må endvidere anføres, at bestemmelsen i § 13 efter sit indhold kun kan omfatte produktionsvirksomheder.

Endelig bemærkes, at bestemmelsen i § 14 efter sit indhold ikke kan anses anvendelig over for en eneretsbevillingshaver efter § 4.

Spørgsmål 9:

Efter hvilke kriterier skal elprisudvalget administrere § 10, stk. 4, („urimelige“) og stk. 5?

Svar:

Som det fremgår af bemærkningerne til § 10, stk. 4, i marts-forslaget, forudsættes begrebet „urimelige“ at hvile på det tilsvarende begreb i monopollovgivningen, jfr. monopollovens § 11.

For så vidt angår urimelige priser blev dette begreb nærmere uddybet under 2. behandlingen i Folketinget af forslag til lov om tilsyn med monopoler og konkurrence-

begrænsninger (F.T. 1954-55, spalte 3051-3052). Disse retningslinier har været grundlæggende for monopoltilsynets praksis.

Urimelige betingelser kan f. eks. foreligge, hvis der ikke er lige vilkår for aftagerne.

Angående § 10, stk. 5, henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse i marts-forslaget og til min besvarelse af spørgsmål 54 i sidste samling. De undersøgelsesresultater, som elprisudvalget vil kunne lægge til grund for eventuel anvendelse af § 10, stk. 5, skal således være af officiel karakter.

Spørgsmål 10:

Af ministerens svar på spørgsmål 51, sidste samling, fremgår, at en prisdifferentiering dog efter omstændighederne kan indebære urimelig forskelsbehandling.

Hvilke metoder kan hindre urimelig forskelsbehandling?

Svar:

Urimelig forskelsbehandling som følge af prisdifferentiering må bero på elprisudvalgets konkrete vurderinger.

I medfør af § 10, stk. 4, skal elprisudvalget bringe urimelig forskelsbehandling til ophør ved forhandling og om fornødent ved pålæg.

Spørgsmål 11:

Vil ministeren ændre § 11, stk. 2, således, at „et lige antal“ erstattes af: „et lige stort antal“?

Svar:

Da „et lige antal“ efter min opfattelse i den givne sammenhæng svarer til „et lige stort antal“, har jeg intet imod den foreslåede ændring. Under forudsætning af udvalgets tilslutning er jeg derfor rede til at stille nedenstående forslag til ændring af lovforslagets § 11, stk. 2:

„I § 11, stk. 2, erstattes „et lige antal“ af: „et lige stort antal“.“

Spørgsmål 12:

Vil ministeren ændre § 14, stk. 1, således, at stridigheder skal forelægges elektricitetsrådet, medmindre parterne er enige om at indbringe spørgsmålet for handelsministeren?

Svar:

Baggrunden for, at elektricitetsrådet ikke er medtaget i § 14, stk. 1, er den, at det må anses ønskeligt at få en klar opdeling af de administrative opgaver, således at elektricitetsrådet fremover udelukkende beskæftiger sig med de spørgsmål, som er forudsat ved den samtidig hermed af ministeren for offentlige arbejder foreslåede ændring af lov om elektriske stærkstrømsanlæg.

Dette betyder imidlertid ikke, at der ikke fremtidig vil være behov for at forelægge elektricitetsrådet spørgsmål af denne karakter til udtalelse, jfr. herved også bemærkningerne til § 14 og til § 3. Jeg tror derfor, det vil være mest hensigtsmæssigt at undgå en ændring som den foreslåede. I det omfang, tekniske eller sikkerhedsmæssige spørgsmål er af betydning i en konkret grænsetvist, er det klart, at elektricitetsrådets udtalelse vil få betydelig vægt ved sagens afgørelse.

HANDELSMINISTERIET

Hr. kammeradvokat, højesterets-
sagfører Poul Schmidt,
Vimmelskiftet 47, 1161 K.
Den 18. november 1975.

I skrivelse af 14. november 1975 har folketingets energipolitiske udvalg stillet handelsministeren en række spørgsmål ad forslag til lov om elforsyning, der blev fremsat i tinget den 17. oktober 1975. Idet der henvises til det som nr. 14 stillede spørgsmål vedrørende lovforslagets grundlovmæssighed, jfr. vedlagte fotokopi, skal man anmode Dem om en udtalelse efter omstændighederne snarest belejligt.

Til orientering vedlægges yderligere:

- 1) Det fremsatte lovforslag.
- 2) Ministerens forelæggelsestale.
- 3) Borgmester Willy Sørensens udtalelser til BT, jfr. kopi af artiklen af 1. november 1975.

Spørgsmål 13:

Kan § 17, stk. 3, forstås således, at selskaberne ikke får tid til at ændre deres vedtægter?

Svar:

Spørgsmålet må besvares benægtende. Frister efter § 17, stk. 2, vil blive fastsat således, at enhver ansøger får rimelig tid til at foretage vedtægtsændringer, som måtte være fornødne.

Spørgsmål 14:

Borgmester Willy Sørensens udtalelse i BT om lovforslagets grundlovmæssighed og de erstatningskrav, dets gennemførelse må antages at medføre, bedes forelagt kammeradvokaten med henblik på en udtalelse.

Svar:

Jeg henviser til vedlagte fotokopier af handelsministeriets skrivelse af 18. november 1975 til kammeradvokaten og af dennes svarskrivelse af 26. november 1975.

- 4) Fortryk af folketingets forhandlinger 1975-76, spalterne 1297-1388. Opmærksomheden henledes især på spalterne 1316-1318 og 1327. Det vedlagte eksemplar bedes tilbagesendt efter afbenyttelsen.
- 5) Det tidligere i marts 1975 fremsatte lovforslag.
- 6) Energipolitisk udvalgs beretning af 29. august 1975. Der henvises særligt til spørgsmål 20 og ministerens svar bilagt en udtalelse fra justitsministeriet. Med hensyn til lovforslagets § 8, som ovennævnte spørgsmål 20 bl. a. vedrørte, bemærkes, at det foreliggende lovforslag er undergået en række ændringer i forhold til marts 1975-forslaget, herunder er især lovforslagets overgangsregler

(§ 17, stk. 3) nu udformet således, at der for eksisterende elforsyningsvirksomheder, der søger bevilling efter § 3, ikke kan stilles krav om anvendelse af § 8.

Bestemmelsen i § 8 finder således kun anvendelse i relation til eneretsbevilling efter § 4 eller bevilling efter § 3 til helt nye elforsyningsvirksomheder.

P. M. V.
H. Christiansen.

/ Hagen Jørgensen.

KAMMERADVOKATEN

Handelsministeriet.

København K., den 26. november 1975.

I anledning af de i BT for 1. november 1975 refererede udtalelser fra borgmester Willy Sørensen, Vejle, om det i oktober d. å. fremsatte forslag til lov om elforsyning har folketingets energipolitiske udvalg anmodet handelsministeren om at indhente en udtalelse fra mig om lovforslagets grundlovsmæssighed og de erstatningskrav, dets gennemførelse må antages at medføre. Idet jeg henviser til ministeriets skrivelse af 18. d. m. herom (j. nr. 505-5-74), tillader jeg mig at udtale følgende:

Det til lov om elforsyning i marts 1975 i folketinget fremsatte forslag blev af handelsministeriet forelagt justitsministeriet med henblik på en bedømmelse af, hvorvidt bestemmelserne i forslagets §§ 8, 9 og 13 indeholdt bestemmelser af ekspropriativ karakter. I skrivelse af 22. maj 1975 til handelsministeriet udtalte justitsministeriets lovafdeling, at efter ministeriets opfattelse måtte de i lovforslagets §§ 9 og 13 hjemlede indgreb anses for erstatningsfrie reguleringer, der ikke er omfattet af bestemmelsen i grundlovens § 73. Om bestemmelsen i lovforslagets § 13 bemærkedes det særligt, at dette også gjaldt den i stk. 1, nr. 1, indeholdte hjemmel til at pålægge elforsyningsvirksomheder at indrette deres produktionsanlæg således, at angivne former for brændsel kunne anvendes, og af udtalelsen fremgår, at man har været klar over, at sådanne pålæg i praksis må forudsættes i vidt omfang at blive udformet som konkrete indgreb over for de enkelte elforsyningsvirksomheder, og at opfyldelsen af et sådant pålæg i mange tilfælde ville påføre

virksomheden endog meget betydelige udgifter.

Om bestemmelsen i lovforslagets § 8, hvorefter der i bevilling og eneretsbevilling fastsættes bestemmelser om, hvorledes der ved bevillingens ophør eller fortabelse skal forholdes med de af bevillingen omfattede anlæg, og som således indeholder hjemmel til at optage bestemmelse om ejendomsafståelse, udtaltes, at justitsministeriet er tilbøjelig til at antage, at i hvert fald i forhold til elforsyningsvirksomheder, som før lovens ikrafttræden udøvede en virksomhed, som omfattes af bevillingssystemet efter lovforslagets § 3, stk. 1, jfr. §§ 5-8, må den ejendomsafståelse, lovforslagets § 8 hjemler, anses for „tvangsmæssig“ i relation til grundlovens § 73. Justitsministeriet henviser i denne sammenhæng til overgangsbestemmelsen i lovforslagets § 16, stk. 2.

I det den 17. oktober d. å. fremsatte forslag til lov om elforsyning er §§ 9 og 13 på enkelte punkter ændret i forhold til de tilsvarende bestemmelser i marts-forslaget. Særligt skal nævnes bestemmelsen i forslagets § 13, stk. 1, nr. 3, samt den ændrede affattelse af § 13, stk. 2, som giver nærmere regler for, i hvilke tilfælde påbud om foranstaltninger efter stk. 1 kan gives den enkelte virksomhed eller pålægges gennem almindelige forskrifter.

Ændringerne i lovforslagets § 9 kan ikke medføre en anden vurdering, end den der er lagt til grund i justitsministeriets tidligere udtalelse. Det samme gælder, så vidt jeg kan se, ændringerne i lovforslagets § 13, herunder bestemmelsen i § 13, stk. 2, idet ju-

Bilag til bet. o. lovf. om elforsyning.

stitsministeriet som før nævnt har været opmærksom på, at pålæg i praksis i vidt omfang ville blive udformet som konkrete indgreb over for de enkelte elforsyningsvirksomheder.

Overgangsbestemmelserne i lovforslagets § 17 (marts-forslagets § 16), der som påpeget af justitsministeriet spiller ind ved bedømmelsen af lovforslagets § 8s forhold til grundlovens § 73, er nu udformet således, at bestemmelsen i lovforslagets § 5, stk. 2, ikke kan komme til anvendelse, når talen er om meddelelse af bevilling til elforsyningsvirksomheder, som har udøvet virksomhed forinden lovens ikrafttræden. Endvidere har sådanne virksomheder efter forslaget nu et egentligt retskrav på at opnå bevilling, såfremt ansøgeren erklærer at ville opfylde de i lovforslagets § 5 stk. 1, nr. 2-7, nævnte betingelser, og såfremt ansøgerens vedtæg-

ter ikke strider mod de nævnte bestemmelser eller mod loven. Heraf følger, at bestemmelsen i lovforslagets § 8 ikke kan komme til anvendelse over for sådanne virksomheder, og hermed stemmer også bemærkningerne til lovforslaget ad §§ 6 og 8. Spørgsmålet, hvorvidt den tvangsafståelse, som forslaget § 8 efter sin ordlyd hjemler, er tvangsmæssig i grundlovens § 73s forstand, kan således ikke opstå for de af forslaget § 17, stk. 3, omfattede (ældre) virksomheder.

Ved meddelelse af eneretsbevilling efter lovforslagets § 4 eller ved meddelelse af bevilling efter § 3 til nye elforsyningsvirksomheder er det efter min opfattelse nogenlunde sikkert, at det ikke kan anses som et ekspropriativt indgreb, såfremt der i sådanne bevillinger optages bestemmelse om ejendomsafståelse ved bevillingens ophør eller fortabelse.

Med ærbødighed

Poul Schmith.

Spørgsmål 15:

„Hvorledes agtes fællesvirksomheden mellem ELSAM og KRAFTimport organiseret, både med hensyn til investeringer, byggevirksomhed og andet?“

Svar:

De to store elsammenslutninger ELSAM og KRAFTimport er, som det allerede blev anført i bemærkningerne til de to tidligere fremsatte lovforslag om elforsyning, i forhandling med henblik på etablering af den fornødne fællesvirksomhed om kernekraftudbygning. Forskelle med hensyn til organisations- og forsyningsstruktur og det administrations- og planlægningsapparat, der er opbygget i forbindelse med forberedelse af en mulig kernekraftudbygning, må antages at være en væsentlig årsag til, at der endnu ikke er tilvejebragt et skitseforslag, som har kunnet drøftes med handelsministeriet og med tilsynet med nukleare anlæg.

Som nævnt i bemærkningerne til lovforslagets § 4 vil der fra myndighedernes side blive lagt afgørende vægt på, at den endelige juridiske person, som fællesvirksomheden skal udgøre, såvel formelt som reelt, er ansvarlig over for myndighederne. Dette

gælder i særlig grad for planlægningen, styringen, placering, reaktortypevalg og sikkerhedsforanstaltninger omkring projektering, opførelse og drift af eventuelle kernekraftværker, hvad enten disse tænkes lagt øst eller vest for Storebælt.

Det er i bemærkningerne til martsforslagets § 4 anført, at det ikke for myndighederne er afgørende, hvorledes der forholder med hensyn til fordelingen af investeringsudgiften på henholdsvis den ene og den anden af de to elsammenslutninger. Vi er bekendt med, at for stærke harmoniseringskrav på dette område kan skabe betydelige vanskeligheder i samarbejdet mellem elforsyningerne, og det er derfor fundet rigtigst at lade disse løse sådanne problemer ved indbyrdes forhandlinger. Det afgørende for myndighederne er, at fællesvirksomheden i enhver fase har fuld kontrol med udviklingen.

Spørgsmål 16:

„Hvis lovforslagets § 4, stk. 2, fører til, at elforsyningsselskaberne øst for Storebælt skal deltage i ledelsen og ansvaret for et kernekraftværk i Jylland, der slet ikke forsynes forbrugere øst for Storebælt, vil be-

boerne i kommunerne øst for Storebælt da kunne inddrages i de forpligtelser, der følger af låneoptagelser m. v. til opførelse af det nævnte kraftværk i Jylland?

Hvorledes vil de kommunale tilsynsmyndigheder forventes at forholde sig til indgåelse af sådanne forpligtelser, som ikke på nogen måde vil komme de pågældende kommuners beboere til gode?

Vil en accept heraf ikke være i modstrid med den stilling, tilsynsmyndighederne tidligere har taget?"

Svar:

Spørgsmålet om behovet for at fordele investeringerne i eventuelle kernekraftværker på alle elforbrugere, hvad enten værkerne ligger øst eller vest for Storebælt, har jeg berørt i min besvarelse af spørgsmål 15.

Efter min opfattelse hænger spørgsmålet sammen med det mere generelle problem om strukturudviklingen inden for elsektoren som helhed. De ændringer i forhold til martsforslaget, som er foretaget i nærværende lovforslag, betyder, at det er elforsyningsvirksomhederne selv, der har ansvaret for denne udvikling, som regeringen, folketinget og den enkelte elforbruger opmærksomt vil følge.

Det er imidlertid min fornemmelse, at der vil blive et voksende behov for og ønske om, at det landspolitiske — hensynet til samfundet som helhed betyder, at store investeringer til sikring og forbedring af vor energiforsyning — som f. eks. de der vil være forbundet med opførelse af kernekraftværker — må bæres af alle forbrugerne af energi (her elenergi). Jeg tror derfor ikke, der vil opstå nogen interessekonflikt for de kommunale tilsynsmyndigheder i dette spørgsmål.

Selve den selskabsretlige opbygning og samarbejdsformen af fællesvirksomheden kan tænkes etableret på forskellige måder, som hver for sig kan være fuldt forsvarlige. Jeg finder det derfor rigtigst, at ELSAM og KRAFTimport får mulighed for at fremsætte forslag over for handelsministeriet, som derefter sammen med det nukleare tilsyn og andre interesserede myndigheder vil foretage en vurdering af forslaget og forhandle dette nærmere med ansøgerne.

Spørgsmål 17:

„Vil fællesvirksomheden indebære etablering af et Storebæltskabel? Hvad mener ministeren, at investeringsudgifterne til et sådant kabel vil blive i 1975-priser, og foreligger der nogle undersøgelser om en sådan investering kan påregnes at blive rentabel?“

Svar:

Af tekniske grunde må en sammenknytning af elforsyningen vest og øst for Storebælt ske med en jævnstrømsforbindelse, hvilket indebærer, at investeringsudgiften foruden at omfatte søkabel og luftledninger — ca. 70 mill. kr. i 1975-priser — tillige vil omfatte anlæg af omformerstationer på begge sider af bæltet til en anslået udgift af ca. 205 mill. kr. for den første 500 MW-blok og ca. 220 mill. kr. for den næste blok, således at den samlede investeringsudgift for en fuldt udbygget 1.000 MW Storebæltsforbindelse i alt bliver ca. 500 mill. kr., regnet i 1975-priser.

Elværksforeningen udtaler i vedlagte*) bilag, at

„Der har ikke kunnet påvises nogen økonomisk fordel for landet som helhed ved bygning af en Store Bælts forbindelse, hvad enten den er på 500 eller 1.000 MW under forudsætning af, at ELSAM og KRAFTimport kan fortsætte deres samarbejde med naboområderne efter hidtidige retningslinjer.“

Som nærmere uddybet i afsnit 6.6. (side 44-50) i det af Elværksforeningen i august 1975 udgivne notat: „Koordineret Kraftværksudbygning i 80erne“, beror denne bedømmelse på, at de umiddelbare driftsfordele, der for de to elforsyningsområder kan opnås ved en Storebæltsforbindelse, ikke opvejer dennes investeringsomkostninger, og at de to områders samarbejde med nabolandene giver tilstrækkelig forsyningssikkerhed, således at den eksisterende elmæssige adskillelse ikke nødvendiggør øgede investeringer i reservekapacitet i forhold til reservekapaciteten med en Storebæltsforbindelse.

Elværksforeningen gør imidlertid opmærksom på, at

„Det er dog en afgørende forudsætning, at nabolandene — også under internationale

*) Optrøkt side 9.

kriser — er villige til at yde den fornødne støtte i situationer med effektmangel. Dette indebærer, at man fra dansk side må være indstillet på at yde tilsvarende støtte til nabolandene.“

Såfremt man af forsyningsmæssige grunde skulle ønske, at landet som helhed var mere uafhængigt af udlandet i tilfælde af driftsforstyrrelser på de danske elværker, kan der derimod på længere sigt blive tale om investeringer i øget reservekapacitet, som delvis kunne erstattes af en Storebæltsforbindelse. Dette forhold vil forstærkes ved udbygning med kernekraft, fordi der i så tilfælde bliver tale om en udbygning med større enheder, muligvis med større havaririsiko, som stiller større krav til reservekapaciteten, når landet betragtes som en isoleret enhed.

Det skal understreges, at der her er tale om en langsigtet betragtning. Foreløbig er elforsyningen på begge sider af Storebælt i kraft af eksisterende værker og de under bygning værende kul/olie-værker udstyret med rigelig reservekapacitet.

Forudsættes en større del af elproduktionen efterhånden fremstillet ved kernekraft, og at en overvejende del af kernekraftproduktionen er placeret på den ene side af Storebælt, vil der opstå et behov for

permanent kraftoverføring over Storebælt.

Konklusionen må blive, at behovet for en Storebæltsforbindelse dels vil afhænge af, i hvilken grad man af forsyningsikkerhedsmæssige grunde ønsker at gøre sig uafhængig af hjælp fra udlandet i tilfælde af driftsforstyrrelser, og i hvilken grad man ønsker at være frit stillet med hensyn til placering af kernekraftanlæg.

Alt taget i betragtning vil en væsentlig overgang til kernekraft sandsynligvis på længere sigt gøre etablering af en Storebæltsforbindelse ønskelig.

Foreningens bemærkninger om behovet for den i lovforslagets § 4 omhandlede eneretsbevilling kan jeg ikke tiltræde. Jeg har i min besvarelse af spørgsmål 15 nærmere begrundet og præciseret behovet for, at en fællesvirksomhed optræder som eneretsbevillingshaver. Jeg tror også, elværkerne ville få svært ved at overbevise regeringen, folketinget og befolkningen om, at en eventuel kernekraftudbygning vil foregå ud fra landspolitiske hensyn uden ressource-spild og med en entydig styring af de forskellige faser i en sådan udbygning, medmindre der etableres en sådan fælles virksomhed med eneret til at gennemføre udbygningen.

Bilag.

DANSKE ELVÆRKERS FORENING

Et selskab med eneretsbevilling vil som hovedformål have at koordinere elværkerens ressourcer til bygning og drift af kernekraftværker og at sikre, at alle væsentlige beslutninger som f. eks. reaktorvalg og brændselsdispositioner træffes på den bredest mulige basis. Dette formål kan opfyldes uden etablering af en Storebæltsforbindelse og for den sags skyld uden en eneretsbevilling.

Hvis det imidlertid desuden tilsigter, at ELSAM og KRAFTimport skal bære et fælles økonomisk ansvar for de trufne dispositioner, dvs. dele anlægsudgifter og produktionsresultater for hver enkelt reaktor, er en Storebæltsforbindelse nødvendig.

Investeringsudgifter i 1975-priser for en 500 MW-forbindelse er ca. 300 mill. kr. og for en 1.000 MW-forbindelse ca. 500 mill. kr.

I elværkernes redegørelse for Storebæltsforbindelsen i KK II (hvertil henvises) hedder det i de afsluttende bemærkninger, med tilføjelse i parentes for tydeliggørelse:

Såfremt en Store Bælts forbindelse begrundes med et fællesskab om kernekraftværker, vil en overføringsevne på 500 MW være tilstrækkelig i 1980'erne. I den første 2-års periode (hvor kun den ene side har et kernekraftværk) vil forbindelsen få en kraftig udnyttelse på grund af faste energitransporter, og den kan derfor ikke udnyttes til andre af de ovennævnte formål (økonomisk samkøring, reservebesparelser, to eller flere reaktorer på samme plads før næste byggeplads åbnes). I den følgende 2-års periode (hvor begge sider har et værk) må de faste energitransporter forudses at blive små, og forbindelsen kan da muligvis vise

energibesparelser ved fælles produktionsplanlægning og fælles udvekslinger med udlandet samt give støtte i effektmæssig henseende såvel under driftsforstyrrelser som ved langvarige havarier.

En koordineret udbygning og drift med fælles lastfordeling for hele landet vil i 80-erne forudsætte en Store Bælts forbindelse på ca. 1.000 MW. De gennemførte undersøgelser tyder ikke på, at der kan findes rimelig begrundelse for dette projekt.

Der har ikke kunnet påvises nogen økonomisk fordel for landet som helhed ved bygning af en Store Bælts forbindelse, hvad enten den er på 500 eller 1.000 MW under

forudsætning af, at ELSAM og KRAFT-import kan fortsætte deres samarbejde med naboområderne efter hidtidige retningslinjer.

Der er — hverken for ELSAM eller KRAFT-import — fundet afgørende driftssikkerhedsmæssige forskelle på planerne med og uden forbindelse over Store Bælt.

Det er dog en afgørende forudsætning, at nabolandene — også under internationale kriser — er villige til at yde den fornødne støtte i situationer med effektmangel. Dette indebærer, at man fra dansk side må være indstillet på at yde tilsvarende støtte til nabolandene.

Spørgsmål 18:

Vil der være behov for den omtalte personaleudvidelse straks efter lovens vedtagelse?

Svar:

Med hensyn til den del af personaleudvidelsen, der vedrører handelsministeriets departement, har behovet været til stede, siden handelsministeriet pr. 1. april 1974 overtog sagsområdet under de ændrede forsyningsvilkår, som energikrisen fremkaldte. Jeg henviser i øvrigt til mit brev af 6. maj 1975 til udvalget vedrørende bl. a. dette spørgsmål samt til min besvarelse af spørgsmål 45 i sidste samling. Fornøden ansøgning er under behandling hos de bevilgende myndigheder.

For så vidt angår personalet i monopoltilsynets direktorat (sekretariat for elprisudvalg) vil det i martsforslaget nævnte udvidelsesbehov være til stede straks ved lovens ikrafttrædelse.

Spørgsmål 19:

Er der mulighed for at samarbejde lovforslaget med elselskabernes samarbejdsaftale?

Svar:

Som anført i min forelæggelse af lovforslaget er der i et ikke ubetydeligt omfang taget hensyn til det af elværkerne fremlagte udkast til samarbejdsaftale. Det er især den

udtalte vilje til samarbejde, der har åbnet mulighed for at overlade strukturspørgsmålenes løsning til virksomhederne selv.

En yderligere, mere detaljeret benyttelse af aftaleudkastet ved lovforslagets formulering finder jeg ikke mulighed for. Hertil er der for store grundlæggende forskelle på en privatretlig aftale og en lovgivning.

Spørgsmål 20:

Ministerens kommentarer til vedlagte brev af 10. november 1975 fra borgmesteren for Frederiksberg kommune (udvalgets bilag 8*) udbedes, specielt vedrørende de deri rejste kommunale budgetproblemer.

Svar:

Den gældende avancestoplov afskærer kommunerne fra at forøge deres bruttoavance på elektricitet. Man må derfor gå ud fra, at kommunerne for budgetåret 1. januar-31. december 1976 ikke har regnet med større indtægtsstigninger end avancestoploven hjemler adgang til. Det kommunale regnskabsårs omlægning til kalenderåret skulle derfor generelt ikke rejse særlige problemer for kommunerne.

Jeg er bekendt med, at monopoltilsynet for tiden behandler en sag om ændring af Frederiksberg kommunes tarifsistem, jfr. omstående notat af 25. november 1975 fra monopoltilsynet.

*) Ej optrykt her.

MONOPOLTILSYNET

København, den 25. november 1975.

Notat vedrørende Frederiksberg kommunes eltarif.

Frederiksberg kommune har vedtaget en tarifomlægning fra 1. april 1975.

Denne tarifomlægning ville i visse tilfælde medføre prisstigninger, som ikke er i overensstemmelse med avancementloven af 11. marts 1975.

Disse prisforhøjelser har dels betydning for meget små erhvervsforbrug — dels for forbrugere, som tidligere har haft butikstarif.

Spørgsmål nr. 21:

I tilslutning til ministerens svar på udvalgets spørgsmål 5 ønskes oplyst, hvorfor der både er behov for tilsynet og elektricitetsrådet.

Svar:

Elektricitetsrådets opgaver ligger på det stærkstrømssikkerhedsmæssige område.

Tilsynets opgaver vil ligge dels på det bredere energipolitiske område — kapacitetsudbygnings- og investeringsbehovet — dels på det mere produktionstekniske, herunder mulighederne for og den faktiske anvendelse af forskellige energiformer i produktionen. Hertil kommer det rent juridiske tilsyn med, at lovens og bevillingernes vilkår for udøvelsen af elforsyningsvirksomhed overholdes.

Spørgsmål 22:

Af ministerens svar på udvalgets spørgsmål 9 fremgår bl. a., at urimelige betingelser kan f. eks. foreligge, hvis der ikke er lige vilkår for aftagerne. Udvalget går ud fra, at sætningen skal tilføjes: „inden for samme selskab“.

Svar:

I det eksempel, der er nævnt i besvarelsen af spørgsmål 9, er det rigtigt, at der er tænkt på ulige vilkår for aftagerne inden for samme selskab.

Der kan imidlertid også foreligge eksempler på, at ulige vilkår for aftagerne inden for forskellige forsyningsområder kan have en sådan karakter, at de efter elprisudvalgets vurdering er urimelige, jfr. at begrebet „urimelig“ ifølge bemærkningerne til marts-

Ifølge kommunens oplysninger har butikstariffen hidtil været billigere end øvrige tariffer for erhverv.

Dette ønskes udlignet, og i en overgangsperiode indtil 1. juli 1975 har kommunen ydet en rabat på den ny tarif til forbrugere, som tidligere har haft butikstarif.

Fastlæggelse af en ny tarif behandles for tiden i monopoltilsynet og beror på oplysninger fra Frederiksberg kommune.

forslagets § 10 forudsættes at hvile på tilsvarende begreb som i monopollovgivningen (§ 11).

Spørgsmål 23:

Kan der i samme område opretholdes prisdifferentiering såsom forskellige takster på forskellige tider af døgnet, kvantumrabat etc., eller skal „lige vilkår for aftagerne“ forstås sådan, at monopoltilsynet skal gribe ind, hvis hver eneste kWt i området, eventuelt i hele landet, ikke koster det samme?

Svar:

Elprisudvalget skal ifølge lovforslagets § 10, stk. 4, gribe ind over for urimelige priser og betingelser.

Prisdifferentieringer, som udvalget ikke anser for urimelige, kan således opretholdes, og det samme gælder forskelle mellem de enkelte elforsyningers tariffer.

Spørgsmål 24:

Ministerens kommentarer til at undtage distributionsselskaber, der er kommunale eller andelsejede, og som derfor ikke udbetaler udbytte, fra §§ 9-14 udbedes.

Spørgsmål 27:

Ministerens stilling til at unddrage selskaber, der ifølge deres vedtægter ikke udbetaler udbytte for priskontrollen, udbedes.

Svar på spørgsmål 24 og 27:

En undtagelse fra §§ 9-14 af de distributionselskaber, som er andelsejede, vil betyde, at disse fortsat vil falde ind under monopol- og prislovgivningen.

Derimod er de kommunale elforsyninger kun omfattet af den gældende avancestoplov.

Det væsentligste spørgsmål i forbindelse med bestemmelserne i §§ 9-14 er, at elværkerne får sådanne retningslinier for prisfastsættelsen, at der opnås mulighed for langsigtede dispositioner med hensyn til brændselsindkøb og anlægsinvesteringer samt finansieringen heraf. Dette vil ikke kunne ske, hvis andelsejede selskaber og selskaber, der ikke udbetaler udbytte, unddrages bestemmelserne i §§ 9-14.

Lovforslagets energipolitiske hovedsigte, jfr. § 1, taler imod at give kommunale elforsyninger en særstilling.

Spørgsmål 25.

Er der i lovforslaget nogen garantier for, at elprisudvalget vil fastsætte lønsomme priser?

Svar:

De principper for prisfastsættelse, som elprisudvalget vil være bundet af, er indeholdt i lovens § 9, stk. 1. Herved er tilsikret en prisberegning, som giver fuld omkostningsdækning.

Med hensyn til spørgsmålet om overskud og forrentning af indskudskapital bemærkes, at de færreste elforsyningsvirksomheder drives med henblik herpå.

I de få tilfælde, hvor der tilsigtes en forrentning, vil der blive taget hensyn hertil, jfr. min besvarelse af spørgsmål 22 i sidste samling.

Garantien for, at elprisudvalget ved sine afgørelser følger bestemmelserne om prisberegningen i lovens § 9, består i, at udvalgets afgørelser kan indbringes for monopolankenævnet og domstolene, jfr. § 12, stk. 2.

Spørgsmål nr. 26:

Vil de beføjelser, der er henlagt til elprisudvalget, bevirke, at det bliver dette udvalg og ikke folketinget, der forestår den energipolitiske styring?

Svar:

Som nævnt tidligere vil det ikke blive elprisudvalget, der kommer til at drive energipolitik.

Elprisudvalget vil i relation til § 10, stk. 5, i lovforslaget have mulighed for at løse en nøje afgrænset opgave — at tage konsekvensen af de energipolitiske målsætninger,

som kommer til udtryk i officielt materiale, som regeringen fremlægger til drøftelse for folketinget, herunder især for energipolitisk udvalg.

Spørgsmål 28:

Af bemærkningerne til det af handelsministeren den 20. marts 1975 fremsatte forslag til lov om elforsyning fremgår det, at etableringen af elprisudvalget med sekretariat i monopoltilsynets direktorat vil kræve en styrkelse af direktoratet med 3-4 sagsbehandlere (AC). Dette bedes begrundet.

Svar:

Monopoltilsynets administration af elforsyningsområdet i de sidste par år har hvilet på prisstop, dels den generelle prisstoplov af 16. januar 1974, dels de efterfølgende specielle prisstop for el, som er udstedt af tilsynet i medfør af § 6 i pris- og avanceloven af 15. februar 1974. Hertil kommer avancestoploven af 11. marts 1975, som også gælder for kommunerne.

På grundlag af disse generelle regler har det været muligt at begrænse sagsbehandlingen til en ret summarisk stillingtagen til omkostningsændringernes prismæssige virkninger for relativt få elforsyninger, medens generelle tarifomlægninger i det store og hele ikke har fundet sted.

Efter elforsyningsloven skal der ske anmeldelse af alle elforsyningers priser og betingelser, og disse skal være offentligt tilgængelige, jfr. § 10, stk. 1 og 2. Dette betyder en væsentlig udvidelse af antallet af sager jfr. at der efter bemærkningerne til martsforslaget er ca. 1.100 elforsyninger. Dernæst er det en forudsætning, at der tages stilling til priser og herunder tarifomlægninger, hvilket nødvendiggør konkret behandling af omkostningsberegninger efter regnskaber og budgetter i betydeligt flere enkelt-sager end hidtil.

Spørgsmål 29:

„I tilslutning til ministerens svar på udvalgets spørgsmål 4 forespørges om handelsministeren med baggrund i § 5, stk. 1, nr. 2, kan pålægge en bevillingshaver forsyningspligt over for forbrugere, der ikke i forvejen er forbrugere under denne bevillingshaver, men forsynes med elektricitet fra et andet produktionsselskab.“

Svar:

Spørgsmålet må principielt besvares benægtende. I det omfang flere selvstændige elforsyningsvirksomheder benytter sig af overgangsbestemmelsernes muligheder for fællesansøgning, vil det naturligvis blive den bevillingsansøgende fællesorganisation, der får den samlede forsyningspligt. Dette vil imidlertid være et udslag af virksomhederens egen beslutning om fællesansøgningen.

I øvrigt må spørgsmål af denne karakter antages i praksis at opstå i forbindelse med grænsetvister, og i så fald er det bestemmelsen i lovforslagets § 14, stk. 1, der finder anvendelse.

Spørgsmål 30:

„Skal § 3 forstås således, at det alene er produktionsselskaber med kapacitet over 25 MW eller transmissionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV, der inddrages under bevillingssystemet, og ikke samtidig de distributionselskaber, der i fællesskab ejer produktionsselskabet og en gros køber deres forbrug af elektricitet i dette selskab?“

Svar:

Spørgsmålet må besvares bekræftende. Det vil være den elforsyningsvirksomhed, der står som ejer og driftsherre for de pågældende produktions-, transmissions- og distributionsanlæg, jfr. grænserne i § 3, der omfattes af pligten til at søge bevillingen.

Jeg henviser herved også til bemærkningerne til martsforslagets § 3, hvor det anføres, at der intet er til hinder for, at en bevillingshaver ejer anlæg såvel over som under de i loven fastsatte grænser. Bevillingssystemet vil da blot omfatte en del af bevillingshaverens virksomhed.

Spørgsmål 31:

„Findes der distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV? I benægtende fald, bør ordet ikke udgå i §§ 1, 3, 5 og 8?“

Svar:

I/S Vestkraft benytter 150 kV som distributionsanlæg. Ordet „distribution“ kan derfor ikke udgå af de pågældende bestemmelser. Det må i øvrigt antages, at udviklingen efterhånden vil medføre, at en række elforsyningsvirksomheder, som kun beskæftiger sig med distribution af elektricitet, kan blive nødt til at søge bevilling efter § 3.

Transmissionsledninger anvendes fortrinsvis til transport af elektricitet fra et produktionssted til et overordnet distributionscenter eller til et andet produktionssted.

Distributionsledninger anvendes fortrinsvis til forsyning af en række hovedtransformerstationer i eget forsyningsområde.

Den ovenfor beskrevne udvikling kunne der have været taget højde for gennem udformning af § 3 som en bemyndigelsesbestemmelse, og en sådan løsning var da også på tale under de tekniske drøftelser, der fandt sted mellem handelsministeriet og Danske Elværkers Forening i 1974. Jeg mener imidlertid, at det kan være rigtigt at søge problemet løst gennem en „bunden“ bemyndigelse for handelsministeren, hvor det forudsættes, at de i § 3 fastsatte grænser bibeholdes, men hvor rene distributionselskaber kan fritages for at søge bevilling, selv om de udøver virksomhed fra distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV. Der må i sådanne tilfælde tillægges den tekniske vurdering af begrebet „distribution“ væsentlig betydning.

Under forudsætning af Udvalgets tilslutning vil jeg herefter være parat til at stille følgende ændringsforslag til lovforslagets § 3:

„I § 3 indsættes som nyt stk. 2:

„Stk. 2. Handelsministeren kan bestemme, at elforsyningsvirksomheder, som alene distribuerer elektricitet, ikke skal omfattes af bevillingssystemet efter stk. 1, jfr. §§ 5-8, uanset om virksomheden udøves fra distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV“.

Spørgsmål 32:

„Kan eneretsbevilling gives uden samtidigt krav om oprettelse af Storebæltskabel?“

Svar:

Spørgsmålet må besvares bekræftende. Ved meddelelse af eneretsbevilling er det afgørende formål tilvejebringelsen af et éntydigt styringsorgan, som kan påtage sig ansvaret for planlægning, projektering, opførelse og drift af eventuelle kernekraftværker, uanset hvor i landet disse placeres.

Spørgsmålet om behovet for etablering af et Storebæltskabel må som også nærmere omtalt i min besvarelse af spørgsmål 17 i denne samling ses i sammenhæng, dels med udbygningstakten i et eventuelt kernekraft-

program, herunder placering af de enkelte værker, dels med vurderingen af behovet for et sådant kabel af forsyningssikkerhedsmæssige grunde. Ud fra disse hensyn kan det komme på tale at gøre godkendelse i henhold til elforsyningsloven (§ 5, stk. 1, nr. 5) af beslutning om opførelse af kernekraftværker betinget af etableringen af et Storebæltskabel.

Spørgsmål 33:

Kan det økonomiske ansvar for opførelsen og driften af et kernekraftværk bæres af den ene part i fællesvirksomheden, jfr. ministerens svar på udvalgets spørgsmål 17? "

Svar:

Jeg henviser herved til min besvarelse af spørgsmål 15 i denne samling. Som anført er det ikke afgørende, hvorledes der forholdes med hensyn til fordelingen af investeringsudgiften på henholdsvis den ene eller den anden af de to store elsammenslutninger. Spørgsmålet, om det økonomiske ansvar vil kunne bæres af den ene part, må derfor afgøres ud fra hensynet til, om en sådan ordning i øvrigt er udformet på en sådan måde, at fællesvirksomheden i enhver fase har fuld kontrol med udviklingen. I besvarelse af spørgsmål 16 i denne samling anførte jeg i øvrigt, at udviklingen efter min bedømmelse vil føre til et stigende behov for landspolitiske overvejelser hos elværkerne, også i relation til investeringsspørgsmålene.

Spørgsmål nr. 34:

I tilslutning til ministerens svar på udvalgets spørgsmål 31 og det heri indeholdte ændringsforslag bedes om ministerens kommentar til følgende formulering af ændringsforslaget:

„Elforsyningsvirksomheder, som alene distribuerer elektricitet, skal ikke omfattes af bevillingssystemet efter stk. 1, jfr. §§ 5-8, uanset om virksomheden udøves fra distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV.“

Svar:

Da det ikke har været hensigten, at bevillingssystemet i § 3, jfr. §§ 5-8, skulle finde anvendelse på rene distributionsvirksomheder, og da jeg må forstå, at Udvalget nærer betænkelighed ved den af mig foreslåede bundne bemyndigelse, er jeg parat til —

under forudsætning af Udvalgets tilslutning — at stille følgende forslag til ændring af lovforslagets § 3:

„I § 3 indsættes som nyt stk. 2:

„Stk. 2. Elforsyningsvirksomheder, som alene distribuerer elektricitet, omfattes ikke af bevillingssystemet efter stk. 1, jfr. §§ 5-8, uanset om virksomheden udøves fra distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV.“

Spørgsmål 35:

Kan ministeren oplyse, hvorvidt ca. 400 mio kr. — som var opført af elselskaberne med henblik på etablering af et Storebæltskabel — måtte anvendes til udligning af olieprisforhøjelserne under energikrisen, inden monopoltilsynet gav tilladelse til elprisforhøjelser, således at man i dag står uden disse midler til etablering af Storebæltskabel, jfr. spørgsmål nr. 17 og svaret hertil?

Svar:

Der er intet oplyst over for monopoltilsynet om, at elselskaberne skulle have hensat noget beløb med henblik på etablering af et Storebæltskabel.

Spørgsmål 36:

Hvilke fordele og ulemper vil være forbundet med, at priskontrol alene udøves i produktionsleddet, og at distributionselskaberne helt undtages for priskontrol såvel fra elprisudvalgets side som fra monopoltilsynets side.

Svar:

En begrænsning af lovens bestemmelser til kun at omfatte produktionsleddet vil indebære mindre administration af denne lov. Distributionselskaberne vil imidlertid fortsat være omfattet af monopol- og prislovgivningen og medføre administrative omkostninger i henhold til denne lovgivning.

En ændring af monopol- og prislovgivningen, således at distributionselskaberne undtages, kan principielt ikke tiltrædes, idet dette ville give denne branche en helt urimelig særstilling i forhold til andre.

Såfremt der ikke er nogen kontrol med distributionsvirksomhederne, vil kontrollen med produktionsvirksomhederne være illusorisk, idet disse ejes eller drives af distributionsvirksomhederne.

Spørgsmål 37:

Handelsministeren bedes kommentere påstanden om monopoltilsynets skadelige indflydelse på selskabernes selvfinansiering. Hvorfor har tilsynet ikke villet godkende, at de for nyanlæg m. v. nødvendige udgifter indregnes i elpriserne? Finder ministeren dette rimeligt? Er der nogen garantier for, at elprisudvalget vil udvise større kulance end monopoltilsynet?

Svar:

Ved fuld selvfinansiering afskrives alle anlægsudgifter over driften og/eller ved anvendelse af opsparede henlæggelser, d.v.s. at forbrugerne på forhånd har betalt alle investeringer, inden levering finder sted.

Monopoltilsynet har ved administration af monopol- og prislovgivningen ikke ment at kunne indrømme elforsyningerne prisforhøjelser som følge af større afskrivninger end svarende til tilsynets almindelige praksis.

På baggrund af monopoltilsynets forhandlinger med elværkerne om kalkulationsregler har tilsynet dog fundet det nødvendigt i henhold til § 14 i monopolloven den 22.

august 1974 at afgive en indberetning til handelsministeren om elværkernes finansiering m. m., jfr. de generelle bemærkninger til martslovsforslaget (i „meddelelser“ fra monopoltilsynet 1974, nr. 7, s. 354 ff er indberetningen optrykt).

Efter lovforslagets § 9, stk. 1, vil alle nødvendige udgifter kunne indregnes i priserne, og efter stk. 2 vil handelsministeren fastsætte regler for, hvorledes afskrivninger og henlæggelser vil kunne indregnes i priserne. Giver disse regler ikke mulighed for fuld selvfinansiering, vil renter og senere afskrivninger kunne dækkes fuldt ud i henhold til reglerne i § 9, stk. 1.

Spørgsmål nr. 38:

Ministerens kommentarer til de problemer, loven kan rejse i forbindelse med kommunernes allerede planlagte og vedtagne budgetter i de tilfælde, hvor kommunerne har opkrævet særlige el-afgifter, udbedes.

Svar:

Jeg henviser til nedenstående udtalelse af 9. december 1975 fra indenrigsministeriet.

INDENRIGSMINISTERIET

København, den 9. december 1975.

Med skrivelse af 4. december 1975 har folketingets energipolitiske udvalg i forbindelse med behandlingen af forslaget til lov om elforsyning stillet handelsministeren følgende spørgsmål (nr. 38):

„Ministerens kommentarer til de problemer, loven kan rejse i forbindelse med kommunernes allerede planlagte og vedtagne budgetter i de tilfælde, hvor kommunerne har opkrævet særlige elafgifter, udbedes.“

Handelsministeriet har til brug ved besvarelsen af dette spørgsmål udbedt sig en udtalelse fra indenrigsministeriet.

I denne anledning skal man udtale:

I henhold til § 40, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse afgiver årsbudgettet i den form, hvori det endeligt er vedtaget af kommunalbestyrelsen, den bindende regel for størrelsen af næste års kommunale skatteudskrivning og for næste års kommunale forvaltning. Årsbudgettet har således bl. a. en bevillingsmæssig funktion, idet kommunalbestyrelsen ved vedtagelsen af budgettet

bemyndiger økonomiudvalget og de stående udvalg til i overensstemmelse med de beløbsmæssige og materielle forudsætninger for de givne driftsbevillinger at afholde udgifterne til de i budgettet angivne formål og til at påse, at de i budgettet anførte indtægter indgår.

Som det fremgår heraf, har budgettet således en internt bindende virkning i forhold til kommunalbestyrelsens udvalg og administrationen.

Der er derimod intet til hinder for, at en kommunalbestyrelse efter budgettets vedtagelse vedtager tillægsbevillinger som følge af, at senere tilkommende lovgivning eller andre begivenheder medfører uforudsete udgifter for kommunen eller tilfører denne uforudsete indtægter, jfr. § 40, stk. 2, i den kommunale styrelseslov.

Det må samtidig påpeges, at den i § 9 i forslaget til lov om elforsyning foreskrevne prisfastsættelse for kommuners levering af elektricitet er i overensstemmelse med de

principper, der stedse har været antaget i kommunallovgivningen. Der skal herefter ved fastsættelsen af el-priser samt andre takster og afgifter for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder tilvejebringes dækning af de faktiske udgifter ved den pågældende virksomhed, herunder henlæggelser til fremtidige anlægsarbejder inden for den pågældende forsyningsvirksomheds område. En kommune kan som følge heraf ikke lovligt belaste skatteudskrivningen med udgifter til nedbringelse af priser på sådanne ydelser, ligesom en kommune omvendt ikke lovligt kan føre en takst- og afgiftspolitik, der ved at tilstræbe overskud på driften af de kommunale værker over direkte indflydelse på den kommunale skatteudskrivning.

Det er derfor indenrigsministeriets opfat-

telse, at der for kommuner, der fører en takstpolitik i overensstemmelse med disse kommunalretlige grundsætninger for kommunal forsyningsvirksomhed, principielt ikke vil opstå problemer som følge af gennemførelsen af forslaget til lov om elforsyning.

Det tilføjes, at den ovenfor anførte fortolkning af kommunallovgivningen, for så vidt angår fastsættelse af takster for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder, er tiltrådt af bl. a. folketingets ombudsmand og lagt til grund i det nye kommunale budget- og regnskabssystem, der indføres fra den 1. januar 1977, jfr. lov nr. 204 af 28. maj 1975 om ændring af lov om kommunernes styrelse.

P. M. V.

E. B.

Chr. Hyltoft.

Handelsministeriet.

Spørgsmål nr. 39:

Finder ministeren, at investeringer i øget reservekapacitet som delvis erstatning for et Storebæltskabel er en hensigtsmæssig måde at sikre forsyningen?

Svar:

Jeg henviser indledningsvis til min besvarelse af spørgsmål 17 i denne samling. Som dér anført er der for tiden rigelig reservekapacitet på begge sider af Storebælt. I den langsigtede planlægning må der finde en afvejning sted af, i hvilket omfang reservekapacitet skal tilvejebringes gennem udlandsforbindelser, gennem et Storebæltskabel og gennem reservekraftværker. Det er min umiddelbare opfattelse, at på det lange sigt kan der blive tale om et samspil mellem disse 3 muligheder.

Spørgsmål nr. 40:

Er der hjemmel i forslaget til at kræve, at Storebæltskabel oprettes, f. eks. under hensyn til forsyningsikkerheden?

Svar:

Spørgsmålet må besvares bekræftende. Jeg henviser herved til min besvarelse af spørgsmål 32 i denne samling, hvorefter fremgår, at handelsministeriet i kraft af godkendelsesbestemmelsen i forslaget § 5, stk. 1, nr. 5, må anses beføjet til at stille sådanne vilkår for godkendelse af en evt. beslutning om opførelse af et kernekraftværk, at der tilvejebringes sikkerhed for, at projektet indpasses i elforsyningen på forsvarlig måde, herunder ved sikring af fornøden reservekapacitet, ledningsforbindelser m. v. I denne forbindelse kan som nævnt et krav om etablering af et Storebæltskabel vise sig påkrævet.

Spørgsmål 41:

Hvornår forventes skitseforslag til fællesvirksomheden mellem ELSAM og KRAFT-IMPORT?

Svar:

Jeg henviser til omstående udtalelse af 9. december 1975 fra Danske Elværkers For-
ening.

DANSKE ELVÆRKERS FORENING

Den 9. december 1975.

Folketingets energipolitiske udvalg har stillet handelsministeren følgende spørgsmål:

Hvornår forventes skitseforslag til fællesvirksomheden mellem ELSAM og KRAFT-IMPORT?

Danske Elværkers Forenings svar:

Etableringen af en fælles virksomhed forudsætter, at de to selskaber ELSAM og KRAFTIMPORT hver for sig har ændret deres vedtægter, så deltagelse i en fællesvirksomhed om kernekraft er mulig. Forslag til vedtægtsændring er under udarbejdelse og drøftes begge steder, men kan ikke ventes vedtaget før efter 1. april 1976.

Sideløbende hermed føres der drøftelser mellem ELSAM og KRAFTIMPORT om de mange problemer, etableringen af en fællesvirksomhed rejser. Disse problemer er dels

organisatoriske, dels økonomiske — herunder blandt andet spørgsmålet om en Store Bæltsforbindelse. Problemerne vil utvivlsomt kunne løses, men løsningen vil være afhængig af fællesvirksomhedens arbejdsområde og struktur og dermed af, hvor dybt der gribes ind i den måde, hvorpå elværkerne hidtil har været organiseret.

Før der er skabt enighed om udformningen af bestemmelserne i de nye vedtægter for ELSAM og KRAFTIMPORT, og før det ligger helt klart, om der skal bygges kernekraft her i landet, og om det skal ske på grundlag af en eneretsbevilling, vil politiske drøftelser hos de to selskaber af et forslag til fællesvirksomhed ikke kunne gennemføres på realistisk måde.

Det vil derfor næppe være muligt for ELSAM's og KRAFTIMPORT's bestyrelser at fremlægge et skitseforslag før end i 2. halvår 1976.

Spørgsmål 42:

Svarene til spørgsmål 9 og 22 bedes uddybet ved yderligere eksempler.

Svar:

Der henvises til vedlagte notat af 24. januar 1975 vedrørende tidligere leveringsnægtelsessager for elektricitet m.v. samt

vedlagte*) fotokopi af en artikel i Elektroteknikerens 1975, nr. 4.

I samme nummer af dette skrift er der side 76 ff en artikel med efterfølgende diskussion om Danske Elværkers Forenings betænkning om leveringsbestemmelser.

En drøftelse af prisbestemmelser findes i samme nummer side 95 ff for så vidt angår tilslutningsafgifter.

MONOPOLTILSYNET

København, den 24. januar 1975.

Notat vedrørende tidligere leveringsnægtelsessager for elektricitet m. v.

Som andre vareleverandører kan elforsyningerne nægte at levere til kunder, der ikke overholder leverings- og betalingsbetingelser.

Den offentlige elforsyning kender imidlertid ikke begrebet kontant betaling — der

må enten betales forud (depositum eller automat) eller bagud efter måleraflæsning.

Som følge af elværkernes monopolstilling kan leverings- og betalingsbetingelser være meget rigoristiske, og som middel til over-

*) Ikke optrykt her.

holdelse har elforsyningerne et meget kraftigt håndhævelsesmiddel — afbrydelse af leverancerne. Allerede første rykker vil ofte indeholde en trussel om at standse leveringen, såfremt der ikke betales inden 8 dage, og de fleste elforsyninger stiller som leveringsbetingelser, at kunderne tillader opsætning af master m. v. på og over deres ejendom. Mange kræver medlemskab af andels-selskab med ubegrænset solidarisk ansvar, og der stilles også betingelser af teknisk natur. Disse sidste betingelser er dog i mange, men ikke i alle tilfælde begrundet med sikkerhedshensyn og hjemlet i stærkstrømsloven. F. eks. kræver næsten alle elforsyninger, at de installatører, der udfører arbejdet, er autoriserede af den pågældende elforsyning selv.

Efterhånden som elektricitet har fundet flere og flere anvendelser, er forsyningen hermed blevet mere og mere nødvendig for dem, som først har fået installeret denne energikilde. En afbrydelse af elforsyningen anses som noget nær en katastrofe, og sker afbrydelsen som følge af tekniske fejl, søger elværkerne forsyningen genoprettet inden for få timer.

En forsætlig afbrydelse af elforsyningen må derfor anses for et meget alvorligt indgreb over for dem, der rammes af virkningerne heraf. En sådan afbrydelse kan være i strid med anden lovgivning, fordi den i urimeligt omfang udsætter menneskers og dyrs liv, helbred og ejendom for fare, og med den øgede anvendelse af elektricitet er risikoen herfor øget. Afbrydelse af forsyningen kan i visse tilfælde medføre risici for tredjemand, f. eks. kreditorer. Det samme gælder formentlig også vand-, gas-, fjernvarme- og kloakforsyning.

De, som foretager den fysiske afbrydelse, bør derfor i realiteten være mindst lige så kvalificerede som kongens foged, og dette arbejde er yderst pinligt for udøveren, som ofte er en funktionær, der må handle efter ordre. Flere elværker har bestemmelse om, at strømmen skal afbrydes på alle den pågældendes forbrugers målere, selv om der kun er restance på én.

Elforsyningerne har ofte i deres leveringsbetingelser fralagt sig ethvert ansvar for skader, der opstår som følge heraf.

I tilfælde af manglende betalingsevne vil de fleste personer dog i dag kunne henvende

sig til de sociale myndigheder, og visse elforsyninger hjælper med sådanne henvendelser i stedet for at afbryde strømmen.

I det følgende ses bort fra de afbrydelser af strømmen, der skyldes tekniske forhold (uheld, afbrydelse ved eftersyn og som følge af sikkerhedshensyn).

Andre tilfælde af leveringsnægtelse kan opdeles i 3 hovedgrupper og er i nedenstående oversigt betegnet med henvisning her-til:

- (a) Afbrydelse af løbende el-levering og trussel herom.
- (b) Genåbning efter lovlig afbrydelse.
- (c) Nægtelse af tilslutning af ny forbrugere.

Såvel de almindelige domstole som prisdirektoratet og monopoltilsynet har haft sådanne sager forelagt.

I det følgende vil man kun i ganske få tilfælde komme ind på (c) nægtelse af levering til ny forbrugere, og det må her bemærkes, at elforsyningerne må antages at have en leveringspligt og ikke kan opnå skattefrihed i henhold til selskabsskattelovens § 3, stk. 4, medmindre adgangen til leverance står åben for alle inden for deres forsyningsområde.

Denne § benyttes dog ikke af alle elforsyninger, og indholdet af leveringspligten er derfor meget vanskeligt at definere.

I Ugeskrift for Retsvæsen er omtalt en række domme vedrørende leveringsnægtelse for elektricitet. Denne oversigt kunne måske suppleres med domme vedrørende andre offentlige ydelser som vand, gas og fjernvarme og vedrørende andelselskaber, interessentskaber m. v.

De fleste domme vedrører forhold efter tvangsauktion (T-a), hvor elforsyningen var blevet afbrudt forinden som følge af restancer.

U. f. R.

- 1919, s. 851 KOD Leveringsnægtelse kunne ikke forbydes (a).
- 1919, s. 874 KOD Leveringsnægtelse kunne ikke forbydes (b).
- 1924, s. 747 HD Installationsgæld kan ikke kræves betalt efter T-a (b).

- 1927, s. 814 HD Restance kunne kræves betalt efter T-a (b).
- 1934, s. 606 ØLD Restance kunne kræves betalt efter T-a (b).
- 1935, s. 157 ØLD Installationsgæld berettigede ikke til strømafbrydelse (a).
- 1936, s. 40 HD Restance kunne ikke kræves betalt efter T-a (b).
- 1936, s. 665 HD Erstatningsansvar ved brand som følge af genåbning (b).
- 1938, s. 718 HD Restance kunne ikke kræves betalt efter T-a (b).
- 1939, s. 652 ØLD Gasautomat kunne afbrydes ved elrestance (a).
- 1940, s. 362 VLD Restance kunne ikke kræves betalt efter T-a (b).
- 1958 s. 1224 VLD Man har krav på el uanset byggevedtægt (c).
- 1970, s. 198 VLD Restance kunne ikke kræves betalt efter T-a (b).

Oversigten omfatter ikke U. f. R. efter 1973.

Fra prisdirektoratets tid kan nævnes, at fogedretten i 1941 nedlagde forbud mod, at Thurø Elværk afbrød leverancen til Thurø Elforening i en strid om betalingens størrelse (a).

Efter at monopolloven er gennemført kan nævnes følgende sager:

1) Monopoltilsynet meddelte i 1956 underhånden til en klager, at monopolloven næppe kunne bringes i anvendelse over for en elforsynings trussel om at afbryde strømmen ved for sen betaling, men anførte, at anden lovgivning i visse tilfælde hindrer, at leveringsstandsning gennemføres (a), j. nr. 87.1/105.

2) Monopoltilsynet fik i 1957 forelagt den i U. f. R. 1958, s. 1224 omtalte sag på et tidspunkt, hvor den allerede var forelagt retten, og man undlod derfor at foretage sig andet end at henvise til, at den pågældende leveringsnægtelse var omfattet af monopollovens § 11.

Under sagen blev det af elforsyningen anført, at den pågældende elforsynings vedtægter sagde, at enhver husejer kunne optages — ikke skulle optages.

Dommen gik — uanset at sagsøgeren

mødte uden advokat — ud på, at hun skulle optages (c), j. nr. 87.1/107.

3) Monopoltilsynet fandt ikke at kunne gribe ind over for NVE, der som betingelse for at genoptage leveringen til en ved tvangsauktion af finansministeriet overtagen ejendom krævede den tidligere ejers restance betalt og nægtede at modtage denne betaling under protest (b), j. nr. 87.1/111.

4) Monopoltilsynet fik i 1962 ved forhandling afkortet en af Aalestrup varmeværk tilbagekaldt autorisation af en installatør. Manglende autorisation betyder, at arbejde, de pågældende installatører har udført, ikke kan tilsluttes forsyningsnettet (c), j. nr. 87.1/120.

5) Monopoltilsynet fik 1962 telefonisk genåbnet samme dag, strømmen var afbrudt af SEAS hos en kunde, der ikke havde kunnet stille et krævet depositum (a), j. nr. 87.1/124.

6) Monopoltilsynet fik i 1964 gennemført, at Elselskabet Arke over for en forbruger, der ikke ønskede at være andelshaver, undlod at afbryde elforsyningen, forinden andre udveje til en løsning — herunder sagens forelæggelse for domstolene — var prøvet.

Arke skulle herefter rejse søgsmålet, men gjorde det ikke (a), j. nr. 87.1/122.

7) En grundejerforening besvarede sig i 1964 over, at det lokale vandværk krævede en bestemt installatør benyttet ved tilslutning af en større bebyggelse. Denne installatør havde krævet 25 pct. mere end konkurrent.

Monopoltilsynet fandt det tvivlsomt, om monopolloven hjemlede indgreb over for dette, og henviste til en landvæsenskommission, der kunne træffe afgørelse i sagen (c), j. nr. 87.1/136.

8) NESA afbrød i 1972 strømmen til et betalingsstandsningsbo og truede hermed for et andet for at få fuld dækning for sit tilgodehavende.

Der blev klaget herover til monopoltilsynet, som optog forhandling med selskabet, hvilke forhandlinger resulterede i, at Danske Elværkers Forening udsendte „Retningslinier for elforsyningernes benyttelse af strømafbrydelse i tilfælde af betalingsstandsning m. v.“, jfr. „meddelelser“ 1973, s. 319.

Efter disse retningslinier, der 28. oktober 1974 også er udsendt som cirkulæreskrivelse

fra indenrigsministeriet til kommunerne, kan elforsyningerne ikke gennem trussel om leveringsstandsning sikre sig større dækning for deres tilgodehavender end de øvrige kreditorer, medmindre særlige forhold gør sig gældende (a), j. nr. 87.1/741.

9) Dalum Hjallelse Elforsyning forhøjede 1. april 1974 elpriserne med 7 øre pr. kWh, således som monopoltilsynet tillod alle værker under ELSAM at gøre for leverancer fra denne dato.

Dalum Hjallelse forhøjede imidlertid alle regninger med dette beløb, d.v.s. også regninger for leverancer i januar kvartal, hvor der var prisstop.

En forbruger klagede herover, og såvel forbrugeren som elforsyningen fik 8. maj 1974 telefonisk besked om, at forhøjelsen var ulovlig.

Forbrugeren betalte derfor kun, hvad han kunne beregne den lovlige pris til, og efter at sagen havde været drøftet i selskabets bestyrelse, blev strømmen afbrudt 8. juli 1974.

Forbrugeren ringede til monopoltilsynet, og det lykkedes efter mundtlig forhandling med elforsyningens formand at få åbnet igen inden for 6 timer.

10) Elforsyningen for Randers Opland (ELRO) afbrød i september 1974 strømmen

til en forbruger, der ikke havde betalt et krævet depositum. Dette depositum var efter sædvane krævet, fordi den pågældende ejendom var stillet til tvangsauktion. ELRO var ved dom (U. f. R. 1970, s. 198) hindret i at kræve, at køber ved en tvangsauktion skulle betale den tidligere ejers gæld.

Forbrugeren henvendte sig til Jyllandsposten, der igen henvendte sig til monopoltilsynet, som efter nogle dage opnåede, at ELRO's direktør ved henvendelse til det sociale udvalg opnåede sådan sikkerhed, at der på ny blev åbnet for strømmen.

11) Bjerringbro kommune har telefonisk forespurgt, om MEF, der så vidt vides administrerer Bjerringbro Elværk, kan afbryde strømmen til en forbruger i en af kommunens ejendomme, som er afkrævet depositum på 600 kr., fordi han skylder 90 kr. på en anden adresse udenfor kommunen. De fleste elforsyningers leveringsbetingelser indeholder bestemmelse om, at gæld på en adresse giver elforsyningen ret til at standse forsyningen på andre adresser (a), j. nr. 87.1/146.

12) For fjernvarme er det almindeligt, at huslejere betaler gennem husværten. Betaler denne ikke, risikerer lejerne at få afbrudt varmforsyningen eller at måtte betale to gange.

Spørgsmål 43:

Kan en elforsyningsvirksomhed, der ikke ønsker at underkaste sig en elforsyningslov, undgå dette ved at undlade at søge en bevilling, jfr. forslaget § 3?

Vil staten i så tilfælde overtage den pågældende elforsyningsvirksomhed og overtage driften?

Hvilke forsyningsmæssige, økonomiske og juridiske konsekvenser vil en sådan situation medføre?

Svar:

Handelsministeriet vil ikke anse dette for muligt og skal til uddybning heraf anføre følgende:

Såfremt en elforsyningsvirksomhed, der omfattes af pligten til at søge bevilling efter § 3, undlader dette, foreligger der en overtrædelse af lovens § 15, stk. 1, nr. 1, og handelsministeriet vil være nødsaget til at anmode om tiltalerejsning herfor. Der kan

herefter bl. a. blive tale om at idømme virksomheden eller dennes bestyrelse dagbøder med henblik på, at lovens krav om pligt til at søge bevilling opfyldes, jfr. herved retsplejelovens § 997, stk. 3, hvorefter der i domme, hvorved nogen tilholdes at opfylde en forpligtelse mod det offentlige, som tvangsmiddel kan fastsættes en fortløbende bøde, der tilfalder statskassen.

Staten vil således ikke overtage den pågældende virksomhed og dens drift, men vil som nævnt tage de retsskridt, der er sædvanlige, når lovpåbud, som er strafbelagte, overtrædes.

Skulle den ansvarlige ledelse af en elforsyningsvirksomhed imidlertid træffe beslutning om at indstille sin produktion og/eller sine leverancer af elektricitet for hermed ikke at være forpligtet til at søge bevilling efter § 3, må man antage, at de forbrugere, der typisk står som ejere af elforsyningens virksomheden, vil træffe nødvendige foranstalt-

ninger med henblik på at sikre virksomhedens leveringsevne.

Lovforslaget bygger ikke på nogen forudsætning om statens overtagelse helt eller delvis af landets elforsyning. Såfremt man tænkte sig en situation, der kunne give anledning til mere omfattende samfundsforstyrrelser i forbindelse med en elforsyningsvirksomheds indstilling af sine leverancer, måtte regering og folketing formentlig handle ud fra almindelige nødværgegrundsætninger.

Spørgsmål nr. 44:

Handelsministeren bedes uddybe sidste punktum i besvarelsen af udvalgets spørgsmål 37.

Svar:

Såfremt der ikke kan ske fuld selvfinansiering, må der optages lån. Renter af disse lån kan fuldt ud indregnes i priserne. Afdrag på lånene dækkes gennem de i prisberegningen indregnede afskrivninger. Afdrag og afskrivninger kan ikke til enhver tid påregnes at være af samme størrelse, men set over en lidt længere periode vil de nødvendige mid-

ler til afdragenes finansiering være tilvejebragt fuldt ud gennem afskrivningerne.

Spørgsmål 45:

I anledning af Kommunernes Landsforenings skrivelse af 11. december 1975 til det energipolitiske udvalg bedes ministeren indhente oplysning om, hvor mange af landets kommuner der har besvaret spørgsmål 4 i KL's henvendelse af 11. november til landets kommunalbestyrelser. Det ønskes endvidere oplyst, hvor mange af landets kommuner der har svaret, at de ønsker at få indføjet en bestemmelse i lovforslaget, der muliggør enten, at det kommunale elforsyningsområde kan udvides til at omfatte hele kommunen, eller at der skabes en anden form for fællesskab i elforsyningsområdet, hvor der sikres kommunalbestyrelsen betydelig indflydelse.

Svar:

Jeg henviser til det af Kommunernes Landsforening under foretræde for Udvalget den 13. januar 1976 fremlagte materiale.

KOMMUNERNES LANDSFORENING

Redegørelse vedrørende resultatet af landsforeningens elforsyningsundersøgelse, november 1975.

1. Landsforeningen anmodede i cirkulæreskrivelse af 11. november 1975 samtlige kommuner om visse praktiske oplysninger vedrørende el-forsyningsforhold, ligesom man udbad sig en særlig tilkendegivelse fra kommunalbestyrelsen om landsforeningens politiske initiativ i relation til el-forsyningsloven.

Den 1. januar 1976 var indkommet i alt 190 besvarelser. Besvarelsesprocenten opdelt på amter er opgjort således:

	Antal kommuner i alt	Antal besvarelser	Besvarelsesprocent
København.....	18	13	72
Frederiksborg...	19	11	57
Roskilde.....	11	8	72
Vestsjælland....	23	12	52

Storstrøm.....	24	16	66
Bornholm.....	5	5	100
Fyn.....	32	24	75
Sønderjylland...	23	16	69
Ribe.....	14	10	71
Vejle.....	16	15	93
Ringkøbing.....	18	11	61
Århus.....	26	18	69
Viborg.....	17	10	58
Nordjylland....	27	21	77
I alt.....	273	190	69

Gennemsnitlig besvarelsesprocent: 69,5.

2. De stillede konkrete spørgsmål i cirkulæreskrivelsen af 11. november 1975 lød som følger:

1. Hvilke former for el-forsyningselskaber virker indenfor kommunens område

(rent kommunalt selskab, aktieselskab, interessentskab, andelselskab, selvejende institutioner)?

2. Er der siden 1970 sket ændringer i den lokale el-forsyningsstruktur, eller er sådanne under forberedelse med henblik på

- a. udvidelse af den eventuelle kommunale el-forsyning til også at omfatte nabo-el-selskaberne, som virker indenfor kommunens geografiske område,
- b. dannelse af interessentskaber eller lignende privatretlige organisationsformer, hvori den eventuelle kommunale og tilgrænsende private el-forsynings-selskaber indgår som parthavere.

Landsforeningen vil ikke mindst være interesseret i oplysninger om strukturrationeringsforsøg/overvejelser som nævnt under a og b, der *ikke* er ført ud i livet.

3. Landsforeningen skal endvidere anmode om at måtte modtage materiale, *kommunen måtte være i besiddelse af*, der belyser den lokale el-forsynings opdeling i områder, styreform (vedtægter m. v.) samt forsyningsbetingelser og priser.

4. Der ønskes endelig en særlig tilkendegivelse fra kommunalbestyrelsen, om man er enig i, at landsforeningen arbejder for at få indføjet en bestemmelse i lovforslaget, der muliggør, enten at det kommunale el-forsyningsområde kan udvides til at omfatte hele kommunen, eller at der skabes en anden form for fællesskab i el-forsyningsområdet, hvor der sikres kommunalbestyrelsen betydelig indflydelse.

3. Med hensyn til en mere detaljeret redegørelse for besvarelsernes indhold henvises til vedlagte amtsvis opdelt oversigt over besvarelserne, bilag 1, og den skematiske oversigt over de politiske tilkendegivelser, bilag 2.

4. I det følgende skal undersøgelsens resultater søges sammenfattet med henblik på landsforeningens politiske henvendelse til folketingets energipolitiske udvalg, der behandler det af regeringen (gen-)fremsatte forslag til lov om elforsyning.

Som nævnt indkom i alt 190 besvarelser inden 1. januar 1976.

Af disse har 165 taget stilling til landsforeningens spørgsmål (4) om kommunalbesty-

relsens stilling til, at landsforeningen arbejder for indføjelser i lovforslaget af en hjemmel, der muliggør enten en udvidelse af det kommunale el-forsyningsområde til at omfatte hele kommunen, eller at der skabes en anden form for fællesskab i el-forsyningsområdet, hvor der sikres kommunalbestyrelsen betydelig indflydelse.

Efter sekretariatets vurdering af de stærkt varierende sproglige tilkendegivelser må 105 af de 165 kommuner eller 63 pct. anses for at have støttet landsforeningens synspunkter. Det må herved bemærkes, at ca. halvdelen af de 105 kommuner alene har udtrykt deres støtte til landsforeningens foreslåede linje gennem en tilkendegivelse om, at landsforeningen skal arbejde for øget kommunal indflydelse på lokale elforsyningsselskaber eller fællesskaber af sådanne.

Ser man på den *geografiske fordeling* af tilkendegivelserne, er det karakteristisk, at der i området *øst for Store Bælt* i samtlige amter er betydeligt flertal for en positiv besvarelse af spørgsmål 4. En optælling her giver 44 for og 6 imod. Det er endvidere navnlig i dette område, at en række kommuner ikke har taget stilling til spørgsmål 4.

Ser man på Fyn og de sydjydske amter Sønderjylland og Ribe er der flertal for en negativ besvarelse af spørgsmål 4 (25-18).

I den øvrige del af Jylland er der flertal for støtte til de anførte synspunkter i spørgsmål 4 (43-29), idet der dog er nogenlunde ligeligt delte opfattelser i Nordjylland og Århus amter.

Ser man på *kommunetyper*, viser materialet, at hovedparten af de 60 kommuner, der har svaret nej til spørgsmål 4, er landkommuner eller mindre kommuner. Blandt de få større kommuner, der i varierende form har taget afstand fra landsforeningens foreslåede linje, kan nævnes Slagelse, Haslev, Fåborg, Tønder, Vejen, Ribe, Skjern og Hjørring.

Omvendt er hovedparten af de store og større kommuner positive i deres besvarelse af spørgsmål 4. Dette gælder således også de modtagne besvarelser fra Århus, Odense og Esbjerg. Herudover er der imidlertid blandt disse besvarelser også en lang række landkommuner og mindre forstadskommuner. Efter den 1. januar 1976 er endvidere modtaget udtalelse fra Ålborg kommune, der fuldtud støtter landsforeningens foreslåede

Bilag til bet. o. lovf. om elforsyning.

linje. Ålborgs henvendelse er ikke indarbejdet i den amtsvise redegørelse og de talmæssige opgørelser.

Det kan således konstateres, at en optælling baseret på indbyggerantal vil give en procentvis forskydning i de bekræftende tilkendegiverss favør.

En række *synspunkter* går igen hos en række kommuner. De mest typiske udsagn er følgende:

- Almindelig tilslutning til landsforeningens foreslåede linje som anført i spørgsmål 4 uden nærmere begrundelse.
- Tilslutning til, at landsforeningen arbejder for en hjemmel, der giver mulighed for, at der kan sikres kommunal indflydelse på den lokale elforsyning enten i dens nuværende form eller i ændret form.
- Tilslutning til hjemmel til at sikre ændrede forsyningsgrænser enten ved

mulighed for udvidelse inden for kommunegrænsen (byudviklingsområder), til kommunegrænsen eller udover kommunegrænsen til naturlige grænser eller til store, driftsmæssigt set økonomiske forsyningsområder.

- Afstandtagen fra landsforeningens foreslåede linje på grund af tilfredshed med de eksisterende forhold (tilstrækkelig indflydelse som forbrugere, igangværende rationaliseringsbestræbelser).
- Afstandtagen fra adgang til grænseudvidelser for kommunale elforsyninger som følge af, at dette vil fjerne et væsentligt befolkningsunderlag for oplandsforsyningselskaberne med heraf følgende vanskeligheder til følge for disse selskaber, der typisk er organiseret som andelsselskaber.
- Afstandtagen uden nærmere begrundelse.

Bilag 1 til Kommunernes Landsforenings redegørelse af 12. januar 1976.

Amtsvis oversigt over indholdet af de kommunale besvarelser ved landsforeningens elforsyningsundersøgelse, november 1975.

A. Københavns amt.

Kommunerne i Københavns amt forsynes fra NESAs A/S, idet kommunerne i øvrigt oplyser, at der ikke er sket nogen ændringer i el-forsyningsstrukturen siden 1970. El-forsyningen i disse kommuner sikres ved en overenskomst mellem NESAs og hver enkelt kommunalbestyrelse. For én kommunes vedkommende sker forsyningen gennem Københavns Belysningsvæsen.

Af de 9 kommuner i Københavns amt, der har ytret sig om det politiske spørgsmål, er de 8 positivt indstillet overfor landsforeningens forslag som omtalt i spørgsmål 4 i landsforeningens skrivelse af 11. november 1975. Den generelle tendens er imidlertid, at disse kommuner ikke føler sig stærkt berørt af problematikken. 5 af de 8 kommuner fremhæver alene ønsket om kommunal indflydelse, medens el-grænseproblematikken ikke omtales. En kommune fremhæver behovet for, at el-forsyningen fremover i videst muligt omfang varetages af kommunale eller fælleskommunale organisationer. 1 kommune udtrykker tilfredshed med de bestående forhold.

B. Frederiksborg amt.

I Frederiksborg amt varetages elforsyningen dels af NESAs og el-selskabet EFFO, der er et andelsselskab, dels af Hillerød kommunale el-værk for så vidt angår den bymæssige del af Hillerød kommune. Desuden findes kommunal el-forsyning i Helsingør og Frederikssund.

Af strukturelle ændringer og forhandlinger herom kan nævnes, at el-selskabet EFFO i 1972 overtog Frederiksværk kommunes el-forsyning, og at Hillerød og Frederikssund kommuner har søgt at få forsyningsområdet udvidet til at omfatte hele kommunen henholdsvis yderligere dele af kommunen. Siden 1972 har der gennem „Sammenslutningen af elforsyninger i NESAs område“ været ført forhandlinger med NESAs om en strukturændring af elforsyningen i Nordsjælland. Man skønner for tiden i Hillerød og Frederikssund, at der er størst interesse i kommunerne for en selvejende institution med deltagelse af samtlige kommuner i Nordsjælland, uanset om disse i dag ikke har egen elforsyning. Endvidere kan nævnes, at Fredensborg-Humblebæk

kommune på årsmødet for kommuneforeningen i Frederiksborg amt, maj 1975, rejste spørgsmålet om kommunal repræsentation i NESAs bestyrelse. På baggrund heraf har kommuneforeningen på sit årsmøde vedtaget at bemyndige bestyrelsen til at undersøge, hvilke muligheder kommunerne måtte have eller kunne få for at opnå indseende med og indflydelse på NESAs dispositioner. Kommuneforeningens bestyrelse arbejder fortsat med disse spørgsmål.

Af de 11 besvarelser fra Frederiksborg amt har 8 udtalt sig for landsforeningens initiativ til at sikre større kommunal indflydelse på el-forsyningen. 2 kommuner udtaler, at de som følge af forsyning gennem NESA ikke føler tilstrækkelig interesse for spørgsmålet. Hundested kommune skelner mellem 1) spørgsmålet om muligheden for at udvide det kommunale forsyningsområde og 2) spørgsmålet om større kommunal indflydelse på andre el-forsyningselskaber end de kommunale. Ad det første spørgsmål svarer man, at dette ikke har interesse for byrådet, og anfører herunder som generel begrundelse faren for, at ikke-kommunale selskaber gennem en eventuel udvidelse af et kommunalt selskabs forsyningsområde kan komme til at miste så betydelige markedsandele, at dette vil påvirke prispolitikken og herigennem stille forbrugerne i landkommuner uden kommunal el-forsyning dårligere. Ad spørgsmål 2 anfører man, at man ikke har indvendinger mod, at der sikres kommunal indflydelse på el-forsyningen.

Det kan bemærkes, at to kommuner udtrykkeligt peger på behovet for, at en bestemmelse svarende til det tidligere lovforslags § 3, stk. 2, indføres påny. 3 kommuner udtaler alene støtte til udvidet kommunal indflydelse.

C. Roskilde amt.

Bortset fra i Roskilde og Køge kommuner findes ikke kommunal el-forsyning i Roskilde amt. El-forsyningen foretages fra NESA (i de nordlige og vestlige distrikter) og SEAS (i de sydlige distrikter).

For så vidt angår NESAs forsyningsområde omtales ikke forhandlinger om omstrukturering siden 1970, medens der i SEAS-området foreligger et teknikerforslag til en fusion mellem SEAS og de kommunale el-forsyninger på Sydsjælland og

Lolland-Falster. Forslaget har endnu ikke været til drøftelse mellem de kommunale elforsyningsrepræsentanter, men Køge byråd oplyser, at man for sit vedkommende ikke er indstillet på at acceptere forslaget.

Med hensyn til stillingtagen til de politiske spørgsmål deler de 8 besvarelser sig mellem manglende stillingtagen grundet manglende praktisk berøring med spørgsmålet (3 kommuner) og almindelig tilslutning skønt manglende praktisk berøring med spørgsmålet (5 kommuner). En kommune (Køge) tilkendegiver positiv tilslutning med den modifikation, at man bør være opmærksom på andre grænser (f. eks. motor- eller omfartsveje, skove, større vandløb etc.). To kommuner fremhæver alene behovet for øget kommunal indflydelse.

D. Vestsjællands amt.

I Vestsjællands amt foregår el-forsyningen dels kommunalt (Kalundborg, Korsør, Ringsted, Slagelse og Sorø), dels gennem SEAS og NVE, der er et andelsselskab.

Grænseændringer er sket i Slagelse. Det oplyses af denne kommune, at der indenfor „Sammenslutningen af købstadskommunale elværker under NVE's forsyningsområde“ har været drøftet et oplæg til ændret forsyningsstruktur. Der henvises også for Vestsjællands vedkommende til det omtalte teknikeroplæg om fusion mellem SEAS og kommunale el-forsyninger på Sjælland og Lolland-Falster.

Af de 12 besvarelser støtter de 5 landsforeningens politiske forslag (2 af dem peger specielt på ønsket om øget indflydelse). 3 kommuner tager ikke stilling, medens 4 nærmest går imod, den ene med en udtrykkelig tilkendegivelse fra et udvalgsflertal om, at det foreliggende lovforslag giver tilstrækkelig styringsmulighed vedrørende ressourcerne i samfundet.

E. Storstrøms amt.

El-forsyningen i Storstrøms amt foregår dels kommunalt (Maribo, Saksøbing, Næskov, Nykøbing, Næstved, Rødby, Vordingborg og Nysted), dels via SEAS og Midtllands Elektricitetsforsyning Andelsselskab.

Af ændringer og forslag til ændringer i strukturen siden 1970 skal navnlig fremhæves det tidligere nævnte udkast til fusion mellem SEAS og de kommunale el-forsy-

ninger, herunder medlemmer af LEF (Lollands Elforsyning). Maribo Oplands Elforsyning ophørte i 1972, og forbrugerne betjenes nu af Maribos kommunale elforsyning. Specielt Nysted er indforstået med, at SEAS overtager forsyningen på grund af manglende konkurrenceevne, det tilsvarende anføres af Holeby for så vidt angår Rødby elværk.

I 13 af de 16 besvarelser tages stilling til landsforeningens synspunkt om ændring af elforsyningsområder og kommunal indflydelse på elforsyningen. Spørgsmål 4 besvares positivt i alle besvarelser. 5 kommuner tilslutter sig specielt synspunktet om kommunal indflydelse. I et par af besvarelserne påpeges ønskeligheden i at anvende „naturlige“ grænser for elforsyningsområder frem for kommunegrænser.

En enkelt kommune erklærer sig enig i landsforeningens synspunkt om det uhensigtsmæssige i en statslig sektorstyring, medens en anden specielt fremhæver prispolitikken som værende af kommunal interesse.

F. Bornholms amt.

I Bornholms amt varetages så godt som al elforsyning siden 1971 af andelsselskabet Østkraft. Alle medlemmer af repræsentantskabet og bestyrelsen i Østkraft er kommunalbestyrelsesmedlemmer, og bortset fra 2 små transformerforeninger er Østersøen eneste forsyningsgrænse.

Landsforeningens synspunkter om forsyningsgrænser og kommunal indflydelse har derfor mindre aktualitet for Bornholm, men alle 5 kommuner kan dog støtte disse principielt, idet de 4 af kommunerne alene peger på behovet for kommunal indflydelse.

G. Fyns amt.

Elforsyningen i Fyns amt foregår dels kommunalt (Fåborg, Middelfart, Nyborg og Odense), dels via Sydfynske Elforsyning I/S, EFFLA, Elforsyningselskabet for fynske landdistrikter (andelsselskab), transformerforeninger og andre mindre andelsselskaber, Vestfynsk Elværk A/S, Haarby Elværk I/S, Langelands Elforsyning I/S, Nr. Åby Elforsyning A/S, Nordøstfyns Elforsyning I/S, Dalum-Hjallese Elforsyning (andelsselskab) og Ærø Elforsyning (andelsselskab).

Af strukturelle ændringer siden 1970 kan nævnes, at en del tidligere transformerforeninger har sluttet sig til EFFLA. Desuden er i 1975 blevet oprettet den selvejende institution „Sydfynske Elforsyning“, hvori indgår den tidligere Svendborg kommunale Elforsyning og „Svendborg oplands andels elektricitets forsyning“. Endvidere har der været ført forhandlinger mellem Nr. Åby Elforsyning og EFFLA om overførelse af førstnævntes forsyning til EFFLA. Vestfyns Elværk A/S er pr. 1. december 1975 overtaget af forbrugerforeningen og omdannet til et andelsselskab med kommunal garanti. Bogenense kommunale Elværk indgik i 1972 i EFFLA's forsyningsområde.

Med hensyn til de politiske synspunkter er de 24 besvarelser opdelt således: 6 kommuner ønsker ikke at tage stilling, 7 kommuner støtter landsforeningens forslag om elgrænser og kommunal indflydelse, idet dog 5 alene anfører den kommunale indflydelse på den lokale elforsyning som afgørende. 11 kommuner går imod landsforeningens synspunkter, idet der anføres forskellige synspunkter. Et gennemgående træk hos en del af disse besvarelser er, at man ikke kan gå ind for den af landsforeningen udformede el-grænsepolitik, idet en „indlemmelse“ af dele af andelsselskabernes områder i de kommunale forsyningsområder vil betyde højere priser for de i andelsselskabet tilbageværende forbrugere. Derimod bliver der af en kommune i denne gruppe (Vissenbjerg) peget på, at det kunne være ønskeligt med en forening for fællesforsyning for hele kommunen, så der kan skabes ensartethed, dette kan imidlertid ske ved frivillig strukturændring, der er påbegyndt. Samme kommune finder det rimeligt med en vis samordning mellem elselskaber og kommunalbestyrelser, og kommunen har derfor fremsat forslag om nedsættelse af et „samordningsudvalg“ med repræsentanter for de kommuner, selskabet forsyner. Enkelte af kommunerne i denne gruppe ønsker dog øget kommunalpolitisk indflydelse på elforsyningen gennem kommunalpolitisk repræsentation i el-selskabernes bestyrelser. Andre af de nævnte 11 kommuner anfører, at man er tilfreds med de bestående forhold, eller at strukturændringer er i gang på frivilligt grundlag.

H. Sønderjyllands amt.

I Sønderjyllands amt findes kun én kommunal el-forsyning (Sønderborg). I øvrigt foregår el-forsyningen fra andelsselskaber: M.S.E. (Midtsønderjyllands El-forsyning), Elforsynings-Andelsselskabet Sønderjyllands Vestkyst (EASV), El-forsyning Sønderjylland Syd, Haderslev og Omegns El-forsyning I/S og Andelsselskabet Kolding Oplands Højspændingsforsyning.

Der er siden 1970 foregået en fusionering mellem EASV og Tønder kommunale el-forsyning samt sammenlægning af andelsselskabet Sønderborg og Åbenrå amters el-forsyning og Åbenrå kommunes el-forsyning til andelsselskabet El-forsyningen Sønderjylland Syd (E.S.S.). I forbindelse hermed blev foretaget forsyningsgrænsereguleringer i forhold til M.S.E.

Halvdelen af de fra Sønderjyllands amt indkomne 16 besvarelser stiller sig bl. a. med baggrund i forholdene i Sønderjyllands amt tvivlende overfor muligheden for en udvidelse af den kommunale el-forsyning til at omfatte hele kommunen eller anfører, at man har tilfredsstillende samarbejde med elforsyningerne. Nr. Rangstrup anfører, at såfremt elforsyningsområderne var blevet udbygget på kommunernes foranledning ville mange mærkelige kompromiser have forkludret billedet.

Den anden halvdel udtrykker tilslutning til landsforeningens synspunkter.

Broager tilslutter sig Kommunernes Landsforenings betænkeligheder ved et centraliseret bevillingssystem og forslaget om et elråd og peger på, at bevillingssystemet kan anvendes til at sikre kommunal indflydelse, men anser en kommunal overtagelse af elforsyningen som urealistisk.

Åbenrå anfører, at man med „Arke-sagen“ in mente har måttet konstatere, at der ikke var mulighed for at føre den kommunale elforsyning ud til udstykningsområderne, hvorfor resultatet af strukturovervejelserne som anført ovenfor blev oprettelsen af andelsselskabet E.S.S.

I. Ribe amt.

El-forsyningen i Ribe amt foregår dels kommunalt (Esbjerg, Ribe, Varde), dels gennem andelsselskabet EASV i Skærbæk, Sydvestjyllands andels El-forsyning, Brørup El-forsyning (andelsselskab), Midtsønderjyl-

lands Elforsyning, Kolding Oplands Højspændingsforsyning (andelsselskab), Grindsted El- og Varmeværk (andelsselskab) og Midtjyllands Elforsyningselskab (andelsselskab) samt transformatorforening.

Der er så vidt oplyst ikke sket væsentlige ændringer i strukturen siden 1970.

For så vidt angår de politiske synspunkter går 6 af de 10 besvarelser ud på, at man er uenig i de af landsforeningen under spørgsmål 4 fremførte synspunkter, idet man henviser til, at man er tilfreds med de bestående forhold. En kommune understreger, at den nuværende forbrugerrepræsentation er en demokratisk styreform. Ribe kommune anfører, at Kommunernes Landsforening i stedet burde arbejde for at elloven ikke vedtages.

Tre kommuner støtter Kommunernes Landsforenings foreslåede synspunkter. En kommune begrænser dog sit udsagn til at ønske muligheder for én fælles elforsyning i kommunen. Esbjerg anfører, at allerede den omstændighed, at eksisterende forsynings-skel gennemskærer nye planlægningsområder, og derved adskiller, hvad naturligt udgør en enhed, synes at gøre den ønskede lovbestemmelse til en nødvendighed.

J. Vejle amt.

I Vejle amt sker el-forsyningen gennem: Horsens, Vejle, Fredericia og Kolding kommunale el-værker, andelsselskabet MEF i Silkeborg, andelsselskabet MES i Brande, andelsselskabet Vestbirk og Omegns Højspændingsselskab, Kolding Oplands Højspændingsforsyning (andelsselskab), andelsselskabet Bjerger-Hatting Herreders Højspændingsanlæg, andelsselskabet Vejle Oplands Strømforsyning, Østjydske El-forsyning A/S og Hovedgaard og Omegns Højspændingsanlæg (andelsselskab).

Bortset fra dannelse af Østjysk El-forsyning er der tilsyneladende ikke sket nogen strukturændring i området siden 1970. Det oplyses, at der foreligger en strukturrapport udarbejdet af elværkslederne (herunder de kommunale) indenfor *Skærbækværkets* område med forslag til sammenlægninger mellem by- og oplands-el-forsyningerne. En række harmoniseringer af service og takster er gennemført på frivillig basis i flere områder.

For så vidt angår det politiske spørgsmål

støtter 8 af de indkomne 15 besvarelser landsforeningens forslag, idet 5 specielt giver støtte til øget kommunal indflydelse. Børkop fremhæver det synspunkt, at øget indflydelse også må gælde for oplandskommunerne, der forsynes fra en centerkommune. Den anden del af kommunerne tager som overvejende landkommuner ud fra de tidligere nævnte pris- og konkurrencemæssige synspunkter afstand fra tanken om lovhjælp for udvidelsesmulighederne for den kommunale elforsyning. Flere udtalelser er omtrent enslydende: F. eks. anfører Brædstrup, at landsforeningens målsætning er i modstrid med landkommunernes interesse, og at landsforeningen søger at sløre dette ved tilføjeisen om, at der sikres kommunal indflydelse i lokale selskaber. Dette hjælper imidlertid ikke på de beskårede oplandsselskabers konkurrenceevne.

K. Ringkøbing amt.

I Ringkøbing amt foregår elforsyningen kommunalt (Herning, Skjern, Lemvig, Struer, Vinderup, Ringkøbing, Thyborøn-Harboøre) gennem andelsselskaber (Hove og omegns elektricitetsværk, Midtjyllands Elforsyningsselskab (MES), Lemvig oplands elforsyning, Hvide Sande, Holstebro Oplands Elforsyning, Salling, Fjends og Ginding Herreders Højspændingsanlæg, og Ringkøbing amts Højspændingsselskab) samt et par mindre transformerforeninger.

For så vidt angår strukturelle ændringer er der foregået en sammenslutning mellem en del mindre transformerforeninger og den kommunale byforsyning (i Herning). Der har endvidere været ført forhandlinger mellem en del el-selskaber (heriblandt de kommunale) om sammenslutning, men disse forhandlinger er strandet. Forsyningsgrænseændringer er sket i Ringkøbing i takt med byudviklingen. Brande Elektricitetsforsyning overgik i 1974 til M.E.S. Der er for tiden forhandlinger mellem Thyborøn-Harboøre og Lemvig Oplands Elforsyningsselskab.

Landsforeningens synspunkt i spørgsmål 4 støttes i 8 af de 11 besvarelser. En kommune tager ikke stilling. For så vidt angår synspunktet om elforsyningsområderne mener dog Vinderup kommune, at en afgrænsning ved kommunegrænserne ikke vil være relevant, men henviser til en sammen-

lægning af bestående distributionsanlæg til større enheder (regionsenheder) ud fra ønsket om bl. a. driftsmæssige fordele. En kommune ønsker adgang til mindre udvidelser end til kommunegrænsen. 4 andre besvarelser anfører, at de støtter ønsket om øget kommunal indflydelse, men omtaler ikke forsyningsgrænseproblematikken. De kommuner, der ikke støtter Kommunernes Landsforenings synspunkt, anfører, at man er tilfreds med de bestående forhold.

L. Århus amt.

I Århus amt foregår elforsyningen kommunalt i Århus, Grenå, Randers, Silkeborg og på Anholt, via andelsselskaber (Elro, Arke, Hovedgård og Omegns Højspændingsanlæg, Galten, Viby), et interessentskab (Vestbirk og Omegns Højspænding) samt 2 selvejende institutioner (Midtjysk-Elforsyning oprettet 1. april 1972, og Østjysk Elforsyning). Endvidere leveres strøm fra visse af elværkerne i Ringkøbing amt.

Af ændringer siden 1970 kan nævnes: Oprettelse af I/S Østjysk Elforsyning gennem sammenslutning af andelsselskabet „Østjylland“ og Skanderborg kommunale elforsyning samt nedlæggelse af Voldby Elværk, hvis område er overtaget af ARKE. Der forberedes drøftelser om nye forsyningsgrænser i Grenå i relation til ARKE.

Af de 18 besvarelser støtter 9 landsforeningens synspunkter, idet 4 kommuner specielt peger på behovet for kommunal indflydelse. 7 kommuner går imod landsforeningens synspunkter, idet hovedparten anfører, at de er tilfreds med de bestående forhold, herunder den kommunale indflydelse. En kommune anfører, at man er imod loven som helhed.

M. Viborg amt.

I Viborg amt varetages elforsyningen dels kommunalt (Viborg, Skive), dels via Salling, Fjends og Ginding Herreders Højspændingsværk (andelsselskab), Midtjysk elforsyning, Thy Højspændingsværk, Morsø Elforsyning (selvejende).

Af ændringer i strukturen siden 1970 kan nævnes oprettelsen af Morsø Elforsyning ved sammenslutning af 3 mindre selskaber.

Af de 10 besvarelser støtter de 9 landsforeningens synspunkter under punkt 4, idet dog flere kommuner peger på det hensigts-

mæssige i større forsyningsområder end en kommune, og på at strukturrationaliseringen til opnåelse heraf bør sikres direkte gennem lovgivningen.

N. Nordjyllands amt.

I Nordjyllands amt foregår elforsyningen kommunalt (Ålborg, Sæby, Frederikshavn, Hobro, Løgstør), via andelsselskaber (Han Herreds Elforsyning, Himmerlands Elforsyning, Vrå Elforsyning, Løkken Elforsyning, ELRO, Hirtshals Elforsyning, Bindslev Elværk, Nordthy Strømforsyning) og via selvejende institutioner (Elforsyningen Nordvendsyssel, Brønderslev og oplands Elforsyning, Elforsyningen Sydvendsyssel).

Der har siden 1970 været en del sammenlægninger, bl. a. i Brønderslev. Endvidere oprettedes i 1972 Elforsyningen Nordvendsyssel og i 1975 Elforsyningen Sydvendsyssel. En række transformerstationer er nedlagt. En fusionsmulighed mellem ENV og Frederikshavn omtales.

Samtlige 21 besvarelser tager stilling til det politiske spørgsmål 4. 9 går ind for en positiv besvarelse af spørgsmål 4, idet dog 6

specielt fremhæver det ønskelige i kommunal indflydelse på forsyningsselskaberne og 1 af disse anfører, at større kommunal indflydelse ikke nødvendigvis behøver at medføre, at købstadskommuner overtager forsyningsområder uden for egentlige byområder. En kommune peger på større forsyningsområder. Ålborg kommunes henvendelse, der først er modtaget efter 1. januar 1976, støtter Kommunernes Landsforenings forslag.

En række af de 12 kommuner, der svarer nej til spørgsmål 4, anfører generelt, at man er imod lovforslaget i dets helhed. Flere kommuner anfører, at man er tilfreds med de eksisterende forhold. Et par kommuner anfører, at en adgang for kommunale elværker til grænseudvidelser er et slag mod andelstanken bag oplandsforsyningen.

Det må bemærkes, at den i vedlagte notat foretagne opdeling af de politiske tilkendegivelser må tages med et vist forbehold, idet en række af tilkendegivelserne ikke klart kan henføres som enten en positiv eller negativ besvarelse af spørgsmål 4.

Bilag 2 til Kommunernes Landsforenings redegørelse af 12. januar 1976.

Oversigt over besvarelserne af spørgsmål 4*) i landsforeningens skrivelse af 11. november 1975.

Amt	1. Besvarelser i alt	2. Bekræftende besvarelser	3. Heraf specielt støtte til ønsket om kommunal ind- flydelse på elforsyningen	4**) Benægtende besvarelser	5. Tager ikke stilling
København	13	8	5	1	4
Frederiksborg	11	8	3	1	2
Roskilde	8	5	2	0	3
Vestsjælland	12	5	2	4	3
Storstrøm	16	13	5	0	3
Bornholm	5	5	4	0	0
Fyn	24	7	5	11	6
Sønderjylland	16	8	5	8	0
Ribe	10	3	1	6	1
Vejle	15	8	5	7	0
Ringkøbing	11	8	4	2	1
Århus	18	9	4	7	2
Viborg	10	9	2	1	0
Nordjylland	21	9	6	12	0
***) I alt	190	105	53	60	25

- *) Gengivelse af spørgsmål 4: Der ønskes endelig en særlig tilkendegivelse fra kommunalbestyrelsen, om man er enig i, at landsforeningen arbejder for at få indføjet en bestemmelse i lovforslaget, der muliggør, enten at det kommunale el-forsyningsområde kan udvides til at omfatte hele kommunen, eller at der skabes en anden form for fællesskab i el-forsyningsområdet, hvor der sikres kommunalbestyrelsen betydelig indflydelse.
- **) I denne kolonne er medtaget de (få) besvarelser, der klart tager afstand fra adgangen til grænseudvidelser for kommunale elforsyninger til kommunegrænsen, men samtidig er positive overfor en øget kommunal indflydelse på elforsyningen, samt de (adskillige) kommuner, der udtrykker tilfredshed med de bestående forhold.
- ***) Registerfolketallet pr. 1. januar 1975 i kommuner, der er henført til kolonne 2 (bekræftende besvarelser) udgør i alt 2.140.940. Registerfolketallet i de 165 kommuner, der har taget stilling til spørgsmål 4 (kolonne 2 + 4), udgør i alt 2.735.593. De bekræftende tilkendegivelser udgør herefter 78,3 pct. bedømt efter folketal.
- Det må bemærkes, at den i nærværende notat foretagne opdeling af de politiske tilkendegivelser må tages med et vist forbehold, idet en række af tilkendegivelserne ikke klart kan henføres som enten en positiv eller negativ besvarelse af spørgsmål 4.

Spørgsmål 46:

Vil handelsministeren konkretisere, i hvilke henseender det foreslåede elprisudvalg skulle være så sagkyndigt, at det — som antydtes i svar på spørgsmål 43, ligefrem skulle kunne aflaste elforsyningen?

Svar:

Prisfastsættelsen inden for elsektoren frembyder i forhold til prisfastsættelsen inden for erhvervslivet i øvrigt specielle træk, som bl. a. må ses på baggrund af elproduktionsens kapitalintensitet, som gør, at indregningen i priserne af renter og afskrivninger på kapitalen får særlig betydning. Dette var således baggrunden for, at monopoltilsynet afgav indberetning i medfør af monopollovens § 14 — jeg henviser herom til bemærkningerne på side 6-7 i det i marts 1975 fremsatte lovforslag.

Indføjelser af de særlige prisregler i lovforslaget og nedsættelsen af et prisudvalg med særlig sagkundskab på elområdet imødekommer ønsket om en særlig prisordning på dette område.

Sagkundskaben vedrørende elsektoren vil primært blive tilvejebragt gennem den repræsentation i udvalget, som dækkes af elforsyningerne og kommunerne.

Spørgsmål 47:

Vil handelsministeren ved hjælp af indgreb over for afskrivninger og henlæggelser samt regler for prisfastsættelse kunne gennemtvinge strukturændringer uden hensyntagen til selskabernes naturlige struktu-

relle forskelligheder? Såfremt svaret på dette spørgsmål er bekræftende, vil handelsministeren da gennemtvinge strukturændringer over for distributionen uden hensyntagen til mulige lokale planer for strukturændringer, eller vil man betragte disse som administrativt bindende?

Svar:

Efter lovforslagets § 9, stk. 2, fastsætter handelsministeren generelle regler for indregning i priserne af afskrivninger, henlæggelser og forrentning af indskudskapital.

De konkrete prisfastsættelser skal imidlertid kontrolleres af elprisudvalget, hvori elforsyningerne er repræsenterede. Man må derfor antage, at disse konkrete prisfastsættelser vil ske under nødvendig hensyntagen til elforsyningernes naturlige strukturelle forskelligheder.

Med hensyn til spørgsmålet vedrørende distributionen vil jeg gerne understrege, at jeg ikke har til hensigt at gennemtvinge strukturændringer. Dette ville være klart i strid med lovforslaget i dets nuværende udformning og med den motivering, der er givet for det.

Spørgsmål 48:

Er det handelsministeren bekendt, at den danske elforsyning har udviklet forenklede eltariffer, som efterhånden finder udbredelse i andre lande? Hvordan vil handelsministeren med sit lovforslag sikre, at denne gunstige tarifudvikling kan fortsætte?

Svar:

Jeg er fuldt ud klar over, at en række danske elforsyninger har udviklet forenklede eltarifsystemer, som har dannet forbillede for tarifsystemer i udlandet.

Fordelene herved er uomtvistelige, og jeg går ud fra, at elprisudvalget ved sin administration af loven også vil tage hensyn til disse fordele.

Spørgsmål 49:

Er det tanken, at virksomheder med en høj selvfinansieringsgrad skal bringes ned på en lavere selvfinansieringsgrad og omvendt?

Svar:

Anvendelsen af de af handelsministeren fastsatte generelle regler for indregning i priserne af forrentning og afskrivning må antages på længere sigt at medføre en vis udgligning af selvfinansieringsgraden mellem de enkelte elforsyningsevirsomheder.

Spørgsmål 50:

Der tillægges efter lovforslagets §§ 9 og 10 elprisudvalget bemyndigelse til at kræve priser eller betingelser ændrede. Samtidig kan handelsministeren efter § 13 stille en række krav til produktionsvirksomhederne. Hvorledes tænkes kompetencefordelingen mellem udvalget og ministeren fastlagt, idet der, som forslaget nu er udformet, ikke er en sådan klar kompetencefordeling?

Svar:

Dersom handelsministeren fastsætter regler i henhold til § 13, må elprisudvalget tage hensyn til de omkostningsmæssige konsekvenser ved sin administration af §§ 9 og 10, således at det sikres, at producenterne får fuld dækning for de omkostninger, som forskriften medfører.

Spørgsmål 51:

Vil handelsministeren nærmere begrunde nødvendigheden af pris- og investeringskontrol over for selskaber, som hverken udbetaler udbytte eller midler til elfremmede formål? Vil handelsministeren endvidere motivere, hvorfor sådanne selskaber ikke må stiles mod fuld selvfinansiering, når fuld selvfinansiering dog klart er den sikreste vej til lave elpriser?

Svar:

Selv om en elforsyningsevirsomhed ikke tilstræber noget overskud på langt sigt, kan den fastsætte sine tariffer således, at de medfører ulige vilkår for aftagerne, jfr. mine svar på spørgsmålene 9, 22 og 42.

Hertil kommer, at selvfinansieringsgraden i høj grad er af betydning for den aktuelle pris og herigennem af betydning for det omfang, hvori prisen for det nuværende forbrug skal give dækning for omkostninger, der skyldes fremtidige forbrugsstigninger.

Det nødvendige samfundsmæssige indseende med investeringerne inden for elsektoren knytter sig til lovforslagets § 1 og har efter min opfattelse ingen sammenhæng med spørgsmålet om, hvorvidt et elselskab udbetaler udbytte eller lignende.

Spørgsmål 52:

Omfatter § 5, stk. 4 også forsyningsselskaber med forsyningsnet under 100 kV, eller drejer den sig kun om bevillingshavere?

Svar:

Spørgsmålet — der vedrører § 5, stk. 1, nr. 4 — må i princippet besvares benægtende.

Det vil imidlertid være den enkelte bevillingshavers vurdering og ansvar, at de planer, der udarbejdes, tager hensyn til planerne hos de mindre selskaber, med hvem bevillingshaveren samarbejder.

Spørgsmål 53:

Hvor stor en del af deres faste administrationsomkostninger må kommunerne efter handelsministerens opfattelse påligne deres elforsyninger?

Svar:

I henhold til § 9, stk. 1, kan kommunerne indregne alle nødvendige udgifter ved administrationen af elforsyningsevirsomheden.

Afgørelsen af, hvor stor en del af kommunernes faste administrationsudgifter der kan pålægges denne del af deres virksomhed, må i de formentlig få tilfælde, hvor kommunen ikke har etableret en egentlig eladministration, forudsætte et skøn. I de tilfælde, hvor et sådant skøn må foretages, må også administrationsomkostningernes størrelse i de ikke-kommunale elforsyninger være vejledende.

Bilag til bet. o. lovf. om elforsyning.

Spørgsmål 54:

Vil handelsministeren pålægge elprisudvalget at administrere således, at elforsyningsvirksomhedernes samlede provenu ikke formindskes, eller gælder dette kun, når elprisudvalget træffer afgørelser efter § 10, stk. 5?

Svar:

Lovforslaget giver efter min opfattelse

ikke mulighed for et sådant pålæg, men efter § 9 er elforsyningerne sikret dækning for deres omkostninger. Såfremt provenuet i en periode viser sig at blive for stort eller for lille, skal det efter de nugældende med Danske Elværkers Forening aftalte kalkulationsregler reguleres i efterfølgende perioder.

Det må forudsættes, at tilsvarende praksis vil kunne anlægges ved administrationen af den foreslåede lov.

**Spørgsmål og svar i forbindelse med forslag til lov om elforsyning,
fremsat den 20. marts 1975.**

Spørgsmål 1:

ad § 1. Hvilken struktur sigter ministeren på at tilvejebringe for elforsyningen, og agter ministeren at gribe ind i udviklingen?

Svar:

Den lovgivningsmæssige baggrund for strukturen på elforsyningsområdet har hidtil været bestemmelsen i § 2 i lov om elektriske stærkstrømsanlæg. Den nævnte bestemmelse, som nu foreslås ophævet ved det af ministeren for offentlige arbejder fremsatte forslag til lov om ændring af lov om elektriske stærkstrømsanlæg, er optrykt som bilag til dette lovforslag. Den nuværende stærkstrømslov bygger i det væsentlige på de organisatoriske forhold, som var gældende før sidste verdenskrig og har som hovedformål at øve tilsyn med sikkerheden inden for elforsyningen. Af den kommissionsbetænkning, der dannede grundlaget for stærkstrømsloven, fremgår, at kommissionen lagde afgørende vægt på, at der blev skabt lovhjemmel for et organ med beføjelser til at fremme samarbejdet mellem elektricitetsværker med det formål at opnå den størst mulige økonomi ved fremskaffelsen og fordelingen af den for et vist landområde fornødne elektricitet. Eventuelt skulle der også kunne blive spørgsmål om forbindelse mellem flere sådanne landområder. En sådan lovhjemmel blev imidlertid ikke tilvejebragt. Et af ministeren for offentlige arbejder i december 1971 nedsat udvalg fik til opgave at overveje en revision af den gældende lovgivning med sigte på at fremme en organisationsform, der kunne sikre, at væsentlige samfundsinteresser i fremtidens elforsyning kunne blive varetaget på den mest hensigtsmæssige måde med hensyntagen til både den økonomiske effektivitet og de forbrugs- og byudviklingsinteresser, der er til stede. Udvalget skulle samtidig søge at opnå den størst mulige tilslutning fra de interesserede parter til en løsning af de pågældende problemer, idet man skulle have ønske-

ligheden af at tilstræbe en organisatorisk forenkling af eldistributionen for øje. Udvalgsarbejdet, som var tilsigtet gennemført i løbet af et år, gik imidlertid i stå og i juli 1974 besluttede ministeriet for offentlige arbejder at ophæve udvalget under hensyn til, at sager af energipolitisk karakter vedrørende elforsyningen var overført til handelsministeriet.

På samme måde som min forgænger ved dennes forelæggelse i november 1974 af sit forslag til lov om elforsyning, finder jeg det ønskeligt, at man stiler mod en forenklet og effektiv organisationsform inden for elforsyningen. En strukturtilpasning har været i gang gennem en årrække og er i fortsat udvikling, og jeg finder det rigtigt, at man understøtter en sådan udvikling bedst muligt. Da det imidlertid fremgår, at der hersker delte opfattelser hos elforsyningsvirksomhederne og hos kommunerne af, hvilken vægt der skal tillægges henholdsvis virksomhedsinteresserne og byudviklingsinteresserne, synes det ikke at kunne udelukkes, at det kan blive nødvendigt at gribe ind i udviklingen med henblik på, at der kan opnås rimelige og fornuftige resultater. Jeg vil i forbindelse med spørgsmålet om de planlægningsmæssige interesser gerne henlede opmærksomheden på bestemmelsen i lovforslagets § 15, hvorefter bl. a. frednings- og planlægningslovgivningen ikke berøres af loven. Det vil herved være sikret, at f. eks. de planlægningsmæssige interesser bliver afvejet over for de forsyningsmæssige interesser ved forhandling mellem de respektive myndigheder, organisationer m. v.

Spørgsmål 2:

Ministerens stilling til alene at lade lovforslaget omfatte produktion (kraftværker) jfr. lovforslagets målsætning.

Svar:

Efter min opfattelse ville det være ganske utilstrækkeligt, om lovforslaget kun omfat-

ter produktion af elektricitet. Ved planlægningen af elforsyningen er det nødvendigt tillige at inddrage spørgsmålene omkring transmission og distribution af elektricitet, således som det også hidtil har været tilfældet under den gældende lovgivning. Spørgsmålet om tilpasningen til elektricitetsforsyningen i vore nabolande vil også kun kunne inddrages i planlægningen, såfremt loven omfatter elforsyningen som helhed.

Spørgsmål 3:

Bør § 1 ikke tillige tage miljømæssige hensyn?

Svar:

Ved fastlæggelsen af den samlede energipolitik vil de miljømæssige hensyn blive taget i betragtning. Når miljøbeskyttelse ikke omtales i lovforslagets § 1, hænger dette sammen med, at miljøbeskyttelseslovgivningen på samme måde som frednings-, planlægnings- og sikkerhedslovgivning m. v. ifølge lovforslagets § 15 ikke berøres af loven. Koordineringen vil derfor blive varetaget ved et samarbejde mellem de respektive myndigheder.

Spørgsmål 4:

Der bedes meddelt eksempler på styrings- og koordineringsopgaver, der efter ministerens opfattelse løses bedre af handelsministeriet end af elforsyningsselskaberne.

Svar:

Indledningsvis tillader jeg mig at henvise til min besvarelse af spørgsmål 1 vedrørende problemerne omkring strukturtilpasningen inden for elforsyningsområdet. En væsentlig baggrund for ønsket om, at det offentlige får større indsigt på elforsyningsområdet, er imidlertid også de milliardinvesteringer, som også på kort sigt foretages inden for denne sektor, og som bør vurderes og tilrettelægges i sammenhæng med de øvrige investeringer i samfundet — i første række alternative energiinvesteringer. Elforsyningsvirksomhederne har givet udtryk for det ønskelige i opnåelsen af en fuldstændig selvfinansiering af investeringerne, det vil sige fuld indregning af investeringerne i forbrugerpriserne. En sådan ordning er imidlertid efter de gældende pris- og avancelove ikke

mulig, idet det dog herved må tages i betragtning, at monopoltilsynet kun har kunnet gribe ind i prisfastsættelsen for de ikke-kommunale elværker, hvorimod kommunale værkers priser og kommunalt fastsatte forbrugerpriser ikke har været underkastet kontrol. Dette er baggrunden for, at der i lovforslaget er indarbejdet bestemmelser med henblik på indseende med prisdannelsen for elektricitet. De overvejelser, som må foretages i forbindelse med løsningen af investerings-, finansierings- og prisproblemerne, bør gennemføres ud fra et helhedssynspunkt, hvorved der også kan tages hensyn til andre samfundsinteresser end de, som virksomhederne selv kan ventes at tage i betragtning. Som eksempel på et specielt område, hvor netop sådanne helhedssynspunkter vil kunne komme ind i billedet, kan jeg nævne problemerne omkring kombineret produktion af varme og elektricitet i forbindelse med nyanlæg, jfr. bestemmelsen i § 5, stk. 1, nr. 5.

Spørgsmål 5:

Hvad menes der i bemærkningerne til § 1, stk. 3, med anlæg af ubetydelig størrelse? Eksempler udbedes, og kan formuleringen af stk. 2 og 3 ændres, således at den ubestemte undtagelse i stk. 3 undgås, f.eks. ved angivelse af de af loven omfattede anlægstyper, størrelse el. lign.?

Svar:

Bestemmelsen i § 1, stk. 3, må ses som en nødvendig undtagelse fra de generelle regler i § 1, stk. 2. Som nævnt i bemærkningerne til bestemmelsen kan der peges på nød anlæg på hospitaler og produktion til forbrug i egen virksomhed. Med hensyn til anlæg af ubetydelig størrelse er det ikke fundet rigtigt på nuværende tidspunkt at binde sig til en bestemt grænse. Indledningsvis kunne man måske forestille sig at lægge grænsen ved produktionsanlæg med kapacitet på under 5-10 megawatt. En mere bestemt angivelse i lovtæksten er ikke fundet hensigtsmæssig, dels fordi der ikke for øjeblikket foreligger ønsker om sådanne undtagelser, dels fordi det må anses for ønskeligt at have mulighed for administrativt at justere grænserne under hensyn til udviklingen på det teknologiske og forsyningsmæssige område.

Spørgsmål 6:

ad § 2. Hvorledes og i hvilket omfang agter ministeren at holde det energipolitiske udvalg orienteret?

Svar:

Det er min agt i så vidt omfang som muligt at orientere Udvalget generelt om forhold af betydning vedrørende elforsyningen. Jeg finder det endvidere rigtigt, at en sådan orientering og eventuel drøftelse med Udvalget finder sted så vidt muligt forud for udfærdigelsen af generelle forskrifter, jfr. f. eks. bestemmelsen i § 3, stk. 2, i lovforslaget. Jeg henleder samtidig opmærksomheden på, at på de vigtigste områder, § 4 om meddelelse af eneretsbevilling, § 6 om overdragelse af sådan bevilling og § 7 om inddragelse af bevilling eller eneretsbevilling, er Udvalgets tilslutning gjort til en forudsætning.

Spørgsmål 7:

ad § 3. Begrundelsen for grænsen 25 megawatt og 100 kV udbedes.

Svar:

De i § 3, stk. 1, foreslåede grænser på henholdsvis 25 megawatt og 100 kV for elforsyningsvirksomhed, som skal være omfattet af bevillingssystemet, er fastsat efter forhandling med Danske Elværkers Forening. Handelsministeriet havde overvejet, om det var ønskeligt i stedet at anvende en bemyndigelsesbestemmelse, som giver mulighed for en gradvis tilpasning af grænserne, men under hensyn til elværkernes ønske om en klar linje, blev det fundet rimeligt at fastsætte egentlige grænser i selve lovteksten. Som nævnt i bemærkningerne til § 3 anvendes 25 megawatt-grænsen også i miljøloven. Med hensyn til spændingsgrænsen 100 kV danner denne som ligeledes anført i bemærkningerne en naturlig afgrænsning mellem hovedledningsnettet og distributionsnettene, og da det ikke har været hensigten at søge etableret et meget omfattende og administrativt kompliceret bevillingssystem, vil det næppe være forsvarligt at sænke den nævnte grænse.

Spørgsmål 8:

Hvorledes agtes bemyndigelsen benyttet i § 3, stk. 2?

Svar:

Som nævnt i min besvarelse af spørgsmål 1 er den gældende lovgivning vedrørende elforsyningen, herunder afgrænsningen af forsyningsområder m. v., fastlagt i stærkstromslovens § 2, som nu foreslås ophævet. Jeg finder det rigtigt, at man indtil videre udformer forskrifter på baggrund af og under hensyntagen til den praksis, der har udviklet sig omkring administrationen af stærkstromsloven, idet man gradvis må søge at tilpasse bestemmelserne i overensstemmelse med den generelle politik, som først efterhånden vil kunne tilrettelægges, jfr. herved de betragtninger, jeg har anført i forbindelse med besvarelsen af spørgsmål 1. Det er fastslået i selve lovteksten, at de interesserede parter forud skal have lejlighed til at udtale sig om sagen, og som nævnt i min besvarelse af spørgsmål 6 agter jeg inden udfærdigelsen af generelle forskrifter tillige at drøfte sagen med Udvalget.

Bestemmelsen i § 3, stk. 2, giver også mulighed for at træffe konkrete afgørelser, og sådanne kan være påkrævede f. eks. i spørgsmål vedrørende en konkret tvist om afgrænsning af forsyningsområder.

Spørgsmål 9:

Kopi af de udtalelser om lovforslagets principielle indhold, som handelsministeren måtte have modtaget fra de i § 3, stk. 2, nævnte organisationer, udbedes.

Svar:

Jeg har ikke modtaget udtalelser om nærværende lovforslags principielle indhold fra de i stk. 2 nævnte organisationer. Jeg har ført en række forhandlinger med de pågældende organisationer og er bekendt med, at min forgænger i forbindelse med udarbejdelsen af sit forslag til lov om elforsyning modtog henvendelser og førte en række forhandlinger i forbindelse med udformningen af dette forslag. Jeg er endvidere bekendt med, at Danske Elværkers Forening i en skrivelse af 4. december 1974 over for det daværende energipolitiske udvalg i folketinget fremsatte en række bemærkninger til den tidligere regerings forslag. Jeg må i øvrigt gå ud fra, at de pågældende organisationer vil rette direkte henvendelse til Udvalget om lovforslaget.

Spørgsmål 10:

Hvorfor har amterne ingen udtaleret i henhold til § 3, stk. 2?

Svar:

Indledningsvis tillader jeg mig at henvise til bestemmelsen i lovforslagets § 15, hvorefter bl. a. planlægningslovgivning ikke berøres af loven. Da kommunerne imidlertid i vidt omfang er engageret i elforsyningsvirksomheden og samtidig også i de planlægningsmæssige, herunder især byudviklingsmæssige, problemer, som knytter sig til elforsyning, har jeg fundet det nødvendigt at lade disse være omfattet af høringspligten. Jeg henviser i øvrigt til min besvarelse af spørgsmål 11.

Spørgsmål 11:

Finder ministeren ikke, at de kommunale organisationer er tilstrækkeligt repræsenteret i DEF, elektricitetsrådet samt som kraftværkernes interessenter?

Svar:

Bestemmelsen i § 3, stk. 2, er i sin udformning identisk med den tilsvarende bestemmelse i det af min forgænger fremsatte forslag til lov om elforsyning. Jeg har forstået, at dette forslag var udformet efter forhandling med de berørte parter og udtryk for en afvejning af interesserne på området, en afvejning, som jeg har kunnet tiltræde. Jeg henviser i øvrigt til min besvarelse af spørgsmål 1, hvoraf fremgår, hvilke problemer der gør sig gældende med hensyn til tilvejebringelse af enighed om afvejningen af de forskellige interesser.

Spørgsmål 12:

ad § 4. Hvilke krav vil der blive stillet til eneretsbevilling?

Svar:

I princippet vil der ikke blive større forskel på udformningen af en almindelig bevilling og en eneretsbevilling. Lovforslaget vedrører elforsyning, mens anden lovgivning regulerer de sikkerhedsmæssige og miljømæssige spørgsmål omkring anvendelse af kernekraft. På et enkelt område vil det imidlertid være nødvendigt at fastsætte særlige bestemmelser i eneretsbevillingen, nemlig for så vidt angår den organisatoriske til-

rettelæggelse af den i bemærkningerne til § 4 nærmere omtalte fællesvirksomhed. Når det i loven gøres til en forudsætning, at der kun kan gives eneretsbevilling til en enkelt bevillingshaver, vil dette forudsætte, at de 2 store elforsyningssammenslutninger ELSAM og KRAFTIMPORT når til enighed om etableringen af en sådan fællesvirksomhed, som kan sikre, at en eventuel kernekraftudbygning planlægges, projekteres og gennemføres ud fra landspolitiske hensyn. Dette har i givet fald også betydning i relation til lovgivningen om atomanlæg, hvor det forudsættes, at en bestemt virksomhed godkendes som bygherre af anlægget. Det interne økonomiske mellemværende mellem de 2 delta-gende elsammenslutninger kan gøre det rimeligt, at der for hver enkelt værk etableres et byggeselskab. Som understreget i bemærkningerne til § 4 vil det imidlertid være en forudsætning såvel efter elforsyningsloven som også efter atomlovgivningen, at det er fællesvirksomheden, der er den ansvarlige bevillingshaver og bygherre.

Spørgsmål 13:

ad § 5. Har ministeriet kendskab til, hvor mange af de nuværende el-selskabers vedtægter, der vil kunne godkendes?

Hvilke krav vil ministeriet typisk stille til vedtægterne (bedes besvaret ved et udkast til vedtægter, der opfylder ministeriets krav)?

Hvilke frister vil man give el-selskaberne til at opfylde kravene?

Hvilke sanktioner vil for sen opfyldelse eller ikke-opfyldelse af kravene medføre?

Svar:

Handelsministeriet har ikke foretaget en gennemgang af de nuværende elselskabers vedtægter, og spørgsmålet vil derfor ikke kunne besvares. De krav, som typisk vil blive stillet til vedtægterne, kan ikke på nuværende tidspunkt fastlægges i enkeltheder.

Der kan dog peges på visse spørgsmål, der især vil kræve opmærksomhed fra handelsministeriets side. Fastlæggelsen af forsyningsområder og forsyningspligten for en bevillingshaver vil kræve, at der ikke i vedtægterne er modstående bestemmelser. De i min besvarelse af spørgsmål 1 nævnte strukturproblemer kan her komme ind i billedet. Det bemærkes, at en godkendelse ef-

ter § 5 ikke kan træde i stedet for sædvanlig godkendelse i henhold til selskabslovgivningen. Endvidere kan der peges på bestemmelserne om regnskab og revision. Endelig må det være ministeriets opgave at sikre, at vedtægterne ikke i øvrigt er i strid med denne lov.

Opmærksomheden henledes på, at elforsyningsvirksomhedernes vedtægter allerede efter den gældende stærkstrømslov er underkastet godkendelse, ligesom vedtægterne for de selskaber, hvor kommunerne deltager, er underkastet indenrigsministeriets godkendelse. Som det vil fremgå af det ovenfor anførte, er det ikke muligt til Udvalget at udarbejde et udkast til vedtægter, der vil opfylde ministeriets krav. De eksisterende elforsyningsvirksomheders vedtægter er overordentlig omfangsrige og er ret forskelligt affattet, alt efter de opgaver, som selskaberne efter deres formål skal løse, herunder på hvilken måde de deltager i elforsyningen. Det kan således nævnes, at nogle selskaber producerer, transmitterer og distribuerer direkte til forbrugerne, medens andre selskaber kun udfører én eller enkelte af de nævnte opgaver.

Det fremgår af bestemmelsen i lovforslagets § 16, at eksisterende elforsyningsvirksomheder kan fortsætte deres virksomhed uden bevilling, når de blot senest 1 måned efter lovens ikrafttræden har indsendt fornøden ansøgning om bevilling. Det forudsættes herved, at de udøver en virksomhed, som omfattes af bevillingssystemet efter § 3, stk. 1. Den nævnte frist på 1 måned kan efter § 16, stk. 3, forlænges. Såfremt en elforsyningsvirksomhed skulle vægre sig ved at opfylde krav om ændring af vedtægter som forudsætning for opnåelse af bevilling, må den naturlige følge være, at handelsministeriet må meddele afslag på ansøgningen om bevilling. Såfremt en bevillingshaver uden at have indhentet handelsministeriets godkendelse ændrer sine vedtægter, og handelsministeriet finder, at ændringerne er af en sådan karakter, at de ikke kan godkendes, vil det formentlig være nødvendigt at give bevillingshaveren en rimelig frist til at foretage de nødvendige ændringer. Opfylder bevillingshaveren ikke et sådant krav, kan det blive nødvendigt, at handelsministeriet i medfør af bestemmelsen i lovforslagets § 7, stk. 2, forelægger sagen for Udvalget med

henblik på spørgsmålet om, hvorvidt bevillingen bør inddrages. Det bemærkes herved, at udvalgets tilslutning i givet fald er en nødvendig forudsætning.

Spørgsmål 14:

Ad § 5. Omfatter „anlægsarbejder“ i stk. 1, nr. 5, ethvert anlægsarbejde, uanset størrelse (jfr. stk. 1, nr. 4)?

Svar:

De i § 5, stk. 1 nr. 5, omhandlede anlægsarbejder omfatter ikke ethvert anlægsarbejde uanset størrelsen. Det vil kun være sådanne anlægsarbejder, som vedrører produktionsanlæg med kapacitet over 25 megawatt eller transmissions- eller distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV, jfr. herved bestemmelsen i § 3, stk. 1. Anlægsarbejder omfatter såvel nye anlæg som ændringer i produktionskapacitet eller spændingskapacitet. Bestemmelsen i § 5, stk. 1 nr. 4, om udarbejdelse af investerings- og finansieringsplaner er videregående end bestemmelsen i nr. 5, idet den også omfatter kapacitetsudbygning for anlæg under de i § 3, stk. 1, nævnte grænser.

Spørgsmål 15:

Hvorledes agtes tilsynet i henhold til nr. 6 og 7 gennemført i praksis? Hvilke personalevidelser vil være nødvendige hos tilsynsmyndighederne? Hvor store er udgifterne herved? Må el-selskaberne medregne udgifterne hertil i elpriserne? I hvilket omfang vil det være nødvendigt for elforsyningsselskaberne at øge deres personale for at opfylde lovens krav om dobbeltadministration?

Svar:

Tilsynet med bevillingshaverne i henhold til bestemmelsen i § 5, stk. 1 nr. 6, vil blive varetaget af vedkommende kontor i handelsministeriet. Som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget lægger man vægt på ansættelse i handelsministeriet af en sagsbehandler med ingeniøruddannelse og erfaring fra arbejdet inden for el-sektoren. Det er herved forudsat, at en del af tilsynsarbejdet vil kunne udføres af en sådan sagsbehandler også i forbindelse med dennes øvrige arbejde i handelsministeriet. Da tilsynsopgaverne ikke skal omfatte de sikkerhedsmæssige for-

hold vedrørende bevillingshavernes virksomhed, jfr. at disse spørgsmål varetages i henhold til lovgivningen om elektriske stærkstrømsanlæg, vil tilsynets væsentligste opgave blive at påse, at lovens og bevillingens vilkår overholdes. Det kan i denne forbindelse være påkrævet, at tilsynet besigtiger de enkelte virksomheder, eller at handelsministeriet i forbindelse med konkrete spørgsmål søger konsulentbistand her i landet eller i udlandet, og det vil i så fald være de hermed forbundne udgifter, som bevillingshaverne efter bestemmelsen i § 5, stk. 1 nr. 7, skal betale. Det må antages, at der kun vil blive tale om udgifter af ret ubetydelig størrelsesorden. Sådanne udgifter vil bevillingshaverne i henhold til bestemmelsen i § 9 kunne indregne i priserne som nødvendige omkostninger ved administration efter lovens regler. Det kan ikke antages at blive nødvendigt for bevillingshaverne at øge deres personale for at opfylde krav efter § 5, stk. 1 nr. 6.

Spørgsmål 16:

Kan stk. 1s formål opfyldes alene af det foreslåede krav i nr. 1, tillige med et krav om fremlæggelse af 5-årige drifts- og anlægsbudgetter til orientering?

Svar:

Spørgsmålet må besvares benægtende. Der henvises herved også til min besvarelse af spørgsmål 1 og spørgsmål 4.

Spørgsmål 17:

Er det nødvendigt at opstille samme betingelser til bevilling og eneretsbevilling?

Svar:

Spørgsmålet må besvares i al væsentlighed bekræftende. Jeg henviser herved til min besvarelse af spørgsmål 12.

Spørgsmål 18:

Stilles der krav om dansk nationalitet for opnåelse af bevilling og eneretsbevilling?

Svar:

Spørgsmålet må besvares benægtende. I relation til borgere eller selskaber hjemmehørende i EF-lande vil der ikke kunne stilles et sådant krav.

Med den allerede eksisterende elforsyningsstruktur må problemet dog anses for at være af teoretisk karakter.

Spørgsmål 19:

Der ønskes eksempler på, hvilke yderligere vilkår, der vil kunne stilles i henhold til stk. 2?

Svar:

Som anført i bemærkningerne til § 5, stk. 2, giver bestemmelsen mulighed for inden for nærmere angivne grænser, som må anses for særdeles snævre, at fastsætte vilkår udover de i stk. 1 nævnte. Bestemmelsen må anses for at være nødvendig for at kunne tage højde for konkrete omstændigheder i forbindelse med den enkelte bevillingsansøgers forhold. Som eksempel kan nævnes, at der i forbindelse med bevillingsansøgere, der driver virksomhed med ind- eller udførsel af elektricitet, kan være behov for særlige bestemmelser herom i bevillingen. Jeg henviser øvrigt til, at der i lov om naturgasforsyning § 3, stk. 2, er optaget en bestemmelse af mere generel natur end den foreliggende med bemyndigelse til handelsministeren. I forbindelse med behandlingen af dette lovforslag blev det understreget, at forhandlingerne med en bevillingsansøger vil kunne afdække behov for specielle vilkår, som kan supplere de lovhjemlede faste vilkår, uden at det findes muligt på forhånd at konkretisere behovet herfor. Tilsvarende forhold vil kunne gøre sig gældende på elforsyningsområdet.

Spørgsmål 20:

ad § 8. Lovforslagets § 8 åbner mulighed for, at handelsministeren kan fastsætte bestemmelser, der overfører ejendomsretten til selskabernes anlæg til andre. § 9 indebærer, at ministeren i realiteten kan afgøre, om selskaberne skal give overskud eller underskud. § 13 giver handelsministeren hjemmel til at forlange, at selskaberne skal indrette deres produktionsanlæg på en af ministeren nærmere fastsat måde.

Da der ikke er tale om sædvanlige erhvervsregulerende regler, som kendes fra anden lovgivning, men om regler, der kan gribe dybt ind i de virksomheder, der omfattes af love, bedes der om en redegørelse for, hvilke synspunkter der taler for, at

forslaget, hvis det vedtages, vil blive anset for at have karakter af ekspropriation, og hvilke erstatningsretlige konsekvenser dette i givet fald vil få, om nødvendigt bedes indhentet en udtalelse fra juridisk sagskunds-
skab.

Svar:

Jeg henviser til vedlagte udtalelse af dags dato fra justitsministeriet.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

København, den 22. maj 1975.

I skrivelse af 30. april 1975 har folketingets energipolitiske udvalg udbedt sig handelsministerens besvarelse af bl. a. følgende spørgsmål vedrørende forslaget til lov om elforsyning (nr. 180):

„Lovforslagets § 8 åbner mulighed for, at handelsministeren kan fastsætte bestemmelser, der overfører ejendomsretten til selskabernes anlæg til andre. § 9 indebærer, at ministeren i realiteten kan afgøre, om selskaberne skal give overskud eller underskud. § 13 giver handelsministeren hjemmel til at forlange, at selskaberne skal indrette deres produktionsanlæg på en af ministeren nærmere fastsat måde.

Da der ikke er tale om sædvanlige erhvervsregulerende regler, som kendes fra anden lovgivning, men om regler, der kan gribe dybt ind i de virksomheder, der omfattes af love, bedes der om en redegørelse for, hvilke synspunkter der taler for, at forslaget, hvis det vedtages, vil blive anset for at have karakter af ekspropriation, og hvilke erstatningsretlige konsekvenser dette i givet fald vil få, om nødvendigt bedes indhentet en udtalelse fra juridisk sagkunds-kab.“

Under henvisning hertil har handelsministeriet anmodet om en udtalelse fra justitsministeriet.

I den anledning skal justitsministeriet udtale:

1. Det af folketingsudvalget rejste spørgsmål må besvares med udgangspunkt i bestemmelsen i grundlovens § 73, stk. 1, der har følgende ordlyd:

„Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.“

Det er almindeligt antaget, at ikke ethvert offentligretligt indgreb i den private

ejendomsret kan anses som ekspropriation med den virkning, at det kun kan gennemføres under de betingelser, der er fastsat i den nævnte grundlovsbestemmelse.

Afgrænsningen mellem almindelige, erstatningsfrie reguleringer af ejendomsretten over for indgreb, der omfattes af grundlovens § 73, kan imidlertid give anledning til betydelig tvivl, og spørgsmålet herom har givet anledning til indgående drøftelser i den juridiske litteratur. Efter den herskende opfattelse må afgørelsen af, om et ejendomsindgreb har karakter af ekspropriation, bero på et samlet skøn over indgrebets beskaffenhed. Som momenter, der må tillægges betydning ved udøvelsen af dette skøn, peges der navnlig på, i hvilken grad indgrebet er generelt eller konkret, i hvilken grad begrundelsen for indgrebet taler for eller imod at anse det for ekspropriativt, samt indgrebets intensitet, herunder dets større eller mindre indvirkninger på ejerbeføjelserne. Der henvises til Poul Andersen: Dansk Statsforfatningsret (1954) side 734 ff., Alf Ross: Dansk Statsforfatningsret II (2. udg. 1966) side 642 ff. og Max Sørensen: Statsforfatningsret (2. udg. ved Peter Germer) side 407 ff.

Efter justitsministeriets opfattelse må en vurdering på grundlag af disse synspunkter af de indgreb, der hjemles i lovforslagets § 9 og § 13, føre til, at de anses for erstatningsfrie reguleringer, der ikke er omfattet af bestemmelsen i grundlovens § 73.

2. a. For så vidt angår bestemmelsen i lovforslagets § 9, der indeholder hjemmel for en nærmere regulering af prisfastsættelsen ved levering af elektricitet, skal man henvises til, at det er antaget såvel i retspraksis som i den juridiske litteratur, at fastsættelse af maksimalpriser i almindelighed ikke kan anses for ekspropriation, se således navnlig de i U. f. R. 1918 side 495 og 1965

side 293 refererede højesteretsdomme (den sidste kommenteret af H. Schaumburg i U. f. R. 1965 B side 243 ff) samt Kn. Illum: Servitutter (1943) side 60 og samme: Dansk Tingsret (1. udg. 1952) side 61 f.

I hans omtale af spørgsmålet gøres det gældende af Kn. Illum, at en maksimalpris bør kunne tilsidesættes, dersom den er fastsat uden tilbørlig hensyntagen til de næringsdrivendes rimelige fortjeneste, i særdeleshed hvis maksimalprisen har til formål at forberede tvangsovertagelse fra det offentlige side. Heroverfor anføres det imidlertid af H. Schaumburg a. st., at „... såfremt det ... antages, at en maksimalprisbestemmelse kan være så urimelig, at den strider mod grundlovens ekspropriationsbestemmelse, kan dette imidlertid kun gælde i meget grelle tilfælde“. Det fremgår af handelsministerens besvarelse af udvalgets spørgsmål 4, 21, 22 og 28, at det her omtalte forbehold er uden betydning i den foreliggende sammenhæng.

b. For så vidt angår bestemmelsen i lovforslagets § 13 synes spørgsmål om ekspropriation alene at kunne rejses i forhold til den i stk. 1, nr. 1, indeholdte hjemmel til at pålægge elforsyningsvirksomheder at indrette deres produktionsanlæg således, at angivne former for brændsel kan anvendes. Til støtte for at betragte pålæg efter denne bestemmelse som et ekspropriativt indgreb ville det formentlig navnlig kunne anføres, at sådanne pålæg i praksis må forudsættes i vidt omfang at blive udformet som konkrete indgreb over for de enkelte elforsyningsvirksomheder, ligesom opfyldelsen af et sådant pålæg i mange tilfælde vil påføre virksomheden endog meget betydelige udgifter. Virkningen i forhold til ejeren af et pålæg efter denne bestemmelse synes imidlertid at ligge så langt fra kernen af grundlovsbestemmelsens beskyttelsesområde — overførelse af ejendomsret over fast ejendom eller løsøre til en ekspropriant — at der ikke heroverfor kan tillægges de nævnte forhold afgørende betydning. Hertil kommer, at påbud efter § 13 må forudsættes at medføre, at elforsyningsvirksomhederne efter § 9 kan indregne henlæggelser og afskrivninger vedrørende sådanne investeringer samt driftsoms-kostninger i priserne, således at deres samlede nettoprovenu ved elforsyningsvirksomheden ikke forringes, jfr. herved de tilsva-

rende bemærkninger til bestemmelsen i lovforslagets § 10, stk. 5.

3. Bestemmelsen i lovforslagets § 8 har følgende ordlyd:

„§ 8. I bevilling og eneretsbevilling fastsættes bestemmelser om, hvorledes der ved ophør eller fortabelse af denne skal forholdes med de af bevillingen omfattede produktions-, transmissions- og distributionsanlæg.“

Det fremgår af bemærkningerne til denne bestemmelse (lovforslaget side 9), at den er begrundet i hensynet til at sikre, at alle brugelige anlæg, der kan repræsentere milliardværdier og meget betydelige samfundsinteresser, holdes i gang, uanset at anlæggets ejers bevilling fortabes eller ophører (f. eks. ved udløb). Der er således ingen tvivl om, at de bevillingsklausuler, der som følge af den nævnte bestemmelse skal optages i enhver bevilling eller eneretsbevilling efter loven, vil indeholde hjemmel for i påkommende tilfælde at gennemføre en afståelse af ejendomsret mod anlægsejerens ønske.

Dette er imidlertid ikke i sig selv ensbetydende med, at bestemmelsen i lovforslagets § 8 kan karakteriseres som en ekspropriationsbestemmelse. Det afgørende i så henseende er, om den afståelse af ejendomsret, bestemmelsen hjemler, kan karakteriseres som en tvangsmæssig afståelse i grundlovens forstand, jfr. herved formuleringen af grundlovens § 73, stk. 1, 2. pkt.: „Ingen kan *tilpligtes* at afstå sin ejendom ...“

Det bemærkes i denne forbindelse, at bestemmelsen i lovforslagets § 8 alene fastsætter, at den i bestemmelsen indeholdte hjemmel til ejendomsafståelse skal optages som vilkår i de bevillinger og eneretsbevillinger, der fremtidig udstedes efter loven. Det kunne derfor gøres gældende, at den pligt til at tåle ejendomsafståelse, som bestemmelsen hjemler, ikke kan sidestilles med den ubetingede, pligtmæssige afståelse, grundlovsbestemmelsen fortrinsvis sigter til, men snarere har karakter af en frivilligt påtaget forpligtelse som modydelse for den begunstigelse, der ligger i opnåelse af bevilling eller eneretsbevilling efter loven.

Det her rejste spørgsmål ses i den statsretlige litteratur kun mere indgående behandlet af Alf Ross: Dansk Statsforfatningsret II (2. udg. 1966) side 662 f. Det anføres her bl. a.:

„På den anden side er det klart at afståelser og begrænsninger en ejer frivilligt indgår på i mangfoldige tilfælde ikke vil være ekspropriation. Staten må kunne købe eller lokke visse ejere til at indgå på visse afståelser af eller begrænsninger i deres ejendomsret mod at tilsige dem visse lempelser i byrder, der ellers retmæssigt ville hvile på dem, uden at afståelsen eller begrænsningen kan anses for ekspropriation. Grænsen mellem de tilfælde der må betragtes som (masket) ekspropriation, og de tilfælde der er virkelig frivillige ordninger, må principielt bero på arten og styrken af den pression der udøves mod den ejer der ikke frivilligt går med. Hvis de byrder eller ulemper han da udsættes for, ikke har nogen anden rimelig begrundelse end netop at være et pressionsmiddel, og dersom pressionen er af betydelig styrke, synes det rimeligt at antage at forholdet har karakter af ekspropriation . . . Hvis derimod den ulempe, der rammer den modvillige ejer er en byrde, der allerede ud fra andre hensyn er pålagt ham og andre i lignende stilling kan den omstændighed, at de ejere der indgår på en ejendomsbegrænsning derved opnår særlige fritagelser, ikke bringe forholdet ind under ekspropriations-synspunktet.“

Til støtte for det gengivne standpunkt henviser forfatteren navnlig til den i U. f. R. 1921 side 148 refererede højesteretsdom.

Ved vurderingen af de gengivne syns-

punkters betydning i den foreliggende sammenhæng må bestemmelsen i lovforslagets § 8 sammenholdes med overgangsbestemmelsen i § 16, stk. 2. Efter denne bestemmelse kan elforsyningsvirksomheder, der før lovens ikrafttræden udøvede en virksomhed, som omfattes af bevillingssystemet efter lovforslagets § 3, stk. 1, jfr. §§ 5-8, kun lovligt fortsætte deres virksomhed, dersom de opnår bevilling dertil efter den nye lov. I hvert fald i forhold til sådanne virksomheder er justitsministeriet tilbøjelig til at antage, at den ejendomsafståelse, lovforslagets § 8 hjemler, må anses for „tvangsmæssig“ i relation til grundlovens § 73.

Det forhold, at bestemmelsen i lovforslagets § 8 herefter formentlig må karakteriseres som en bestemmelse om ekspropriation, er imidlertid ikke ensbetydende med, at indgreb, der gennemføres efter den nævnte bestemmelse, vil udløse erstatningskrav mod staten. Dette vil kun være tilfældet, hvis der ikke på anden måde sikres virksomheden erstatning for det økonomiske tab, indgrebet medfører. Hertil er der ikke taget stilling med formuleringen af lovforslagets § 8, der imidlertid åbner mulighed for at udforme de bestemmelser, der skal optages i enhver bevilling således, at der sikres virksomhederne fuld erstatning for tab som følge af tvangsmæssige afståelser, f. eks. i form af ydelse af vederlag fra en ny bevillingshaver.

P. m. v.

Bitsch.

Spørgsmål 21:

ad § 9. Hvilke fordele og ulemper vil der være forbundet med de foreslåede kalkulationsregler?

Svar:

Dersom elforsyningerne følger ensartede kalkulationsregler, vil en sammenligning mellem deres driftsresultater blive gjort lettere og mere overskuelig, hvilket må tillægges vægt ved en samlet vurdering af elforsyningernes økonomiske forhold. Dette vil tillige fremme mulighederne for et indbyrdes samarbejde.

Den foreslåede fastsættelse af regler for afskrivninger, henlæggelser og forrentning af indskudskapital forudsættes at ske under hensyntagen til såvel samfundets som branchens særlige forhold.

Der må i en overgangsperiode antages at opstå visse ekstra omkostninger bl. a. til administration for den del af elforsyningerne, som må omlægge deres kalkulationsprincipper.

Spørgsmål 22:

Hvorfor må selskaberne ikke som andre erhvervsvirksomheder indregne henlæggelser til nyinvesteringer og forrentninger af egenkapital? Under hvilke omstændigheder kan det forventes, at el-prisudvalget vil tillade forrentning af egenkapital? Hvor høj forrentning kan forventes tilladt?

Svar:

I almindelighed betragtes henlæggelse til investeringer som disponering af en del af virksomhedernes overskud. Den skattefri henlæggelse til investeringsfonds beregnes således på grundlag af overskuddet.

De færreste elforsyningsvirksomheder drives med henblik på at opnå overskud eller forrentning af egenkapital.

I de få tilfælde, hvor der tilsigtes en forrentning af indskudskapitalen, vil der blive taget hensyn hertil. I 4. afsnit i bemærkningerne til lovforslagets § 10 er anført, at begrebet „urimelige“ forudsættes at hvile på det tilsvarende begreb i monopollovgivningen, jfr. monopollovens § 11.

Der kan ikke på forhånd tages stilling til, hvilken forrentning der vil kunne tillades indregnet i elpriserne.

Spørgsmål 23:

Vil der ved fastsættelse af regler i henhold til stk. 2 blive taget hensyn til kraftværkerens regnskabsår?

Svar:

Det vil ved fastlæggelsen af kalkulationsregler være nødvendigt at tage hensyn til, at kraftværkerne og elforsyningsvirksomhederne for tiden har forskellige regnskabsår, men på længere sigt vil det formentlig være ønskeligt, om alle forsyninger følger samme regnskabsperiode.

Der henvises i øvrigt til første del af be-
svarelsen af spørgsmål 21.

Spørgsmål 24:

Ad § 9. Kan der gives en definition på „rimelige“ driftsøkonomiske principper i stk. 3, og vil samme fordelingsnorm gælde både for så vidt angår traditionelle kraftværker og kernekraftværker? Eksempler fra kraftværker ønskes.

Svar:

Efter lovforslagets § 9, stk. 3, skal elforsyningsvirksomheder, som i kombineret produktion leverer varme og elektricitet, fordele omkostninger efter rimelige driftsøkonomiske principper.

Omkostninger, der rettelig vedrører den ene af de to produktioner, bør således ikke kunne overvæltes på den anden. En del af omkostningerne er imidlertid fællesomkostninger, der ikke objektivt kan fordeles på de to produktioner.

Et udvalg nedsat af Danske Elværkers Forening (kraftvarmeudvalget) har i en betænkning afgivet 1961 angivet retningslinjer for fordeling af kraft-varmeværkers udgifter mellem el- og fjernvarmeproduktion.

Da de to produktioner og mulighederne for afsætning kan have varierende betydning for de enkelte kraft-varmeværker, kan der næppe regnes med samme fordelingsnorm for alle værker og fra år til år. Det vil f. eks. være vanskeligt for et stort værk at finde afsætning for al den energi, der ikke kan udnyttes til elproduktion, hvis det ikke ligger nær en storby. Dette vil især have betydning for kernekraftværker.

Der vil snarest fremkomme eksempler,

der illustrerer fordelingen af brændselsomkostningerne på el og fjernvarme.

Spørgsmål 25:

Kan § 9 erstattes af regler om, at

1. værkerne skal hvile i sig selv,
2. hidtidig praksis med selvfinansiering opretholdes,
3. fordelingen af omkostningerne ved kraft-varmeværker skal ske således, at varmen alene belastes med de omkostninger, som udvindingen medfører, og
4. energiforsyning ikke kan gøres til genstand for skattemæssig belastning?

Svar:

Opmærksomheden henledes på, at § 9 ikke blot omfatter værkers, men også distributionsselskabers, herunder kommuners, prisfastsættelse.

Dersom § 9 erstattes med de foreslåede regler, ville en opretholdelse af hidtidig praksis m. h. t. selvfinansiering medføre meget stor ulighed mellem de enkelte forsyninger og landsdele, hvilket ikke ville være i overensstemmelse med lovens almindelige formål.

En fordeling af omkostninger på kraft-varmeværkerne, således at varmen alene belastes med sine specifikke omkostninger, vil medføre, at elektriciteten belastes med alle de øvrige omkostninger, herunder samtlige fælles omkostninger for de to produktioner.

Dersom elforsyningsvirksomhederne skal hvile i sig selv, vil der næppe i praksis opstå noget spørgsmål om skattemæssig belastning, ligesom elektriciteten ikke kan anvendes som kommunalt beskatningsobjekt.

Spørgsmål 26:

På hvilke punkter fraviger §§ 9-12 de i pris- og monopollovgivningen gældende regler?

Svar:

I modsætning til monopolloven og pris- og avanceloven af 15. februar 1974 omfatter lovforslagets §§ 9-12 alle elforsyninger — også de offentligt ejede.

§ 9 indeholder kalkulationsregler, som vel i princippet kunne gennemføres i henhold til pris- og avancelovens § 6, stk. 2, dog ikke

over for de kommunale elforsyninger. Forholdene inden for denne branche er imidlertid så specielle, at det som udførligt omtalt i bemærkninger til lovforslaget (side 6-7) har givet monopoltilsynet anledning til at afgive indberetning til handelsministeriet (offentliggjort i „meddelelser“ fra monopoltilsynet 1974, s. 354).

§ 10 indeholder en ubetinget anmeldelsespligt for de af elforsyningerne fastsatte priser og betingelser.

Monopolloven indeholder kun umiddelbar anmeldelsespligt i § 6, stk. 1, for så vidt angår aftaler og vedtagelser. De af enkeltvirksomheder og sammenslutninger fastsatte priser og betingelser skal kun anmeldes efter påkrav, jfr. monopollovens § 6, stk. 2.

Ugyldighedsbestemmelsen i forslaget § 10, stk. 3, får derved et videregående indhold end den tilsvarende bestemmelse i monopollovens § 8. Ugyldighedsbestemmelsen vil først og fremmest få betydning for ændringer af priser og betingelser, idet disse først bliver gyldige, når anmeldelse har fundet sted.

Det udvalg, som foreslås nedsat i henhold til lovforslagets § 11, består af en uafhængig formand og 4 medlemmer, der repræsenterer elforsynings- eller kommunale interesser, og 4 medlemmer, der er uafhængige af disse interesser.

Monopolrådet, der består af en formand og 14 medlemmer, er principielt sammensat på samme måde. I betænkningen fra det folketingsudvalg, der behandlede forslaget til monopollov (Folketingstidende 1954-55 B, sp. 227) forudsattes det, at de medlemmer, der ikke behøver at være uafhængige af erhvervsvirksomheder m. v., indstilles af Andelsudvalget, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, handelens organisationer, Håndværksrådet, Industrirådet og landbrugets hovedorganisationer.

Spørgsmål 27:

ad § 11. En definition af „forbrugerinteresser“ udledes.

Svar:

Begrebet må forstås i vid betydning, således at det dækker såvel husholdnings- som erhvervsforbruget og i øvrigt forbruget i den offentlige sektor.

Spørgsmål 28:

ad § 9. I hvilke henseender har el-prisudvalget med den foreslåede sammensætning bedre mulighed end selskaberne for at vurdere nyinvesteringer ud fra saglige og forretningsmæssige synspunkter?

Svar:

Det bemærkes, at det er handelsministeriet, der efter bestemmelsen i § 9, stk. 2, fastsætter regler for elprisudvalgets tilslutning til, at der i prisen for elektricitet indregnes henlæggelser til nyinvesteringer. Ved fastsættelsen af sådanne regler vil handelsministeriet tage hensyn til de udbygningsplaner, der udarbejdes efter § 5, stk. 1, nr. 4, og til anlægsarbejder, som godkendes efter § 5, stk. 1, nr. 5. Med hensyn til nødvendigheden af, at det offentlige går ind i disse vurderinger, henviser jeg til min besvarelse af spørgsmål 4. Elprisudvalgets opgave på dette område vil være begrænset til at administrere de af handelsministeriet fastsatte regler.

Spørgsmål 29:

ad § 11. Hvem tænkes udpeget som juridisk, nationaløkonomisk, regnskabsmæssig og teknisk sagkyndige? (Højesteretsdommere, professorer eller andre?).

Svar:

På nuværende tidspunkt har jeg ikke taget stilling til, hvorledes de nævnte medlemmer af elprisudvalget skal udpeges. Jeg vil dog finde det naturligt, at der som juridisk medlem udpeges en dommer eller juridisk professor. Som nationaløkonomisk og regnskabsmæssig sagkyndige kunne man forestille sig professorer, embedsmænd eller på det regnskabsmæssige område en statsautoriseret revisor. Den teknisk sagkyndige kunne måske hentes fra Elektricitetsrådet, Danmarks Tekniske Højskole eller muligvis fra industrien. Jeg henviser i denne forbindelse til min kommentar til Industrirådets skrivelse (bilag 3).

Jeg vil gerne understrege, at vi i handelsministeriet vil lægge særlig vægt på at finde frem til personer, der dels er i besiddelse af høje faglige kvalifikationer, dels gennem deres arbejde og virksomhed må antages at have gjort sig egnet til at medvirke til løsningen af de vanskelige spørgsmål, som

knytter sig til prisindseendet med elsekto- ren. Det kan heller ikke udelukkes, at enkeltpersoner vil kunne være i stand til at dække mere end én sagkundskab.

Spørgsmål 30:

ad § 12. I hvilket omfang offentliggøres elprisudvalgets afgørelser?

Svar:

I henhold til forslaget § 10, stk. 2, skal elforsyningernes priser og betingelser være offentligt tilgængelige, medmindre elprisudvalget tiltræder, at de ikke offentliggøres.

Sådanne undtagelser tænkes administreret på samme måde som monopollovens § 9, stk. 2, dvs. at offentliggørelse kun under ganske særlige omstændigheder kan undlades. Dette vil kræve, at en offentliggørelse kunne skade almindelige samfundsinteresser eller påføre erhvervsvirksomheder væsentlige økonomiske tab.

Såfremt en afgørelse fra elprisudvalget medfører ændringer i en elforsynings priser og betingelser, vil disse ændringer derfor i næsten alle tilfælde være tilgængelige for offentligheden.

Spørgsmål 31:

ad § 13. Handelsministeren bedes bekræfte, at paragraffen alene er tænkt benyttet ved indførelse af generelle ordninger, således at konkurrencen ikke forvrides.

Svar:

Jeg kan bekræfte, at den i lovforslagets § 13, stk. 1, nr. 3, indeholdte bemyndigelse alene er tænkt benyttet ved udstedelse af generelle forskrifter.

Dette gælder derimod ikke bemyndigelserne i nr. 1 og nr. 2. For eksisterende elværkers vedkommende vil værkernes forskellige konstruktion og indretning nødvendiggøre individuel behandling af værkerne. Af de eksisterende elværker er nogle rent oliefyrede, enkelte kun kulfyrede, medens flere er indrettet til benyttelse af såvel olie som kul. Det er tidligere af elværkerne oplyst, at der kan benyttes indtil 70 pct. kul i elproduktionen, men dette gælder totalt for elværkerne og er således ikke udtryk for forholdene på det enkelte værk. Ikke alle eksisterende elværker vil teknisk set — eller på

økonomisk forsvarlig måde — kunne indrettes således, at de bliver i stand til at skifte mellem det nu anvendte brændsel og en anden nærmere angiven form for brændsel. Benyttelse af bemyndigelsen i nr. 1 må derfor afhænge af de konkrete forhold på det enkelte elværk, og det følger heraf, at dette ligeledes må gælde med hensyn til bemyndigelsen i nr. 2.

Når det gælder opførelsen af nye — konventionelle — elværker, er det et hovedformål at sikre, at sådanne værker ikke bliver ensidigt afhængige af olietilsførsler, jfr. herved bemærkningerne til lovforslagets § 13 vedrørende EF-direktiv om opførelse af nye kraftværker, der udelukkende eller overvejende anvender mineraloliebrændstoffer. Der vil i forbindelse med opførelse af nye konventionelle kraftværker kunne udstedes generelle forskrifter, der sikrer, at sådanne værker ikke indrettes ensidigt til fyring med olie, idet der dog må forudses at kunne opstå behov for undtagelser fra en sådan regel, hvor særlige forhold gør sig gældende.

Jeg skal i øvrigt pege på, at der i forbindelse med en eventuel kommende dansk naturgasforsyning vil kunne blive behov for at pålægge elværker på visse tider af året at anvende naturgas i elproduktionen. Pålæg herom vil ifølge sagens natur kun kunne gives elværker, der teknisk og på økonomisk forsvarlig måde kan omstilles til anvendelse af naturgas og samtidig er placeret på hensigtsmæssig måde i forhold til rørledningerne for naturgas.

Til det rejste spørgsmål om konkurrenceforvriddning skal jeg dels bemærke, at omkostningerne ved eventuelle pålæg givet i medfør af § 13 vil kunne indkalkuleres i salgspriserne for elektricitet, dels henviser til, at der ikke består noget konkurrenceforhold mellem elværkerne indbyrdes. De virkninger, som eventuelle individuelt givne pålæg efter § 13 vil kunne få på forbrugerpriserne for elektricitet må påregnes at ville blive af så beskeden størrelse, at de næppe kan tillægges større betydning.

Jeg henleder i øvrigt opmærksomheden på min besvarelse af udvalgets spørgsmål nr. 32.

Spørgsmål 32:

ad § 13. Bør paragraffen tilføjes en bestemmelse om, at handelsministeren kan fast-

sætte elforsyningsvirksomhedernes nyttevirkningsgrad?

Svar:

En bestemmelse som den pågældende, der tager sigte på opnåelse af størst mulig nyttevirkning af det af elværkerne anvendte brændsel, må ses i sammenhæng med spørgsmålet om udnyttelse af elværkernes „overskudsvarme“ til f. eks. bygningsopvarmning (fjernvarme).

Jeg vil være positiv over for en tilføjelse til § 13 af den nævnte karakter, og såfremt udvalget tilslutter sig forslaget vil jeg være rede til at stille ændringsforslag til lovforslagets § 13, således at der som nyt stk. 1, nr. 3, indføjes:

„3) at indrette deres produktionsanlæg med sigte på opnåelse af størst mulig nyttevirkning af det anvendte brændsel, herunder ved kombineret el- og varmeproduktion.“

§ 13, stk. 1, nr. 3, bliver herefter § 13, stk. 1, nr. 4.

I tilslutning hertil og med henvisning til min besvarelse af udvalgets spørgsmål nr. 31 skal jeg bemærke, at benyttelse af en bemyndigelse som den nævnte ikke vil kunne ske ved udstedelse af generelle forskrifter, men forudsætter individuel behandling af elværkerne, idet bl. a. disses geografiske placering i forhold til bebyggede områder vil være afgørende for hensigtsmæssigheden af kombineret el-varme produktion. Også andre forhold kan blive af betydning for benyttelse af bestemmelsen. F. eks. kan det tænkes, at ny lovgivning kan blive nødvendig til sikring af den indenfor det pågældende geografiske område nødvendige tilslutning til fjernvarmeleverancer fra det pågældende værk.

Spørgsmål 33:

ad § 17. Hvorfor omfatter lovforslaget ikke Færøerne og Grønland?

Svar:

For Færøernes vedkommende er elforsyningen et særanliggende, hvorfor Færøerne ikke omfattes af lovforslaget.

For Grønlands vedkommende indeholdt det af den forrige regering fremsatte lovforslag bestemmelse om, at loven ikke gjaldt for Grønland, men at den kunne sættes i

kraft ved kgl. anordning med de afvigelser, som de grønlandske forhold tilsiger. Når en tilsvarende bestemmelse ikke er medtaget i nærværende lovforslag, skyldes dette, at Grønlandsministeriet har udtrykt ønske herom, også fordi forholdene på Grønland, og den måde den grønlandske elforsyning er tilrettelagt på, i så høj grad adskiller sig fra forholdene hernede, at lovforslagets hovedprincipper næppe vil kunne finde anvendelse på Grønland.

Spørgsmål 34:

Det bedes oplyst, om der er hentet inspiration i udenlandsk lovgivning under forarbejde med lovforslaget. I bekræftende fald bedes denne oplyst.

Svar:

Spørgsmålet må besvares benægtende. Lovgivningen i udlandet på dette område er så forskellig fra land til land, øjensynligt på grund af forskellene i forsyningsstruktur, at det ikke er fundet rimeligt at lægge udenlandske lovgivningsprincipper til grund.

Spørgsmål 35:

Hvorledes harmonerer forslaget med elforsyningslovgivningen i EF?

Svar:

Jeg henviser til min besvarelse af spørgsmål 34, hvoraf fremgår, at lovgivningen i udlandet er meget differentieret. Dette gælder også inden for EF. Det bemærkes herved, at der bortset fra de i bemærkningerne til lovforslagets § 13 nævnte EF-direktiver og EF-direktivforslag ikke er iværksat harmoniseringsbestrebelse inden for EF på dette lovgivningsområde.

Spørgsmål 36:

Udvalget udbeder sig ministerens kommentarer til nedenstående ændringsforslag:

§ 4, stk. 1, ændres til:

„Elproduktion med kernebrændsel som energikilde må kun finde sted efter eneretsbevilling. Eneretsbevilling skal gives ved lov.“

Svar:

Når bemærkningerne til lovforslagets § 4 er udformet, således som også angivet i motiveringen for det stillede spørgsmål, er

dette udtryk for, at der i regeringen såvel som i folketinget må ske en sådan samlet bedømmelse af de forskelligartede forhold, som har sammenhæng med kernekraftproblemerne.

For så vidt angår de forsyningsmæssige forhold er der efter min opfattelse ikke tvivl om, at det vil være en fordel, om Danmarks energiforsyning kan suppleres med kernekraft, således at vi kan nedbringe i et vist omfang oliens dominerende andel.

Med hensyn til de økonomiske, herunder de valutariske, forhold er det endnu usikkert, hvilken størrelsesorden de økonomiske fordele ved kernekraft vil have fremfor olie og kul. Spørgsmålet er også afhængigt af eksisterende elproduktionskapacitet.

Det vil være regeringens ansvar at tilvejebringe det samlede grundlag for stillingtagen til kernekraftspørgsmålet, og dette vil rent praktisk ske gennem en koordinering af de forskellige myndigheders arbejde på dette område.

Efter at der af undervisningsministeren er fremsat ændringsforslag til forslag til lov om atomanlæg, således at denne lov først træder i kraft ved særlig lov, er det min opfattelse, at drøftelsen af det principielle spørgsmål for eller imod kernekraft naturligt kan finde sted i forbindelse med behandlingen af ikrafttrædelsesloven. Meddelelse af eneretsbevilling vil ikke blive aktuelt, før ikrafttrædelsesloven er vedtaget, og før end spørgsmålet om eventuel afholdelse af folkeafstemning er afklaret. På denne baggrund finder jeg ikke at kunne tilslutte mig det i spørgsmålet indeholdte ændringsforslag til § 4, stk. 1, i forslag til lov om elforsyning. Det må herved også tages i betragtning, at de sikkerhedsmæssige spørgsmål, der knytter sig til kernekraft, må anses for at være den vigtigste faktor i forbindelse med stillingtagen for eller imod kernekraftanvendelse i Danmark.

Spørgsmål 37:

I besvarelsen af spørgsmål 1 henvises til den tidligere handelsministers forelæggelsestale af 15. november 1974. Således foranlediget anmoder man handelsministeren om at oplyse, hvorvidt han kan tilslutte sig følgende bemærkninger i den nævnte forelæggelsestale, som ikke forekommer ved forelæggelsen af F. 180:

Bilag til bet. o. lovf. om elforsyning.

1. „Det er ikke tanken gennem bevillings-systemet at gribe ind i den bestående ejer- og organisationsstruktur — jeg ser her bort fra kernekraftproblematikken“.
2. „Selv om det måske her forekommer overflødig, vil jeg gerne understrege, at regeringen ingen hensigter har om statens overtagelse hverken helt eller delvis af elsektoren. Vi ønsker tværtimod at understøtte de strukturtilpasninger, som finder sted lokalt, regionalt og på landsbasis, og vi anser det ikke mindst som værende af stor betydning, at man især på distributionsområdet planlægger i nøje samklang med den kommunale planlægning i øvrigt.“

Svar:

Indledningsvis vil jeg gerne henvise til, at det foreliggende lovforslag bortset fra nogle ganske få mindre ændringer er identisk med det lovforslag, som min forgænger i november 1974 fremsatte i folketinget. I min forelæggelsestale fremhævede jeg netop dette forhold, idet jeg gav udtryk for ønsket om, at lovforslaget kunne finde bred tilslutning i tinget.

Med hensyn til punkt 1 i spørgsmålet til-lader jeg mig at henvise til min besvarelse af spørgsmål 1, sidste afsnit, hvoraf fremgår, at jeg helst ser, at virksomhederne selv i samarbejde med kommunerne når frem til en fornuftig strukturtilpasning, men at jeg ikke tør udelukke, at det kan blive nødvendigt at gribe ind i udviklingen med henblik på, at der kan opnås rimelige og fornuftige resultater. Det er min opfattelse, at det vil være urealistisk at søge gennemført en lovgivning som den her foreslåede og så på forhånd tilkendegive, at man ikke agter at benytte de givne hjemler i tilfælde, hvor det på grund af forskellige opfattelser hos elforsyningsvirksomhederne og kommunerne skulle vise sig umuligt ad forhandlingens vej at nå til fornuftige og rimelige resultater. Min besvarelse af dette punkt må imidlertid ses i sammenhæng med besvarelsen af punkt 2 i spørgsmålet, hvor jeg ganske kan tilslutte mig min forgængers bemærkning om, at regeringen ingen hensigter har om statens overtagelse hverken helt eller delvis af elsekto-ren. Jeg deler også ganske den opfattelse, at det er ønskeligt at understøtte de strukturtilpasninger, som finder sted lokalt, regionalt

og på landsbasis, og er ligeledes enig i, at der bør planlægges i nøje sammenhæng med den kommunale planlægning i øvrigt især for så vidt angår eldistributionsområdet.

Spørgsmål 38:

Når der tilsigtes så vidtrækkende handelsministeriel bestemmelsesret vedrørende energiproduktionen, som svaret på spørgsmål 1 antyder, bedes det oplyst, hvorfor alene el-forsyningen er omfattet af lovforslaget. Burde ikke tillige gasværkerne, flaskegasproducenter og andre forsyningsvirksomheder være omfattet af lovforslaget?

Svar:

Når alene elforsyningen er omfattet af lovforslaget, skyldes dette denne sektors helt afgørende betydning for samfundet både med hensyn til dens omfang i forhold til den samlede energiforsyning, men især også med hensyn til dens karakter af en livsvigtig samfundsfunktion. Såfremt vi her i landet gennem almindelig naturgasforsyning får en større del af landets energiforsyning dækket med gas, end det for øjeblikket er tilfældet, vil der naturligvis være behov for en lovgivning, og en sådan er da også gennemført i 1972, jfr. lov om naturgasforsyning. Med hensyn til forsyningen med mineralolie og mineralolieprodukter kan jeg henvise til den netop gennemførte lov om oplysnings- og salgspflicht vedrørende kulbrinter, som må anses for at være et første skridt i retning af at opnå større indsigt i oliefor-syningsvirksomhedernes forhold. Efterhånden som det internationale samarbejde udvides, kan der opstå behov for yderligere lovgivning vedrørende disse virksomheder.

Elsektorens samfundsmæssige betydning understreges også af de meget betydelige investeringer, som er påkrævet for at sikre elforsyningen, og det er især også dette forhold, som har understreget nødvendigheden af, at der gennemføres en lovgivning som dea foreslåede.

Spørgsmål 39:

Udvalget udbeder sig andre eksempler end de i svaret på spørgsmål 4 anførte. I denne forbindelse ønskes oplyst, om hensynet til rationel udnyttelse af energien kan tilgodeses ved fastsættelse af visse normer for udnyttelse af energien eller om der via

beskatnings- eller afgiftslovgivning kan ske påvirkning af el- og varmeproducenterne til en mere hensigtsmæssig udnyttelse.

Svar:

I min besvarelse af spørgsmål 4 henviste jeg især til investerings-, finansierings- og prisproblemerne set i sammenhæng med strukturtilpasningen inden for elforsyningsområdet som eksempler på styrings- og koordineringsopgaver, der kræver medvirken og indflydelse fra samfundets side. Også i overensstemmelse med indholdet af 2. led i spørgsmålet vil jeg gerne pege på bestemmelserne i § 10, stk. 5, og i § 13, som eksempler på sådanne styrings- og koordineringsopgaver.

Bestemmelsen i § 10, stk. 5, giver elprisudvalget en fakultativ adgang til at give pålæg om ændring af priser eller betingelser i tilfælde, hvor disse må antages at ville medføre en i samfundsmæssig henseende uøkonomisk anvendelse af energi. En række undersøgelser vedrørende forskellige opvarmningsmetoders hensigtsmæssighed er iværksat, og resultaterne af sådanne undersøgelser vil eksempelvis kunne danne grundlag for en mulig anvendelse af § 10, stk. 5. Ved introduktionen af mere sekundære energikilder, hvis anvendelse har som forudsætning, at de kan suppleres med elektricitet fra det offentlige forsyningsnet — f. eks. varmepumper eller vindkraftanlæg — kan det være af stor betydning, hvorledes forholdet mellem de faste elafgifter og de løbende afgifter er fastlagt i elværkernes takstpolitik. De sekundære energikilders anvendelse kræver investeringer, som sammen med høje faste afgifter kan vise sig at være prohibitive. Jeg vil heller ikke på forhånd afvise, at det kan være påkrævet gennem særlig lovgivning, der retter sig mod forbrugeren, at påvirke forbruget i en bestemt retning, f. eks. gennem beskatning eller afgifter. Jeg tillader mig i øvrigt at henvise til den af handelsministeriet udarbejdede redegørelse af april 1975 for udviklingen i energiforbruget og energipolitiske aktiviteter, afsnit VI, punkt 1-5, og til min skrivelse af 6. maj 1975 til Udvalget, hvori jeg fremhævede betydningen af at opnå den størst mulige energiøkonomi. For så vidt angår spørgsmålet om kombineret produk-

tion af elektricitet og varme henviser jeg til min besvarelse af spørgsmål 32.

Spørgsmål 40:

I tilknytning til ministerens svar på udvalgets spørgsmål 6 ønskes oplyst, hvilket indhold modifikationen „så vidt muligt forud for“ i 2. sætning har.

Svar:

Den i min besvarelse af spørgsmål 6 indholdte modifikation skyldes ikke sådanne omstændigheder, at det er mig magtpåliggende at fastholde den. Jeg tvivler meget på, at der skulle kunne foreligge en situation, hvor det ville være påkrævet at udstede generelle forskrifter i henhold til § 3, stk. 2, så hurtigt, at der ikke ville være tid til en drøftelse med Udvalget.

Spørgsmål 41:

Hvilke eventuelle konkrete afgørelser i henhold til bemyndigelsen i § 3, stk. 2, kan der eksempelvis peges på? Jfr. ministerens svar på udvalgets spørgsmål 8.

Svar:

Som nævnt i min besvarelse af spørgsmål 8 kan der blive tale om afgørelse af en konkret tvist om afgrænsning af forsyningsområder. Herudover kan der tænkes behov for at træffe afgørelser i forbindelse med samarbejdet mellem de forskellige forsyningsvirksomheder i tilfælde, hvor parterne ikke ved forhandling har kunnet nå til enighed. I forbindelse med spørgsmål om forsyningspligt kan det ej heller udelukkes, at det kan blive nødvendigt at træffe afgørelse i sager vedrørende leveringsnægtelse.

Spørgsmål 42:

Agter handelsministeriet at godkende eksisterende vedtægter, for så vidt de ikke er direkte mangelfulde, eller ønsker ministeriet at gennemføre en tilpasning af vedtægterne til et fælles mønster, eventuelt til et mønster for hver type af selskaber? (Jfr. ministerens svar på udvalgets spørgsmål 13).

Svar:

Som det vil fremgå af min besvarelse af spørgsmål 13, har jeg ikke nogen forudfattet mening om, hvorledes godkendelsesprocedu-

ren for vedtægterne mest hensigtsmæssigt kan tilrettelægges. Dette skyldes især også, at det meget vel kan tænkes, at en række ansøgere om bevilling vil indsende helt nye vedtægter i forbindelse med strukturtilpassningsaftaler mellem forskellige elforsyningsvirksomheder. Det er ikke for mig afgørende, at bevillingshavernes vedtægter har en standardiseret karakter, idet der meget vel kan være rimelig baggrund for endog ret betydelige forskelle i vedtægternes udformning alt efter virksomhedernes karakter.

Spørgsmål 43:

Størrelsen af de anlægsarbejder, der omhandles i lovforslagets § 5, stk. 1, nr. 5, bedes angivet tydeligere end sket i ministerens besvarelse af udvalgets spørgsmål 14.

Svar:

Begrebet „anlægsarbejder“ i lovforslagets § 5, stk. 1, nr. 5, vedrører efter min opfattelse foruden nyanlæg med kapacitet over 25 megawatt eller spændinger over 100 kV ethvert arbejde uanset investeringens omfang, som medfører *ændringer* i kapaciteten i produktionsanlæg over 25 megawatt eller *ændringer* i spændingen for transmissions- eller distributionsanlæg over 100 kV. Herudover omfatter begrebet efter min opfattelse arbejder vedrørende produktionsanlæg, som har betydning for brændselsanvendelse, f. eks. etablering af kulfyrimulighed på oliekræftværker, ændring i havnekapacitet og lagerkapacitet. Derimod omfatter begrebet ikke reparations- og vedligeholdelsesarbejder, bygningsændringer eller lignende vedrørende de ovennævnte anlæg — også uanset beløbets størrelse.

Spørgsmål 44:

Danske Elværkers Forening har oplyst over for udvalget, at vedtagelsen af lovforslaget vil medføre betydelig administration både hos elværkerne og i handelsministeriet. Ministeren bedes kommentere dette, jfr. her ministerens svar på udvalgets spørgsmål 15.

Svar:

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget er der side 7, spalte 1, redegjort for lovforslagets finansielle og administrative konsekvenser. For statens og kommunernes vedkommende tillader jeg mig at henvise

hertil, ligesom jeg i øvrigt henviser til min besvarelse af spørgsmål 45. Med hensyn til Danske Elværkers Forenings udtalelse om, at vedtagelsen af lovforslaget vil medføre betydelig administration hos elværkerne, skal jeg anføre, at det er mit indtryk, at elværkerne allerede udøver en vidtstrakt planlægningsvirksomhed, og at der måske snarere vil kunne vise sig at være mulighed for besparelser på dette område på længere sigt i forbindelse med den strukturtilpassning, som lovforslaget tilsigter at fremme. Tilsvarende synspunkter finder jeg kan gøres gældende med hensyn til investerings-, finansierings- og prisproblemerne. Netop på dette område føler jeg mig overbevist om, at etableringen af det sagkyndige elprisudvalg og tilvejebringelsen af mere ensartede retningslinjer vil medvirke til at lette administrationsarbejdet for elværkerne på længere sigt. Endelig tvivler jeg på, at elværkernes administration for så vidt angår bevillingssystemet skulle kunne medføre nogen større belastning.

Spørgsmål 45:

Den samlede energiadministration, der forventes opbygget i handelsministeriet, ønskes beskrevet, herunder indpassningen af administrationen i henhold til forslag til lov om elforsyning.

Svar:

I min skrivelse af 6. maj 1975 til Udvalget vedrørende handelsministeriets notat af april 1975 om udviklingen i energiforbruget og energipolitiske aktiviteter anførte jeg, således som jeg allerede tidligere har nævnt det for Udvalget, at opgaverne på det energipolitiske område nu stiller krav om opbygning af en egentlig energiadministration i handelsministeriet, og at der snarest ville blive søgt bevillingsmæssig og normeringsmæssig baggrund herfor.

Efter ressortomlægningen pr. 1. april 1974, hvorved spørgsmål af energipolitisk karakter blev samlet under handelsministeriet, således at dette blev ansvarligt for koordineringen af landets samlede energipolitik, blev en række sagsområder, der hidtil har henhørt under ministeriet for offentlige arbejder, overført til handelsministeriet. Energifikrisen og det i forbindelse hermed iværksatte intensiverede internationale energi-

samarbejde — inden for det Internationale Energi Agentur, inden for EF og i Norden — har medført, at arbejdsopgaverne på hele det energipolitiske felt har fået en betydning og et omfang, som er langt større end det hidtil har været tilfældet. Det har imidlertid været ønskeligt at kunne basere sig på et rimeligt erfaringsmateriale, inden der blev fremsat forslag til den helt nødvendige organisatoriske og personalemæssige udbygning i forbindelse med den fremtidige tilrettelæggelse af arbejdet.

Et sådant erfaringsmateriale foreligger nu. Arbejdsopgaverne, der hidtil i alt væsentligt har været varetaget af medarbejdere i handelsministeriets 2. afdeling, 7. kontor og især for så vidt angår den internationale mødevirksomhed af chefen for 2. afdelings 2. kontor, foreslås nu organiseret inden for rammerne af 3 kontorer i ministeriets departement med fortsat bistand på det internationale område (EF og NATO) af chefen for 2. afdeling, 2. kontor.

Hovedopgaverne i de tre kontorer vil være følgende:

1. Energipolitik generelt, civilt beredskab generelt, forsynings- og markedsforhold for energi samt administration af beredskabs- og mindstelagerordninger. Hertil kommer administration af lov om salgs- og oplysningspligt vedrørende kulbrinter.

2. Efterforskning og indvinding af energiråstoffer m. v. (undergrundsloven), naturgasproduktion og -transmission (naturgasforsyningsloven), elproduktion, -transmission og -distribution, kontinentalsokkelovgivningen samt internationalt samarbejde vedrørende fremskyndet udvikling af alternative energikilder.

3. Energiforbrug, energibesparelser og internationalt samarbejde herom. Energiforskning og -udvikling, herunder teknologisk udvikling og formidling. Hertil kommer planlægning og administration af forbrugsregulerende foranstaltninger i krisesituationer.

Den nødvendige forøgelse af personalet til behandling af sager vedrørende energi vil blive 2 kontorchefer, 5 sagsbehandlere (AC) og 4 kontorfunktionærer (HK). De samlede årlige udgifter anslås til ca. 1,5 mill. kr., idet der ikke herved er taget hensyn til den styrkelse af monopoltilsynets direktorat med 3-4 sagsbehandlere, som er nævnt i bemærk-

ningerne til F. 180, side 7, sp. 1. Det bemærkes yderligere, at der i forslaget til den nu gennemførte lov om oplysnings- og salgsplicht vedrørende kulbrinter er forudsat en personaleudvidelse til administration af denne lovgivning på 2 sagsbehandlere (AC) og 2 kontorfunktionærer (HK). Denne personaleudvidelse er indregnet i den ovenfor angivne samlede udvidelse.

For elforsyningsområdet, som forudses administreret af det nye 2. kontor, vil der være behov for 3 nye sagsbehandlere (AC), heraf en sagsbehandler med ingeniøruddannelse og erfaring inden for elsektoren. Det samlede personale for det pågældende kontor forudses at blive 1 kontorchef, 5 sagsbehandlere (AC), (herunder også en ingeniør med erfaring fra arbejde inden for olie-sektoren, især med hensyn til olieproduktion) samt 2 kontorfunktionærer (HK). De pågældende opgaver varetages for øjeblikket i alt væsentlighed af 2 sagsbehandlere (AC).

Jeg gør opmærksom på, at der endnu ikke er taget stilling til, om etableringen af denne energiadministration vil kunne gennemføres som en nettoudvidelse i forhold til de samlede personale- og bevillingsmæssige rammer.

Spørgsmål 46:

Er der mulighed for koordination eller eventuel overflytning af den administration, der eksisterer vedrørende lovgivningen om stærkstrøm, atomenergi og miljøbeskyttelse vedrørende elanlæg?

Svar:

Der er i høj grad mulighed for koordination mellem handelsministeriet, ministeriet for offentlige arbejder, atomenergikommissionen og miljøministeriet. Denne koordination finder sted gennem det interdepartementale koordinationsudvalg vedrørende energispørgsmål samt også mere uformelt gennem en række arbejdsudvalg og gennem direkte kontakt mellem embedsmændene. Jeg henviser i øvrigt til oversigten over udvalg nedsat af centraladministrationen til behandling af energispørgsmål, der indgår som bilag til handelsministeriets notat af april 1975 om udviklingen i energiforbruget og energipolitiske aktiviteter.

Med hensyn til mulighederne for eventuel overflytning af administration fra de øvrige

styrelser til handelsministeriet skal jeg anføre, at dette efter regeringens opfattelse ikke vil være hensigtsmæssigt. Hertil kommer, at det ministerium, som er ansvarligt for energipolitikken, herunder energiforsyningen og energiøkonomi, principielt ikke samtidig bør være ansvarligt for de sikkerhedsmæssige, herunder stærkstrøms- og nuklearsikkerheden, og for de miljømæssige aspekter, som er knyttet til anvendelsen af forskellige former for energi.

Spørgsmål 47:

Hvorfor har spørgsmål om dansk nationalitet for opnåelse af bevilling og eneretsbevilling kun „teoretisk karakter“, jfr. ministerens svar på spørgsmål 18?

Svar:

I betragtning af, at der over hele landet er etableret forsyningsnet for elektricitet, og at disse net i al væsentlighed ejes af forbrugere og kommuner, finder jeg det ganske usandsynligt, at det skulle være muligt for udenlandske elforsyningsvirksomheder at komme ind på det danske elforsyningsmarked. Dette er baggrunden for min udtalelse om den teoretiske karakter af nationalitetsspørgsmålet.

Spørgsmål 48:

Hvilke samfundshensyn vil blive taget i forbindelse med regler for afskrivninger, henlæggelser og forrentning af indskudskapital, jfr. ministerens svar på spørgsmål 21?

Svar:

Inden for elsektoren er der tale om meget betydelige og langsigtede investeringer, hvis finansiering må ses i sammenhæng med kapitalbehovet på andre offentlige og private investeringsområder.

Regler for afskrivninger, henlæggelser og forrentning øver indflydelse på takstfastsættelsen og forudsættes efter lovforslaget udformet således, at der opnås den bedst mulige anvendelse af de tilgængelige ressourcer, og at energiforsyningen her i landet sikres. Jeg kan i øvrigt henvide til min besvarelse af spørgsmål 4.

Spørgsmål 49:

Kan de selskaber, der for tiden udbetaler udbytte, forventede fortsat at få tilladelse her-

til, jfr. ministerens svar på udvalgets spørgsmål 22?

Svar:

Som anført i min besvarelse af folketingsudvalgets spørgsmål 22 drives de færreste elforsyningsvirksomheder med henblik på at opnå overskud eller forrentning af egenkapitalen. Det følger af min besvarelse af spørgsmål 22, at der for de få selskaber, der tilsigter en forrentning af indskudskapitalen, vil blive taget hensyn hertil.

Spørgsmål 50:

Will lovforslaget forhindre kommunerne i at føre „skattepolitik“ over eltaksterne?

Svar:

Det er tanken, at lovforslagets prisregler skal administreres således, at kommunerne ikke får mulighed for at benytte eltaksterne som skatteobjekt.

Spørgsmål 51:

Hvilken prisstruktur tilsigtes efter lovens ikrafttræden? Skal elpriserne være ens overalt? Kan elværkerne fortsætte den prisdifferentiering, der hidtil har fundet sted med hensyn til tid, størrelse og forbrugets art?

Svar:

Det vil næppe være muligt at have ens priser overalt. Der må fortsat regnes med, at priserne skal kunne differentieres med hensyn til tid og forbrugets størrelse og art.

En prisdifferentiering kan dog efter omstændighederne indebære urimelig forskelsbehandling.

Spørgsmål 52:

Der udbedes oplysninger om elpriser i de forskellige områder af landet, herunder om prisdifferencer i de tilfælde, hvor elektriciteten leveres direkte til forbrugerne, og de tilfælde, hvor den leveres til videre salg til distributionselskaber.

Svar:

Der henvises til besvarelsen af almindelig del spørgsmål 11.

Direkte leverancer fra kraftværker til forbrugere finder i det store og hele sted, når der er tale om meget store aftagere, f. eks. industrikunder og DSB (S-banen). Sådanne

leverancer finder sted i henhold til individuelle kontrakter. Det er imidlertid klart og tilføjelige rimeligt, at der kan forekomme betydelige forskelle mellem priserne til store og små kunder. Sådanne prisforskelle er det ikke umiddelbart muligt at illustrere, da tarifystemerne i forskellig grad anvender faste afgifter (effektafgift) og variable afgifter (kWh-priser). Også forskellige tarifføringsmetoder, bundskruetarif/bloktarif gør prissammenligninger vanskelige.

Spørgsmål 53:

Ministerens bedes fremskaffe den aftale om el-varmeproduktion, der er truffet mellem Odense kommunale Varmeforsyning og Fynsværket.

Svar:

Man vedlægger vedtægter for I/S Fynsværket 5. udgave,*) hvoraf overenskomsten om afregningen for varmeproduktionen fremgår af § 12.

Endvidere vedlægges beregningerne af fordelingen mellem el- og varmeproduktionen 1973/74.)*

Værket har endnu ikke vedtaget det nye fjernvarmeregulativ.

Spørgsmål 54:

Hvilke selvstændige funktioner har elprisudvalget (jfr. ministerens besvarelse af udvalgets spørgsmål 28)?

Svar:

Spørgsmålet må ses i sammenhæng med det samrådsspørgsmål B, hvorunder Udvalget har ønsket at drøfte elprisudvalgets beføjelser.

Elprisudvalgets beføjelser er omhandlet i lovforslagets § 9, 10 og 12. Efter § 9 kræves elprisudvalgets tiltræden med hensyn til indregning af henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital. Som anført i besvarelsen af spørgsmål 28, er elprisudvalgets opgave imidlertid begrænset til at administrere regler, som i medfør af § 9, stk. 2, fastsættes af handelsministeriet, som også fastsætter regler for beregning af driftsmæssige afskrivninger og for regnskabsføring og budgettering. Bestemmelsen i § 9, stk. 3, om fordeling af omkostningerne

ved kombineret varme- og elproduktion administreres sammen med den almindelige kalkulationsregel i § 9, stk. 1, af elprisudvalget efter reglerne i § 10.

Bestemmelsen i § 10 fastslår anmeldelsesprincippet og giver i § 10, stk. 4, elprisudvalget en ubetinget forpligtelse til at give pålæg om ændring af priser eller betingelser, når

1) priserne eller betingelserne findes urimelige eller i strid med bestemmelserne i § 9 og

2) forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør.

Ved fortolkning af ordet urimelig skal det tilsvarende begreb i monopollovgivningen, jfr. monopollovens § 11, finde anvendelse. Elprisudvalget er ved behandlingen af de enkelte sager i medfør af § 12, stk. 2, beføjet til at kræve oplysninger fra elforsyningsvirksomhederne på samme måde som monopoltilsynet efter monopolloven. Da forslaget omfatter såvel kommunale som ikkekommunale elforsyningsvirksomheder er der dog reelt tale om en videregående beføjelse.

Bestemmelsen i § 10, stk. 5, giver elprisudvalget en fakultativ adgang til at give pålæg om ændring af priser eller betingelser i tilfælde, hvor disse må antages at ville medføre en i samfundsmæssig henseende uøkonomisk anvendelse af energi. Det er forudsat, at udvalget forinden forgæves skal have søgt forholdet ændret gennem forhandling. I motiverne til bestemmelsen er der henvist til de igangværende undersøgelser vedrørende forskellige opvarmningsmetoders hensigtsmæssighed, og det er anført, at resultaterne af disse undersøgelser såvel som resultater af undersøgelser, som måtte blive foretaget på andre energianvendelsesområder, vil kunne danne grundlag for en mulig anvendelse af § 10, stk. 5. Det er understreget, at bestemmelsen må administreres på en sådan måde, at man ikke herved forringer elforsyningsvirksomhedernes samlede netto-provenu.

Ved anvendelsen af udtrykket i § 10, stk. 5, „må antages at ville medføre . . .“ er det tilsigtet at påpege, at det grundlag, på hvilket elprisudvalget skal træffe afgørelse, skal være så objektivt og veldokumenteret

*) Ikke optrykt her.

som muligt, og udvalget bør derfor ikke kunne lægge synspunkter eller redegørelser udarbejdet af interesseorganisationer til grund ved administrationen af bestemmelsen.

Spørgsmål 55:

Er det rimeligt, at energipolitisk udvalg bliver underrettet i det omfang, elprisudvalgets afgørelse ikke offentliggøres?

Svar:

Der vil i elprisudvalgets forretningsorden blive fastsat regler om offentliggørelse.

Hovedreglen må antages at blive offentlighed om alle elprisudvalgets afgørelser. Derimod kan der som baggrund for elprisudvalgets afgørelser tænkes at foreligge materiale af fortrolig karakter, som ikke bør offentliggøres, og sådant materiale bør næppe heller stilles til rådighed for energipolitisk udvalg bortset fra ganske særlige tilfælde, hvor det bør ske under forudsætning af, at oplysningerne ikke bringes til offentlighedens kundskab.

Spørgsmål 56:

Udvalget går ud fra, at ministerens svar på udvalgets spørgsmål 29 ikke skal forstås således, at alene det at være juridisk professor i sig selv er tilstrækkelig kvalifikation til at blive udpeget som medlem af elprisudvalget.

Svar:

Jeg er ganske enig i Udvalgets fortolkning af min besvarelse af spørgsmål 29 og henviser samtidig også til 2. afsnit i min besvarelse, hvoraf fremgår, at der vil blive lagt særlig vægt på at finde fem til personer, der både har høje faglige kvalifikationer, men som også gennem deres arbejde og virksomhed må antages at have gjort sig egnet til at medvirke til løsningen af de vanskelige spørgsmål, der knytter sig til prisindseendet med elsektoren.

Spørgsmål 57:

En kortfattet redegørelse for tilsvarende lovgivning i Sverige, England, Frankrig og Tyskland udbedes.

Svar:

Der vedlægges uddrag af en af Danske Elværkers Forenings strukturanalysegruppe i 1969 afgiven betænkning. *)

Af redegørelsen fremgår bl. a. side 72, at det er et hovedtræk i europæisk elforsyning, at elforsyningen i almindelighed hviler på koncessionstilladelser, der almindeligvis gives af centrale myndigheder. Igennem koncessionssystemet udøver de enkelte landes centrale myndigheder en betydelig indflydelse af varierende omfang på elforsyningsforhold.

Undtagelser fra koncessionssystemet repræsenteres af Danmark, Nordirland og Schweiz, hvor centralmyndighederne alene eller i hovedsagen beskæftiger sig med sikkerhedsmæssige spørgsmål. For pristilsynets vedkommende er det et gennemgående træk, at der i de enkelte lande er udarbejdet ret detaljerede forskrifter, der hyppigt administreres af særlige nævn. Dette medfører ofte vanskeligheder for disse landes elforsyninger i henseende til at fremskaffe fornøden kapital til nyanlæg.

Spørgsmål 58:

Bliver industrien repræsenteret i elprisudvalget, jfr. ministerens kommentar til Industrirådets skrivelse af 28. april 1975?

Svar:

Som anført i min kommentar til Industrirådets skrivelse tror jeg, det vil være muligt ved udpegningen af medlemmer at sikre en repræsentation såvel af de industrielle forbrugeres som af husholdningsforbrugernes interesser i elprisudvalget, idet jeg i øvrigt som anført i min besvarelse af spørgsmål 29 og spørgsmål 56 vil bestræbe mig på at finde frem til personer, som kan forventes at være velegnede til at medvirke til løsningen af de vanskelige spørgsmål, der knytter sig til prisindseendet med elsektoren.

Spørgsmål 59:

Hvorledes forestiller ministeren sig, at de ikke-industrielle forbrugeres interesser skal varetages i elprisudvalget?

Svar:

Jeg tillader mig at henvise til min besva-

*) Ikke optrykt her.

relse af spørgsmål 58 og vil gerne tilføje, at jeg naturligvis vil søge råd hos de forskellige organisationer, der repræsenterer forbrugerne, med henblik på at sikre en hensigtsmæssig repræsentation af de ikke-industrielle forbrugeres interesser i elprisudvalget.

Spørgsmål 60:

Hvilken forskel er der på et bevillingssystem og et af elværkerne ønsket koncessionsystem?

Svar:

Indledningsvis bemærkes, at begreberne „bevilling“ og „koncession“ er synonyme. I hidtidig dansk lovgivning har man snart brugt det ene, snart brugt det andet udtryk, uden at dette har dækket over reelle forskelle. Det må dog antages, at ordet bevilling er mere nutidigt dansk end ordet koncession. Med hensyn til, hvilket system elværkerne ønsker for elsektoren, går jeg ud fra, at Udvalget tænker på det i Danske Elværkers Forenings skrivelse af 20. maj 1975 anførte, hvorefter foreningen agter at fremkomme med „et forslag til en rammelov, som vil kunne give mulighed for det ønskede indseende med elværkernes forhold“. Det fremgår endvidere af skrivelsen, at man fra elværkernes side erkender, at introduktionen af kernekraft nødvendiggør en form for bevillingssystem for så vidt angår kernekraft, men at et sådant system „kan etableres uden en bemyndigelseslov, der lægger et jerngreb om hele elforsyningen“. Endelig vender foreningen sig skarpt imod „opbygningen af en så omfattende administration, som vil blive en følge både hos myndigheder og elselskaber, såfremt en kontrol som den i lovforslaget indeholdte bliver en realitet“.

Det står mig ikke ganske klart, hvad der ligger i det af Elværksforeningen anvendte udtryk „rammelov“. Efter min opfattelse er det fremlagte forslag til lov om elforsyning netop en rammelov, inden for hvilken elværkerne får ret frie muligheder for at videreføre deres virksomhed, herunder videreføre den strukturtilpasning, som de selv har iværksat.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvor omfattende bevillingssystemet bør være, er det min opfattelse, at der er et helt klart behov for, at bevillingssystemet også omfatter

konventionelle værker. De nyeste konventionelle værker opføres i størrelsesordenen 600 megawatt, hvilket kræver transmissionsledningssystemer med spændinger på 400 kV. Selv om investeringen er noget mindre end for et kernekraftværk, er det givet, at behovet for samfundsindsigt og samfundsinflydelse via en *elforsynings*lovgivning er ganske det samme, hvad enten der er tale om den ene eller den anden form for kraftkilde. Hertil kommer, at der for så vidt angår kernekraften gør sig ganske særlige sikkerhedsmæssige forhold gældende, som udover de generelle stærkstrøms- og miljøhensyn kræver en særlig samfundsindsigt, jfr. herved det af undervisningsministeren fremsatte forslag til lov om atomanlæg m. v.

Når henses til de beskrevne administrative og finansielle konsekvenser, som vil være forbundet med gennemførelse af det foreliggende lovforslag — jfr. min besvarelse af spørgsmål 44, 45 og 46 — finder jeg ej heller, at Danske Elværkers Forenings kritik på dette område er velbegrunnet.

Spørgsmål 61:

Hvilke konsekvenser har lovforslaget for elforsyningen for isolerede områder, f. eks. Bornholm?

Svar:

Det er mit indtryk, at de større elforsyningsevirsomheder bestræber sig på at medvirke i så vidt omfang som muligt ved løsningen af elforsyningsproblemerne for isolerede områder, herunder f. eks. Bornholm. Det er mig bekendt, at der gennem længere tid har været ført sådanne drøftelser og forhandlinger vedrørende netop Bornholms forsyning med elektricitet, og jeg håber, at det vil være muligt ad denne vej at sikre en fornuftig og rimelig løsning. Det vil være muligt i forbindelse med udformningen af bevillinger i henhold til lovforslagets § 5 at sikre, at ingen del af landet lades i stikken i forbindelse med den livsvigtige forsyning med elektricitet.

Spørgsmål 62:

Ministerens stilling til at ændre lovforslagets § 13, stk. 1, således at indledningen lyder: Handelsministeren kan, efter forhandling med det energipolitiske udvalg,

når energipolitiske hensyn, herunder mulighederne for, ønskes oplyst.

Svar:

Som nævnt i min besvarelse af spørgsmål 6 sammenholdt med min besvarelse af spørgsmål 40 er jeg indstillet på forud for udfærdigelsen af generelle forskrifter, herunder også forskrifter udstedt i henhold til § 13, at drøfte sådanne foranstaltninger med Udvalget. Som nævnt i min besvarelse af spørgsmål 31 og 32 vil der formentlig kun med hensyn til lagre være mulighed for udfærdigelse af generelle forskrifter. I de øvrige tilfælde vil de konkrete forhold på de enkelte virksomheder være afgørende.

Jeg finder derfor på den ene side ikke, at den nævnte ændring af § 13, stk. 1, er påkrævet. Det vil næppe heller være hensigtsmæssigt eller muligt at praktisere reglen med hensyn til konkrete foranstaltninger.

Spørgsmål 63:

Mener ministeren, at lovforslagets § 8 kan udelades eller kan ændres på en sådan måde, at bestemmelsen ikke kan karakteriseres som ekspropriation?

Svar:

Efter min opfattelse kan lovforslagets § 8 ikke undværes. Hovedformålet med bestemmelsen er at tilvejebringe sikkerhed for, at forbrugernes forsyninger med elektricitet kan fortsætte uforstyrret med benyttelse af de pågældende anlæg, uanset om bevillingen enten bortfalder ved ophør eller fortabes og grundlag for bevillingens fornyelse ikke har kunnet tilvejebringes.

Jeg finder det heller ikke muligt at ændre § 8 på en sådan måde, at den ikke kan karakteriseres som ekspropriation.

Spørgsmål 64:

Kan ministeren bekræfte, at det ikke er tanken med lovforslagets § 3, stk. 2, at tvangsindlægge hele forsyningsområder imod ledelsens ønske under et andet el-værk eller en anden forsyningsvirksomhed, end det allerede henhører under?

Svar:

Jeg skal indledningsvis tillade mig at henvise til min besvarelse af spørgsmålene 8 og 41, hvor jeg har peget på en række kon-

krete tilfælde, hvor bemyndigelsen i § 3, stk. 2, kan tænkes bragt i anvendelse.

Som jeg nævnte i min besvarelse af spørgsmål 1, finder der fortsat en strukturtilpasning sted henimod en i samfundsmæssig henseende mere forenklet og effektiv organisationsform. Jeg finder det rigtigt, at der i særlige tilfælde kan træffes afgørelser i henhold til forslaget § 3, stk. 2, således at man fra det offentliges side understøtter en sådan udvikling med henblik på, at der opnås rimelige og fornuftige resultater.

Bag lovforslagets udformning ligger ingen hensigt om „at tvangsindlægge hele forsyningsområder imod ledelsens ønske under et andet el-værk“. Imidlertid bør man ikke fuldstændig udelukke muligheden af, at der i helt ekstraordinære tilfælde for opnåelse af en hensigtsmæssig forsyningsstruktur, og hvor et rimeligt resultat ikke lader sig tilvejebringe med alle implicerede parter tilslutning, kan opstå behov for en konkret afgørelse af denne karakter.

Spørgsmål 65:

Kan ministeren oplyse det gennemsnitlige elprisniveau i de øvrige EF-lande samt Norge og Sverige? Er elprisen i disse lande centralt eller lokalt fastsat?

Svar:

Der foreligger ikke nyere, sammenlignelige oplysninger om det gennemsnitlige elprisniveau i EF-landene samt Norge og Sverige. Danske Elværkers Forening oplyser, at det generelt kan konstateres, at det norske elprisniveau ligger væsentligt lavere end de øvrige landes, såvel for storindustrielle som for andre forbrugere, medens forskellene mellem niveauerne i de øvrige lande er mindre markante. Det er foreningens vurdering, at de danske elpriser er at finde i den nederste del af prisspektret, både for industriforbrug og forbrug efter bolig- og erhvervsrater m. fl.

Om prisfastsættelsesformen oplyser Elværksforeningen, at nationale, centrale myndigheder fastsætter elpriserne i Frankrig, Italien, Irland og Storbritannien. I Holland og Belgien sker fastsættelsen af elpriserne såvel centralt som lokalt. I Norge og Sverige fastsættes priserne overvejende lokalt, idet dog såvel Vattenfallsstyrelsen (Sverige) som især Statens Vassdragsverk

(Norge) i et vist omfang har direkte leverancer til forbrugere. I Tyskland fastsættes priserne af forsyningsselskaberne; her varetages det offentlige kontrolfunktioner af Länderadministrationerne.

Spørgsmål 66:

Er det ud fra et samfundsmæssigt synspunkt et hovedformål med loven at opnå en optimal udnyttelse af energiforsyningerne? Kan dette formål tilgodeses på anden måde end ved den foreslåede centrale styring, f. eks. alene ved gennemførelse af reglerne i lovforslagets § 13 med den i svaret på spørgsmål 32 foreslåede ændring, kombineret med beskatnings- og afgiftspolitik i produktions- og distributionsled? Der udbedes en skitse til en sådan lovgivning.

Svar:

I bemærkningerne til lovforslaget er det anført, at formålet med loven er at sikre, at landets elforsyning indpasses på den mest hensigtsmæssige måde i den samlede energiforsyning. Jeg er enig i, at der heri ligger, at det udfra et samfundsmæssigt synspunkt er et hovedformål med loven, inden for de rammer som denne afstikker, at sigte mod optimal udnyttelse af energiforsyningerne.

Optimal udnyttelse af energiforsyningerne vil dog ikke kunne opnås alene ved gennemførelse af forslaget til lov om elforsyning, men forslagets vedtagelse vil betyde et væsentligt skridt i denne retning, idet der herved sikres myndighederne et indseende med og en indflydelse på elforsyningen, her-

under de meget betydelige investeringer i udbygningen med kraftværker m. v. samt grundlaget for prisfastsættelse for elektricitet, som er en forudsætning for, at myndighederne kan sikre en hensigtsmæssig indpassning af elforsyningerne i den samlede energiforsyning.

Jeg finder ikke, at dette formål vil kunne opnås ved gennemførelse alene af reglerne i lovforslagets § 13 (med den i mit svar på Udvalgets spørgsmål 32 nævnte ændring) kombineret med beskatnings- og afgiftspolitik i produktions- og distributionsled.

Så betydningsfulde de i forslagets § 13 indeholdte bemyndigelser end er, tager de dog alene sigte på elværkernes brændselsændelse, og det er min opfattelse, at f. eks. spørgsmål som prioritering af energiinvesteringerne inden for samfundsökonomien som helhed og beregningerne af grundlaget for prisfastsættelsen for elektricitet, som i givet fald ikke ville være omfattet af loven, repræsenterer så centrale energipolitiske elementer, at det ud fra et samfundsmæssigt synspunkt vil være nødvendigt, at myndighederne har indseende med og indflydelse på disse forhold.

Da en lovgivning baseret alene på lovforslagets § 13 kombineret med beskatnings- og afgiftspolitik i produktions- og distributionsled som nævnt efter min mening ikke vil tilgodeses de formål, som det fremlagte lovforslag tilsigter, mener jeg ikke, at det vil være et alternativt at formulere en lovskitse på dette grundlag.